

zelena dežela

št. 192 / avgust 2025

Glasilo Kmetijsko gozdarske zbornice Slovenije

Država partnerica
REPUBLIKA SRBIJA

63. MEDNARODNI KMETIJSKO-ŽIVILSKI SEJEM

23. - 28. 8. 2025
Gornja Radgona

Med 23. in 28. avgustom vabljeni na razstavni prostor Kmetijsko gozdarske zbornice Slovenije v hali B na 63. mednarodnem kmetijsko-živilskem sejmu AGRA v Gornji Radgoni.

Na njem bo KGZS predstavila svoje delovanje in pomen v slovenskem kmetijstvu. Pod okriljem KGZS so svoj prostor poleg osmih kmetijsko gozdarskih zavodov pri KGZS dobila tudi številna združenja, zveze in društva, ki s svojim delovanjem pomembno prispevajo k ohranitvi in razvoju slovenskega podeželja.

Veselimo se vašega obiska!

Še posebej vas vabimo na nekatere dogodke, ki jih organizira KGZS:

Sobota, 23. avgusta

13.00–15.00 / dvorana 2

Okrogla miza Turizem na podeželju

Nedelja, 24. avgusta

14.00–15.30 / dvorana 5

Kaj mlade kmete res teži?

15.00–16.30 / dvorana 4

Vpliv stresa na življenje kmeta in iskanje rešitev

Ponedeljek, 26. avgusta

10.00–13.00 / dvorana 5

Pomen genomske selekcije za razvoj in prirejo mleka v govedoreji
ter podelitev priznanj govedorejcem

10.00–11.30 / dvorana 4

Preventivno ravnanje kmetov za zaščito pridelkov, živine in premoženja pred kraji

Torek, 27. avgusta

10.00–12.00 / prireditveni prostor

Srečanje ob dnevu zbornice

13.00–14.30 / dvorana 1

Podelitev priznanj S kmetije za Vas

Sreda, 28. avgusta

10.00–12.30 / dvorana 3

Strokovno predavanje in podelitev priznanj najboljšim rejam v prašičereji

14.00–16.00 / dvorana 4

Krškopoljski prašič – Črnobela harmonija s Krškega polja

Več o sodelovanju zbornice na sejmu Agra si lahko ogledate na www.kgzs.si/agra.

Vabljeni!

 dr. Jože Podgoršek,
predsednik KGZS

KGZS – trdna opora slovenskemu kmetu v negotovih časih

Drage kmetice in kmetje, slovensko podeželje se nahaja v času velikih in vse bolj neizprosni preizkušnji. Tam, kjer naj bi vladal mir, predanost zemlji in skrbi za rast, se vse pogostejše pojavljajo skrbi, ki segajo daleč onkraj kmetijskih izzivov. Namesto da bi se lahko z zbranostjo posvetili svojemu osnovnemu poslanstvu – pridelavi kakovostne hrane za slovenske družine, smo potisnjeni v nenehen boj za osnovno preživetje, za ohranitev dostojanstva in varnosti v okolju, ki nam je bilo nekoč naravna opora.

Napetosti se kopičijo: grožnje varnosti so postale resničnost, kraje pridelkov in mehanizacije niso več izjema, temveč zastrašujoča stalnica. Vse to ob hkratnem nerazumevanju tistih, ki kmetijstva ne poznajo, a zanj vseeno oblikujejo politike. Sporni Zakon o zaščiti živali je le eden od zakonov, ki rušijo temelje slovenskega kmetijstva.

Takšna družbena razslojenost in pomanjkanje dialoga nas odvrata od tistega, kar znamo in kar nas povezuje – dela na zemlji, skrbi za živali in ustvarjanja prehranske varnosti za našo državo.

Na evropski ravni se majejo temelji skupne kmetijske politike. Prikriti rezi v proračunu,

renacionalizacija in pomanjkanje skupne vizije bi najhuje udarili po družinskih kmetijah – naši hrbtenici. Zato je nujna enotna in odločna prisotnost Slovenije pri odločitvah v Bruslju.

V tem turbulentnem okolju predstavlja KGZS varno sidro slovenskemu kmetu. Zbornica dejavno zastopa interese kmetov – od priprave ustavne presoje za Zakon o zaščiti živali do zagovorništva močnega proračuna in stabilne SKP prek evropskega združenja Copa-Cogeca. S svojim svetovalnim sistemom, pravno podporo in zagovorom interesov je nepogrešljiv zaveznik vsakega kmeta.

Vse to pa presega zgolj uradne postopke. Bistvo kmetijstva je tudi skupnost. Prav zato je mednarodni sejem AGRA v Gornji Radgoni mnogo več kot gospodarski dogodek – je prostor povezovanja, izmenjave izkušenj, krepitev sodelovanja in prijateljstva. KGZS bo na sejmu dejavna z informacijami, strokovnim svetovanjem in odprtim dialogom. Vabimo vas, da se nam pridružite, obiščete naš razstaveni prostor in skupaj z nami soustvarjate kmetijsko prihodnost. Skupaj smo močnejši!

Kolofon

Zelena dežela št. 192, avgust 2025

Zelena dežela je glasilo Kmetijsko gozdarske zbornice Slovenije, ki izhaja šestkrat letno in je za člane KGZS brezplačno.

Uredništvo: KGZS – Zelena dežela, Gospodinska ulica 6, 1000 Ljubljana
tel.: 01 513 66 40
e-pošta: zelena.dezela@kgzs.si
splet: www.kgzs.si

Odgovorni urednik: Robert Peklaj

Novinar: Marjan Papež

Fotografija na naslovnici:

Marjan Papež

Grafično oblikovanje in prelom:

Jana Janko Škrbec, Studio HTZ

Jezikovni pregled: Alenka Šalej

Fotografije: arhiv KGZS

(če ni drugače navedeno)

Tisk: Salomon, d.o.o.

Naklada: 102.000 izvodov

ISSN 1581-9027

spletna izdaja ISSN 2536-2119

VSEBINA

NA KRATKO

- 5** Aktivnosti zbornice in pomembni dogodki

V SREDIŠČU

- 7** Zakon o zaščiti živali v praksi ne bo izvedljiv
8 Dopolnilne dejavnosti: Prihodnost kmetij
9 Spletna prodaja: Nova pot za kmetije
11 Je prisotnost na sejmu nujna ali zlo
13 Svetovalec: Most med kmetijo in kupcem

ZGLEDI VLEČEJO

- 15** Dišave iz mesta nad reko

ZASTOPANJE

- 17** Kako zaščititi kmetijsko premoženje
18 Kmetje protestirajo proti reformi SKP
19 Komu je reja drobnice trn v peti?
20 Pomurje – vpogled v dobre prakse mladih kmetov
20 DIGI-Rangeland povezuje odročne pašnike

SVETOVANJE

- 21** Namakanje v Sloveniji in podnebne spremembe

- 23** Zbirne vloge 2025 uspešno oddane s pomočjo JSKS

- 24** Pridelava paprike v zavarovanih prostorih

- 26** Hitra diagnostika mastitisa z metodo qPCR

IZ NAŠIH ZAVODOV

- 28** Dan tehnike 2025 – Naravi prijazna pridelava poljščin

- 28** Digitalne tehnologije osvajajo trajne nasade

PROMOCIJA

- 29** Zlata sončnica slovenskega podeželja

- 30** Predstavitev kmetij

- 35** Rodovitni stroki strokovnosti

- 36** Izbrano iz programa dogajanja Agra 2025

- 38** MOS – priložnost za promocijo in dostop do strank

- 39** Kakovost s podeželja: naj vas prepoznajo tudi v mestu

ZA KRATEK ČAS

- 40** Živi in pusti živeti

Začetek promocijskega prispevka za sektor žit

Od 1. septembra 2025 bo obvezno plačevanje prispevka za žita slovenskega porekla

Leta 2011 je začel veljati Zakon o promociji kmetijskih in živilskih proizvodov (Uradni list RS, št. 26/11 in 57/12; v nadaljevanju: ZPKŽP), ki določa pravila za prostovoljno vključevanje sektorjev v promocijo ter obveznost plačevanja prispevka za promocijo kmetijskih in živilskih proizvodov. Obveščamo vas, da se je sektor za žita odločil vključiti v program promocije po ZPKŽP za obdobje 2025–2027. V povezavi s tem so bile sprejete vse potrebne pravne osnove (podlage) za začetek izvajanja promocije. Najdete jih na spletnem naslovu: <https://www.nasasuperhrana.si/sektorji/sektorska-promocija/zakonodajni-predpisi/>.

Dne 24. 6. 2025 je Evropska komisija izdala tudi Sklep o združljivosti sheme državne pomoči za promocijo in informiranje za sektor žit (SA.118136 (2025/N)). Ministrstvo bo na osnovi tega sklepa objavilo Naznanilo o prejetju tega sklepa avgusta, kar pomeni, da se bo obračunavanje prispevka za sektor žit začelo od 1. septembra 2025 in bo trajalo do 31. decembra 2027.

Koliko znaša višina prispevka?

Višina prispevka znaša: 1,5 evra na tono krušnega žita in ajde.

Kdo je zavezanec za plačilo prispevka?

Zavezanca sta:

- kupec žita (predelovalec oz. mlin) in
 - nosilec kmetijskega gospodarstva (pridelovalec).
- Prispevek plačata vsak pol oziroma vsak 0,75 evra na tono slovenskega žita.

Kdo odvede prispevek v proračun RS?

Kupec obračuna prispevek nosilcu kmetijskega gospodarstva (ga pobere) in doda svojo polovico prispevka ter celoten znesek **kupec** tudi odvede v proračun RS.

Prispevek se plačuje za krušna žita (žita za prehrano ljudi), in sicer: pšenico, rž, ječmen, oves, piro, koruzo, proso in ajdo. Prispevek se plačuje samo za žito, pridelano in predelano v Sloveniji. Za izvožena žita se prispevek **ne** plačuje.

Kdaj plačam prispevek?

Prispevek lahko plačujete mesečno (do 20. dne v mesecu za pretekli mesec) ali letno (do 31. januarja za preteklo leto).

Kako poteka plačilo?

Oddaja zbirnih obračunov poteka po spletni aplikaciji EZPP (Evidenca plačila prispevka za promocijo), ki je dostopna na strani: <https://www.nasasuperhrana.si>.

Podrobna navodila za plačevanje prispevka za promocijo so dostopna tu: <https://www.nasasuperhrana.si/sektorji/sektorska-promocija/zakonodajni-predpisi/>

Za dodatne informacije smo vam na voljo na telefonski številki 01 478 90 98 ali elektronski pošti: prispevek-promocija.mkgp@gov.si.

Prispevek se začne obračunavati od 1. septembra 2025 in se obračunava do 31. decembra 2027.

 MKGP

Nekateri pomembnejši dogodki v prihodnjih mesecih

KDAJ	KAJ / KJE
23. – 28. 8.	Sejem AGRA, Gornja Radgona
17. – 21. 9.	Mednarodni obrtni sejem, Celje
2. – 5. 10.	Sejem narava zdravje, Ljubljana
3. – 5. 10.	Jesenski kmetijski sejem; Komenda
12. 10.	Tradicionalno srečanje kmetov; Ponikva

Nekateri pomembni roki

DO KDAJ	KAJ
29. 8.	IRP29 Naložbe v prilagoditev kmetijskih gospodarstev izvajanju nad-standardnih zahtev s področja dobrobiti rejnih živali – govedo
11. 9.	IRP24 - podpora za vzpostavitev gospodarstev mladih kmetov
11. 9.	IRP30 - medgeneracijski prenos znanja
15. 9.	IRP39 Podpora za dejavnosti informiranja in promocije proizvodov iz shem kakovosti
17. 9.	IRP29 Naložbe v prilagoditev kmetijskih gospodarstev izvajanju nad-standardnih zahtev s področja dobrobiti rejnih živali – prašiči
25. 9.	IRP29 Naložbe v prilagoditev kmetijskih gospodarstev izvajanju nad-standardnih zahtev s področja dobrobiti rejnih živali – perutnina
30. 9.	IRP29 Naložbe v prilagoditev kmetijskih gospodarstev izvajanju nad-standardnih zahtev s področja dobrobiti rejnih živali – drobnica
22. 10.	IRP03 Kolektivne naložbe v kmetijstvu za skupno pripravo kmetijskih proizvodov za trg in razvoj močnih in odpornih verig vrednosti preskrbe s hrano
12. 11.	IRP35 Naložbe v predelavo in trženje kmetijskih proizvodov za dvig produktivnosti in tehnološki razvoj, vključno z digitalizacijo

 Zbral: Ma. P.

Kako do informacij na KGZS

SPLOŠNE INFORMACIJE

Tel.: 01 513 66 00, e-naslov: kgzs@kgzs.si, www.kgzs.si

UREDNIŠTVO ZELENE DEŽELE

Tel.: 01 513 66 40, e-naslov: zelena.dezela@kgzs.si

POPRAVEK

V prejšnji številki (191) glasila Zelena dežela smo v prispevku z naslovom »Sprememba Zakona o gozdovih« na strani 23 napačno navedli ime združenja, in sicer smo zapisali Zveza velikih gozdnih posesti. Pravilen zapis je **Združenje večjih gozdnih posesti (ZVGPP)**. Bralcem in Združenju se opravičujemo.

Aktivnosti zbornice in pomembni dogodki

Pregled dejavnosti zbornice in pomembnih dogodkov, povezanih s kmetijstvom

KGZS IN MNZ ZA VEČJO VARNOST KMETOV

Kmetijsko-gozdarska zbornica Slovenije je 10. julija pozvala pristojne ustanove k takojšnjemu ukrepanju za izboljšanje varnosti kmetov. Brutalen napad na ostarelega kmeta ob delu na njivi je zrcalo razmer, v katerih se kmetje borijo za preživetje, tako osebno kot gospodarsko.

Kmetijsko-gozdarska zbornica Slovenije (KGZS) bo zato v sodelovanju z Ministrstvom za notranje zadeve (MNZ) in Policijo okrepila partnerski odnos za razvijanje dodatnih aktivnosti za večjo varnost kmetij in zaščito slovenskih kmetov, ki s svojim delom zagotavljajo prehransko varnost, ustvarjajo ter skrbijo za ohranjanje kulturne krajine slovenskega podeželja.

Na temo vse bolj zaskrbljujočega dviga tatvin na kmetijah, tako po številu kot vrednosti odtujenih predmetov, sta se v prostorih Ministrstva za notranje zadeve v Ljubljani 18. julija srečala predsednik Kmetijsko-gozdarske zbornice Slovenije dr. Jože Podgoršek in minister za notranje zadeve Boštjan Poklukar s sodelavci. Sogovorniki so si bili enotni v prepričanju, da so kraje kmetijskih pridelkov, živali, mehanizacije in drugega premoženja na kmetijah nesprejemljivi. Enako velja za kakršno koli ustrahovanje in fizične napade.

Predsednik zbornice je izpostavil nujnost večje prisotnosti policije, predvsem v času, ko so na kmetijskih površinah zreli pridelki, oziroma v času paše rejnih živali. Predlagal je pripravo akcijskega načrta za sodelovanje med kmeti in policijo, ki bo vseboval nabor preventivnih ukrepov za varovanje premoženja na kmetijah.

Minister za notranje zadeve je poudaril pomen vsakokratnega prijavljanja vseh nezakonitih ravnanj na policijo. Le tako lahko policija probleme zazna in ustrezno reagira. Povedal je, da je policija že okrepila svojo prisotnost na območjih z večjo pojavnostjo tovrstnih dogodkov. Ob tem je opozoril na smiselnost preventivnega ravnanja kmetov. Ti lahko k večji varnosti prispevajo z uporabo videonadzora na kmetijskih objektih ter obenem prispevajo tudi k uspešnosti kasnejše policijske preiskave.

KGZS in MNZ se bosta v prihodnjih mesecih lotila oblikovanja usklajenega akcijskega načrta in vzpostavitve novih poti sodelovanja med kmeti in Policijo. Sklenjen dogovor predstavlja pomemben korak k večji varnosti slovenskih kmetov in krepi zaupanje med državnimi organi ter ključnimi akterji slovenskega podeželja.

Vir: MNZ

DRUGA IZREDNA SEJA SVETA KGZS

Člani Sveta Kmetijsko-gozdarske zbornice Slovenije (KGZS) so 17. julija na izredni seji obravnavali zbrana stališča strokovnih služb in članov KGZS v zvezi z izzivi, rešitvami in cilji slovenskega kmetijskega ter prehranskega sistema do leta 2040.

Gre za stališča, ki jih je zbornica pripravila kot odziv na poziv Ministrstva za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano, ki pripravlja Vizijo 2040 za slovenski kmetijski prehranski sistem, strateški dokument za to področje. Zbrana stališča z vključenimi pripombami članov sveta KGZS bodo poslana na ministrstvo kot stališče celotne zbornice.

»Vizija je pomembnejša od marsikaterih zakonodaj, ker gre za dolgoročni zametek strateškega razvoja kmetijstva,« je ob tem poudaril predsednik KGZS dr. Jože Podgoršek. Gre za dokument, ki bo dolgoročno opredeljeval ključne izzive slovenskega kmetijstva. Zbrana stališča vključujejo poglede kmetov, strokovnjakov in predstavnikov lokalnih zbornic, ki so v zadnjih tednih aktivno sodelovali v procesu oblikovanja predlogov. Vključen je širok nabor pripomb, ki odražajo realne potrebe slovenskega kmetijstva in prehranske verige.

KGZS si prizadeva za to, da bo Vizija 2040 temeljila na dejanskih potrebah podeželja, kmetov, predelovalcev in potrošnikov ter bo zagotovila trajnostni razvoj sektorja v luči podnebnih sprememb, tehnoloških izzivov in varnosti oskrbe s hrano.

Na seji sveta KGZS je bila večkrat izpostavljena nujnost ohranjanja slovenskega kmeta, nosilca pridelave hrane, kulturne krajine in lokalne identitete. V času, ko se zdi, da pridelava hrane v družbi izgublja svojo vlogo, je ključnega pomena ozaveščanje javnosti o njeni nepogrešljivosti. Brez kmeta ni hrane, brez hrane ni varnosti.

KGZS IN ZZS POZIVATA K ZAŠČITI SKUPNE KMETIJSKE POLITIKE EU

Skupno pismo dveh kmetijskih stanovskih organizacij predsedniku vlade pred zasedanjem Evropskega sveta opozarja na ogroženost prehranske varnosti

Kmetijsko-gozdarska zbornica Slovenije (KGZS) in Zadružna zveza Slovenije (ZZS) sta pred zasedanjem Evropskega sveta 26. in 27. junija poslali skupno pismo predsedniku vlade dr. Robertu Golobu, v katerem izražata resno zaskrbljenost zaradi predlogov za prihodnji Večletni finančni okvir EU po letu 2027.

Prehranska varnost kot temelj varnosti EU

V dopisu organizaciji poudarjata, da je v času geopolitične nestabilnosti, podnebnih sprememb in spreminjajočih se trgovinskih razmer prehranska varnost EU ključna za stabilnost celotne unije. Skupna kmetijska politika (SKP) ostaja nepogrešljivo orodje za zagotavljanje dostopa do varne, trajnostne in cenovno dostopne hrane, hkrati pa podpira milijone kmetov in ohranja vitalnost podeželskih skupnosti.

Nevarnost razgradnje SKP

KGZS in ZZS opozarjata, da predlogi Evropske komisije, ki si prizadevajo za centralizacijo financiranja EU v en sam sklad, ogrožajo avtonomijo in celovitost SKP. Takšni pristopi lahko privedejo do razgradnje SKP v širši okvir brez jasnega osredotočenja in zagotovil.

Ključne zahteve za prihodnjo SKP

Organizaciji v dopisu navajata deset ključnih elementov, ki jih je treba ohraniti v prihodnji SKP:

- namenska in povečana proračunska postavka, prilagojena inflaciji,
- ohranitev dvostebne strukture SKP z Evropskim kmetijskim jamstvenim skladom (EKJS) in Evropskim skladom za razvoj podeželja (EKSRP),
- popolno financiranje EKJS iz proračuna EU,
- osredotočenost na dohodkovno podporo aktivnim kmetom,
- ohranitev plačil na hektar kot najstabilnejšega načina izplačil,
- poenostavitev pogojev in zmanjšanje upravnega bremena,
- spodbujanje kmetijskih zadrug in sektorskih ukrepov.

Poziv h konkretnim ukrepom

KGZS in ZZS pozivata predsednika vlade, naj na zasедanju Evropskega sveta naredi vse za zaščito slovenske prehranske verige in zagotovi ustrezno podporo kmetijskemu sektorju, ki je ključen za družbeno stabilnost in mir.

FSDN V SLOVENIJI: NOVO POGlavJE TRAJNOSTNEGA KMETIJSTVA

V letu 2025 smo v Sloveniji uradno začeli izvajati nov evropski sistem FSDN – mrežo za podatke o trajnostnosti kmetij (ang. Farm Sustainability Data Network), ki nadgrajuje dosednji sistem FADN.

Tako kot v preteklih letih v tem letu nadaljujemo zbiranje računovodskih podatkov na izbranih kmetijah v okviru reprezentativnega vzorca ter na kmetijah, ki želijo v prihodnjem obdobju (ali pa so že) uspešno kandidirati na intervencijskih ukrepih skupne kmetijske politike in so se odločile za ta način poročanja o napredku na njihovem gospodarstvu. Poleg finančnih podatkov bo sistem FSDN uvedel tudi okoljske in socialne kazalnike, ki so ključni za spremljanje trajnostnega razvoja kmetijstva.

Ti dodatni podatki se bodo v letošnjem letu zbirali na dva načina:

- z uporabo obstoječih podatkovnih baz,
- z intervjuji na kmetijah, ki bodo izvedeni v začetku leta 2026 za leto 2025.

Sistem se bo izgrajeval postopno. Nekaj kazalnikov FSDN bo uvedenih že za leto 2025, nekaj pa je predvidenih za leto 2027. Osnova seveda ostajajo finančni podatki, ki jih dobro poznamo v okviru FADN knjigovodstva.

Zbrani podatki bodo prispevali k boljšemu razumevanju vpliva kmetijstva na okolje in družbo ter omogočili bolj ciljno usmerjeno svetovanje (po razvoju ustreznih svetovalnih orodij) in pripravo ukrepov skupne kmetijske politike. Vsi podatki bodo obravnavani zaupno in v skladu z zakonodajo o varstvu

osebnih podatkov, sodelovanje v reprezentativnem vzorcu pa bo tudi v prihodnje prostovoljno.

Nekaj mesecev pa že potekajo intenzivne priprave v okviru institucij, ki zagotavljamo delovanje sistema v Sloveniji – MKGP, KIS in KGZS. Zagotoviti je potrebno ustrezno poimenovanje in razumevanje novih kazalnikov, pregledati, katere baze lahko uporabimo za pridobitev podatkov, da ne bomo »dodatno« bremenili kmetov, nadgraditi računalniško aplikacijo za vnos podatkov ter ustrezno usposobiti svetovalce za izvajanje intervjujev in sodelavce na računovodskih pisarnah za vnos v aplikacijo. Kljub intenzivnemu delu in sodelovanju se zavedamo, da čas »ni zaveznik« in moramo biti zares usklajeni in strogo upoštevati terminske načrte.

Več informacij o FADN/FSDN lahko dobite pri svojih FADN/FSDN svetovalcih ali na www.kgzs.si.

DIGITALNE REŠITVE ZA TRAJNOSTNO GOVEDOREJO

Kmetijsko-gozdarska zbornica Slovenije je kot vodilni partner uspešno pridobila projekt v okviru ukrepa Evropskega partnerstva za inovacije (EIP) z naslovom Digitalne rešitve za trajnostno govedorejo. Izvaja se v okviru Javnega razpisa IRP 31 – Podpora za projekte EIP.

Projekt Digitalne rešitve za trajnostno govedorejo se je začel izvajati 25. aprila 2025 in bo potekal do 24. maja 2028. Naslavlja ključne izzive sodobne govedoreje, od učinkov vročinskega stresa na živali do zmanjšanja administrativnih bremen in povečanja trajnostne produktivnosti. Glavni cilj je razvoj in uvedba naprednih digitalnih rešitev za učinkovito upravljanje čred, izboljšanje počutja živali ter povečanje dobičkonosnosti na kmetijah različnih velikosti in usmeritev.

Strokovni partnerji projekta: Kmetijsko-gozdarska zbornica Slovenije, Kmetijski inštitut Slovenije, HeroLabs, d. o. o., Abelium, d. o. o., PP-AGRO, poljedelstvo in proizvodnja, d. o. o.

Kmetje, vključeni v projekt: Toni Kukenberger, Marjan Doler, Tina Skvarča, Frančišek Rotnik.

S pomočjo pametnih senzorjev, digitalnih orodij in povezave z bazo CPZ Govedo bo v sklopu projekta omogočeno boljše zaznavanje in upravljanje vročinskega stresa pri živalih, samodejno poročanje o osemenitvah in telitvah ter razvoj spletne aplikacije za upravljanje črede. Prav tako bo projekt omogočil prilagoditve rejskih praks za izboljšanje počutja živali in zmanjšal vpliv na okolje in delovne obremenitve za rejce.

Poseben poudarek bo namenjen pripravi priporočil za uporabo digitalnih rešitev na različnih tipih kmetij, vključno z ekološkimi, ter spodbujanju dobrih praks na demonstracijskih kmetijah.

Prispevek projekta bodo neposredne koristi za rejce goveda, ki bodo izboljšali učinkovitost in trajnost upravljanja svojih kmetij, svetovalce in kmetijske strokovnjake, ki bodo pridobili nova orodja za delo z rejci, in za podjetja ter raziskovalne ustanove, ki razvijajo digitalne rešitve za kmetijstvo.

Z uvedbo sodobnih digitalnih pristopov bodo rezultati projekta pomembno prispevali k trajnostni preobrazbi slovenskega kmetijstva, izboljšanju kakovosti življenja rejcev in zmanjšanju okoljskih obremenitev.

Zakon o zaščiti živali v praksi ne bo izvedljiv

Zakon o zaščiti živali zaradi neupoštevanja številnih dognanj stroke v veliki meri ogroža slovensko rejo prašičev in perutnine. Ogroža prehransko varnost, kmečke družine in zaposlene v panogi ter bo negativno vplival na obdelanost in poseljenost slovenskega podeželja.

Na novinarski konferenci Kmetijsko-gozdarske zbornice Slovenije (KGZS), ki je po 3. izredni seji Sveta KGZS potekala 31. julija, so spregovorili o nedavno sprejetem Zakonu o zaščiti živali. »Gre za zakon, ki uničuje slovenskega kmeta, slovensko kmetijstvo in spravlja kmečke družine v vse večje težave,« je v uvodu izpostavil predsednik KGZS dr. Jože Podgoršek in predstavil stališča zbornice. Stališče veterinarske stroke je predstavil predsednik Veterinarske zbornice Slovenije Tomo Wankmüller.

Pristojno ministrstvo se na kompromisne predloge za popravek spornega zakona po besedah predsednika zbornice ni odzivalo. »KGZS je vedno prihajala s strokovnimi predlogi, v delovnih skupinah, na sestankih, ob srečanju z državno sekretarko. Res je, da nismo grozili s protesti, ker za to nismo imeli sklepov organov zbornice. Ampak: ali je treba groziti s protestom, da se v naši državi v dobrobit slovenskega kmeta nekaj zgodi?« se sprašuje Podgoršek.

Za življenjsko pomembno odločitev le tri dni

Ob tem je razočaran nad delovanjem Ministrstva za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano, ki je rejcem perutnine poslalo dopis, v katerem jih poziva, da le v treh dneh odgovorijo na vprašalnik o načrtovanju prehoda z baterijske reje na alternativne načine. »Nedopustno je, da bi se morali rejci do tako življenjsko pomembnih vprašanj opredeliti v tako kratkem času.«

Kastracija je pri reji prašičev nujen poseg

Predsednik Veterinarske zbornice Slovenije Tomo Wankmüller je strokovno utemeljil potrebo po kastraciji pujskov: »Kastracija merjascev je nujna zaradi varnosti, dobrega počutja živali in kakovosti mesa. Samci so zaradi hormona testosterona agresivni in problematični za rejo; velika nevarnost je, da spolno zreli merjasci oplodijo samičke, ki so njihove sestre (incest!), ter dejstvo, da ima meso merjascev vonj, ki ga potrošnik zavrača.« Kastracija pred sedmim dnevom starosti pujskov je po njegovem minimalno invaziven poseg, saj živali še nimajo razvitih struktur za zaznavo intenzivne bolečine.

Sklepi Sveta KGZS, 31. julij 2025:

- KGZS zahteva spremembo Zakona o zaščiti živali zaradi neizvedljivosti sprejetega zakona.
- KGZS pripravi predlog za ustavno presojo Zakona o zaščiti živali.
- KGZS pravno zastopa prizadete kmete in kot zastopnik vloži tožbe zaradi obrekovanja, razžalitve in žaljive obdolžitve.
- KGZS pripravi kazenske ovadbe zoper čast in dobro ime zaradi obrekovanja, razžalitve in žaljive obdolžitve slovenskih rejcev.
- KGZS prične postopke za organizacijo vseslovenskega kmečkega protesta zaradi nevzdržnih razmer za slovensko kmetijstvo.
- KGZS vloži kazensko ovadbo zoper neznanega storilca zaradi nezakonitega vstopa, nezakonitega snemanja in kršitev pravil o biovarnosti slovenskega kmetijskega gospodarstva.
- KGZS obsoja nedovoljene prakse pri reji živali, kot je bilo na objavljenem posnetku, in poziva odgovorne institucije k razjasnitvi okoliščin in sankcijam zoper izvajalca.
- KGZS podpira slovenske kmete in zahteva, da roki izvajanja Zakona o zaščiti živali ne bodo krajši, kot jih zahteva Evropska komisija z zakonodajo, in zagovarja enake pravice, kot jih imajo kmetje v drugih državah EU.

Predsednik Zveze prašičerejcev Slovenije Alojz Varga opozarja: »Zakon se v praksi ne bo mogel izvajati, saj je največ intenzivne reje skoncentrirane v severovzhodni Sloveniji, ki je podhranjena z veterinarji. Ob vstopu Slovenije v EU je bilo v Sloveniji čez 45.000 plemenskih živali, danes jih je le še 12.000. Večji prašičerejci od tega živimo in psihološki pritiski so veliki.« Pristojno ministrstvo je opozoril o pomenu 72-urne biovarnosti, ki jo v sklopu novega zakona ni mogoče izvajati.

Problematika perutninske reje

Predsednik SO za perutninarstvo Bojan Lončar se o novem zakonu opredelil: »Rejci so v obogatene kletke vložili sredstva, in naenkrat prepovedati rejo je nerazumljivo. Naš pogoj je bil vsaj 10 let prilagoditve, zaključiti rejo v treh letih ni možno. Amortizacijska doba kletk je 15 let. Obogatene kletke so bile doslej ukinjene le v dveh državah EU in povsod je bilo prehodno obdobje daljše od 10 let.«

Po podatkih Evropske komisije znaša delež kokoši nesnic v kletkah na Poljskem 67,7 % (36 milijonov kokoši), v Sloveniji je delež kokoši v obogatenih kletkah 14,3 % (220 tisoč kokoši).

Dopolnilne dejavnosti: Prihodnost kmetij

Kako z inovativnostjo in lokalnimi potenciali ustvariti dodaten prihodek na kmetiji

Zakaj so dopolnilne dejavnosti ključne za slovensko kmetijstvo?

Slovenske kmetije se pogosto srečujejo s težjimi pogoji za pridelavo zaradi razgibanega terena in razdrobljenih ter majhnih obdelovalnih površin. V takšnem okolju je kmetijska proizvodnja pogosto ekonomsko šibka, zato je ključno iskati alternativne ali dopolnilne možnosti za ustvarjanje prihodkov.

Dopolnilne dejavnosti na kmetiji (DDK) ponujajo pomembno priložnost za:

- povečanje prihodkov na kmetiji
- izkoriščanje lastnih potencialov (surovine, prostori, znanje, tradicija)
- dostop do tržnih niš (lokalno, eko, domače, ročno narejeno)
- gradnjo prepoznavnosti kmetije in lastne blagovne znamke
- izraz osebnih interesov in znanj v okviru kmetije

Prvi koraki: Samorefleksija in analiza potencialov

Kot pri vsaki odločitvi je tudi za to potreben čas, da si ga vzamemo za razmislek o sebi in svoji kmetiji. Pomembno si je odgovoriti na vprašanja:

- **Kaj rad/a delaš?** (kuhanje, ročna dela, delo z ljudmi, strojna dela, svetovanja ...)
- **Kaj že imaš na voljo?** (mleko, živali, sadje, poljščine, zelišča, stara kašča, kuhinjo, travnike, les ...)
- **Kaj ljudje v tvoji okolici iščejo** – potrebujejo ali kupujejo? (domača hrana, doživetja, naravni izdelki, storitve, znanje ...)

Spoznanje o tem, kaj ti je najbližje in te veseli, zapišeš kot idejo, ki bi jo rad/a preizkusil/a. Zato velja dopolnilne dejavnosti razumeti kot priložnost za napredek kmetije, družine in celotnega podežolja. Ob ustreznih podpori in znanju lahko iz lokalnih zamisli zrastejo velike zgodbe, ki omogočajo napredek osebno, družinsko, družbeno in širše okoljsko.

Domače okolje kot startna točka

Na svoji kmetiji: z uporabo prostora, surovin, znanja. Začetek novega posla doma je pogosto najlažja in najbolj smiselna izbira – še posebej na kmetiji. Za začetek je to pogosto najugodnejši način z nizkimi začetnimi stroški (ni najema prostora, možna je uporaba obstoječih objektov, obstoječih virov osnovnih surovin, orodij, znanja ...).

Domače okolje daje večjo osebno motivacijo, ker delaš zase in za družino, ki ti pri tem lahko tudi pomaga. Trg pa išče lokalno, domače, butično, saj se ljudje radi povežejo z zgodbami in obrazom »kdo stoji za izdelkom, storitvijo«. Svoj izdelek je

tudi lažje promovirati zaradi znanja, ki je v izdelek vloženo, in tako s kupci na domu ali tržnici vzpostavitev stika enostavno lažje steče.

Konkretna prednost dopolnilnih dejavnosti

- **Dodaten prihodek**, ki je lahko stalen vir rednih finančnih prilivov k sezonskim prihodkom od osnovne kmetijske dejavnosti.
- **Boljša izkoriščenost** tega, kar že imaš (kmetijski pridelki, prostor, stroji in oprema, znanje).
- **Večja neodvisnost** oziroma samostojnost – »sam svoj gospodar«.
- **Izražanje osebnih interesov** in ustvarjalnosti.
- **Zadovoljstvo**, ker delaš nekaj, kar te veseli in osrečuje.
- **Osebnost** z učenjem novih stvari in poslovnih odnosov.
- **Mreženje** in povezovanje z ljudmi, ki cenijo tvoje izdelke ali storitve.
- **Vključenost v razpise**, dogodke in mreže, kjer lahko rasteš.
- **Izstopanje iz množice** – unikatna ponudba.

Ključ do uspeha: Avtentičnost in kakovost

Tudi preprosta zgodba in domača izdelava lahko pritegneta kupce, če je izdelek kakovosten. Dopolnilna dejavnost na kmetiji ti omogoča, da povežeš svojo strast s kmetijsko dejavnostjo – in jo spremeniš v denar. S tem se predstaviš kot ustvarjalna, drugačna, avtentična kmetija.

Podpora pri razvoju: Javna služba kmetijskega svetovanja

Svetovalci/ke za dopolnilne dejavnosti in kmečko družino je blizu tebi in tvoji kmetiji, pozna vaše potenciale, trg in tehnologije in je lahko vaš prvi in konstantni spremljevalec na vaši poslovni poti za vas brezplačno.

Prihodnost slovenskega podežolja

Dopolnilne dejavnosti na kmetiji predstavljajo ključen razvojni potencial slovenskega kmetijstva in podežolja, saj omogočajo prehransko varnost, gospodarsko stabilnost, osebno izražanje ter ohranjanje podežolja in tradicije.

Če si želiš več neodvisnosti, ustvarjalnosti, stabilnosti in zadovoljstva pri svojem delu, je dopolnilna dejavnost odličen korak. Če želiš razvijati nekaj svojega, stopiti iz rutine, izboljšati prihodke in hkrati ohraniti stik z zemljo in ljudmi – potem je zdaj pravi čas.

Spletna prodaja: Nova pot za kmetije

Promocija kmetijskih izdelkov na spletu — priložnost, ki se splača

V današnjem svetu, ko vse več potrošnikov nakupuje prek spleta, digitalno trženje ponuja kmetijam nove priložnosti, da svoje izdelke predstavijo širšemu krogu strank in si s tem povečajo prodajo. Spletni nastop ni zgolj muha enodnevnica – gre za strateški pristop, ki omogoča kmetijam, da ostanejo konkurenčne, se približajo strankam in jim ponudijo izdelke, ki se odlikujejo po kakovosti, sledljivosti, pristnosti in tradiciji. Dejstvo je, da potencialne stranke vedno bolj posegajo po spletnih medijih, ki pa vse bolj iščejo kakovost, sledljivost in seveda pristno zgodbo. Spletno oglaševanje je sodoben, učinkovit in natančno merljiv način oglaševanja.

Spletna stran — temelj predstavitev

Spletna stran kmetije predstavlja osrčje njene digitalne identitete. Dobro je vedeti, da spletna stran zabriše razlike med velikimi in majhnimi kmetijami, saj so na spletu prisotni vsi z enakimi možnostmi. Razlika se pojavi le v tem, katera spletna stran je zanimivejša, bolj pritegne pozornost kupca oziroma je bolj inovativna. Kmetija se mora maksimalno posvetiti izdelavi spletne strani, če želi nanjo privabiti čim več strank. Zato mora biti enostavna za upravljanje, tehnično dovršena, optimizirana in odzivna. Spletna stran mora biti pripravljena tako, da je privlačna, pregledna, uporabniku prijazna in prilagojena vsem napravam (namiznim računalnikom, tablicam in pametnim telefonom). Zelo pomembna je tudi pravilna izbira ključnih besed, po katerih jo bodo našli obiskovalci, ki iščejo prav to, kar stran ponuja.

Spletna stran mora vsebovati:

- **predstavitev kmetije in njene zgodbe,**
- **podroben pregled ponudbe** (različne sorte, načini pridelave ...),
- **kontaktne podatke,** delovni čas in možnosti prijave na e-obvestila,

- mnenja strank in vplivnežev,
- sveže vsebine (blog, nasveti, video posnetki) — s tem kmetija ostaja v stiku s strankami in krepi svoj ugled.

Ustvariti je potrebno dober prvi vtis in ponuditi strankam vse informacije, ki jih potrebujejo. Zato moramo biti pozorni na to, da imamo na spletni strani elemente, ki bodo pritegnili pozornost naših potencialnih kupcev. Privlačne slike, videi in sveže vsebine pripomorejo, da obiskovalci ostanejo dalj časa na spletni strani, se vrnejo in priporočijo kmetijo tudi prijateljem in znancem. Zelo pomembno je, da se spletna stran sklada z blagovno znamko in celotno grafično podobo. Prav tako mora biti jasna in pregledna, da je bistvo vidno v nekaj sekundah. Kontaktni podatki morajo biti dobro vidni, da vas stranka v primeru vprašanj lahko takoj pokliče ali napiše sporočilo.

Spletna trgovina — od predstavitev do prodaje

Spletna trgovina kmetiji omogoča, da svoje izdelke ponudi potrošnikom neposredno, 24 ur na dan, vse leto. Pomembno je, da ima pregledno in uporabniku prijazno zasnovo, ki stranki olajša nakup in vzpostavi zaupanje.

Ključni elementi uspešne spletne trgovine vključujejo:

- pregledno kategorizacijo izdelkov,
- enostaven in dostopen iskalnik,
- kvalitetne slike izdelkov oz. pridelkov,
- različne načine plačila,
- obveščanje strank o stanju naročila,
- možnosti zbiranja povratnih informacij (ocene in mnenja uporabnikov).

Dodatno zaupanje strank si kmetija gradi tudi s certificiranjem (npr. ekološki certifikati) in preglednimi opisi izdelkov, njihovega porekla, predelave in pridelave. Pomembno je, da

Primer spletne trgovine, vir: <https://pribaronu.si/trgovina/>

Primer prodaje prek spletnega portala Dobrote slovenskih kmetij, vir: <https://www.dobroteslovenskihkmetij.si/>

kupec ve, od kod prihaja njegov živilski proizvod, kdo ga prideluje in pod kakšnimi pogoji. Takšne informacije pozitivno vplivajo na zaupanje in zvestobo strank.

Spletni portali

Kmetije imajo možnost, da uporabljajo tudi najrazličnejše spletne portale za ponudbo kmetijskih pridelkov in izdelkov, ki so lahko tudi brezplačni. Pomembno pa je, da imajo kljub temu dobro tako imenovano »**pristajalno**« **spletno stran**. Potencialni kupci se tako lahko prepričajo, kdo stoji za izdelkom na portalu.

Nekaj primerov spletnih portalov: Naša super hrana (<https://www.nasasuperhrana.si/>), Dobrote slovenskih kmetij (<https://www.dobroteslovenskihkmetij.si/>) ...

Tržimo lahko tudi na družbenih omrežjih, kot sta Facebook in Instagram. Izpostavimo lahko dobro stran spletnega trženja, ki je veliko število potencialnih kupcev, hkrati lahko spremljamo njihove odzive in se jim s ponudbo prilagajamo. Kot slabost pa lahko omenimo veliko konkurenco in veliko porabo časa za pripravljane zanimivih vsebin z osveževanjem ponudbe. Pomisliti je potrebno tudi na logistiko, saj moramo tisto, kar je bilo naročeno, nekako dostaviti do kupca. To lahko naredimo z dostavo na dom, sami ali s pomočjo dostavljalca, ali dostavimo na določena dostavna mesta.

Analiza in merjenje učinkov

Spletno oglaševanje omogoča natančno analizo in merjenje njegovih učinkov, kar tradicionalni načini težje zagotovijo. S pomočjo orodij, kot sta Google Analytics in analize družbenih omrežij, kmetija natančno ve:

- kdo obiskuje spletno stran,
- od kod prihajajo obiskovalci,
- kateri izdelki jih najbolj zanimajo,
- ali se obisk spreminja v nakupe.

Ti podatki omogočajo, da kmetija prilagodi vsebine, oglase in strategijo, da doseže čim boljše rezultate.

Pomembnost Google My Business

Rada bi vam predstavila tudi brezplačno orodje Google My Business. To spletno orodje omogoča, da se kmetija brezplačno prikaže v iskalniku Google in na zemljevidih. To pa prispeva k večji prepoznavnosti in privabljanju novih strank. Pomembno je, da svoj profil prilagodite in vnesete naslednje podatke:

- točen naslov in delovni čas,
- telefonsko številko,
- povezavo na spletno stran,
- slike kmetije, pridelkov in izdelkov.

Tako bo vaša kmetija lažje dosegljiva za lokalne prebivalce kot tudi turiste, restavracije in trgovce, ki iščejo sveže, kakovostne in sledljive izdelke. Zelo pomembno je, da v svojem profilu poudarite bistvene informacije in pokažete svoje prednosti.

Povezava do orodja: <https://business.google.com/us/business-profile/>

Splet ponuja kmetijam številne priložnosti, da svoje izdelke predstavijo inovativno, privlačno in dostopno. S premišljenim nastopom, dobro zgodbo in pregledno ponudbo se vse več kmetij uspešno uveljavlja na trgu in krepi svoj ugled pri potrošnikih.

Zgodba, ki pritegne

Za uspeh pri spletni prodaji ni dovolj le dobro pripravljena spletna stran. Pomembno je, da kmetija razvije in pripoveduje svojo zgodbo — zgodbo o ljudeh, tradiciji, načinu pridelave in skrbi za okolje. Takšna zgodba pri potrošnikih vzbuja zaupanje, jih čustveno poveže in spodbudi k nakupu.

Blagovna znamka (brand) nastaja prav na osnovi zgodb, ki dajejo izdelkom dodano vrednost in jih ločijo od konkurence. Pomembno je, da zgodba odraža resnične vrednote, poslanstvo in identiteto kmetije. Zgodba mora biti del vas, ki jo znate pripovedovati.

Kanali prodaje

Pred odločitvijo o načinu prodaje se vprašajte:

- Komu prodajate?
- Kdo bo zadolžen za prodajo in predstavitev?
- Kje vse se bo vaša ponudba predstavila?

Odgovori na ta vprašanja vam služijo za pomoč, da se boste lažje odločili o načinu prodaje. Zelo pomembno je, da vam način prodaje ustreza ter da se ob tem počutite dobro. Zelo težko je namreč prodajati na tržnici, če niste komunikativni in si ne želite stikov z ljudmi.

Možnosti so različne: neposredna prodaja na kmetiji, prek spletne trgovine, na tržnici, v javnih zavodih, prek zadrug ali v manjših specializiranih trgovinah. Pomembno je, da najdete pravi kanal, ki bo najbolje podprl vaše cilje in vam pomagal pri uresničevanju vaše poslovne strategije.

 Martina Gomzi, KGZS - Zavod MB

Je prisotnost na sejmu nuja ali zlo

Kako presoditi, kdaj je udeležba na sejmu smiselna investicija in kdaj je bolje poiskati alternative

Prisotnost na sejmu – vprašanje, ki si ga verjetno zastavi vsak ustvarjalec poslovnega sveta. Kaj je tisto, kar nas prepriča, da je prisotnost na sejmu smiselna, in kdaj velja počakati do splošne predstavitve svojega izdelka ali storitve javnosti? Ključnega pomena pri sprejemanju te odločitve je razmislek o predaji sporočil obiskovalcem sejma in stroški prisotnosti na njem. Nekateri so mnenja, da dokler lahko vse prodajo na domu, jim prisotnost na sejmu pomeni le nepotreben strošek. Drugi se za prisotnost na sejmu odločajo z zavedanjem, da jim ta priložnost omogoča širjenje prepoznavnosti, navezovanje novih poslovnih stikov in krepitev obstoječih odnosov, kar lahko dolgoročno prispeva k izboljšanju ekonomike njihovega poslovanja, povečanju prodajnih priložnosti in dvigu vrednosti ter ugleda njihovih izdelkov oziroma storitev na trgu.

Kdaj se odločiti za sejem

Kdaj je prisotnost na sejmu smiselna?

- Če si na začetku te poslovne poti, ti sejem lahko da »tenski občutek«, kaj ljudje iščejo in kako se odzovejo na tvojo ponudbo. Tako lahko preveriš odziv ljudi na svoj izdelek ali storitev, testiraš postavitev cene oziroma ovrednotenje izdelka, primernost oziroma ustreznost embalaže, odzive strank na okus, velikost, vizualno podobo, ime ... Tako najenostavneje dobiš številne povratne informacije, pa tudi nove stike s strankami ali poslovnimi partnerji.
- Če si s svojim izdelkom ali storitvijo na tržišču že prisoten, ti udeležba na sejmu lahko poveča prepoznavnost, omogoča pridobiti nove stranke, spoznati druge ponudnike – možna nova sodelovanja, slišati novice, trende, seznaniti se s konkurenco, udeležiti se strokovnih razprav ...

Sejem ni le prostor za prodajo – je stičišče znanja, mreženja in novih priložnosti. Udeležba na sejmu vam omogoča, da se povežete z drugimi udeleženci v panogi, spremljate trende in nadgrajujete svoje znanje ter ponudbo.

Kdaj je bolje počakati

Kdaj je prisotnost na sejmu manj smotrna ali nepotrebna?

- Če že imaš idejo, zamisel svoje poslovne poti, morda že izdelane prve proizvode, pa še ni dovolj dodelano na katerem koli področju: vizualni podobi, embalaži, ceni, ciljni skupini ... Realno je pričakovati, da bo tvoje nezadovoljstvo z neverbalno komunikacijo preneseno na stranke. Prvi vtis je zelo pomemben, zato naj bo celostna podoba zaključena, preden se podate na sejem kot razstavljalet.
- Če ne želiš neposrednega stika z ljudmi ali ti primanjkuje časa za osebno prisotnost, obstajajo tudi druge oblike sodelovanja. Svojo ponudbo predstaviš s promocijskimi materiali, vzorci ali digitalno predstavitvijo in si tako lahko viden in prisoten tudi brez fizične udeležbe.
- Če se na sejem ne pripraviš vnaprej – z letaki, vzorci, jasno zgodbo in vizualno podobo, je tvoja prisotnost manj učinkovita, saj težje pritegneš pozornost, izraziš vrednost svoje ponudbe in izkoristiš potencial dogodka.

kovita, saj težje pritegneš pozornost, izraziš vrednost svoje ponudbe in izkoristiš potencial dogodka.

- Če se ti zdi, da so stroški sodelovanja na sejmu visoki glede na to, koliko lahko dejansko prodaš, je primerneje razmisliti ali se odločiti, da je usmeritev sredstev v druge oblike promocije ali prodaje boljša alternativa.

Kaj je lahko dobra alternativa, še zlasti za manjše poslovne subjekte, kmetije, dopolnilne dejavnosti na kmetiji ...?

- Tržnice, lokalne prireditve in kmečki sejmi predstavljajo bolj domačo, sproščeno in pogosto cenovno ugodnejšo alternativo sejmu. Omogočajo neposreden stik s kupci v znanem okolju, gradnjo zaupanja in promocijo izdelkov z relativno nizkimi stroški. Takšni dogodki so lahko odlična priložnost za manjše proizvajalce, ki želijo postopoma graditi svojo prepoznavnost in odnos s skupnostjo.
- Spletna prisotnost in lokalne e-tržnice omogočajo stalno dostopnost in širok doseg. Poleg tega omogoča spletna prisotnost doseganje občinstva 24 ur vsak dan v tednu in ni omejena na geografske omejitve.
- Osebna priporočila in prodaja od ust do ust so pogosto ena najbolj učinkovitih strategij, še posebej na začetku poslovanja. Ko začnete, imajo takšna priporočila izjemno moč, saj ustvarjajo zaupanje in verodostojnost med potencialnimi strankami. Ko zadovoljni kupci delijo svoje pozitivne izkušnje z drugimi, to deluje kot naravno oglaševanje, ki je običajno zaupanja vredno. Na začetku, ko še nimate široke prepoznavnosti, je ta oblika promocije lahko ključna za pridobivanje prvih zvestih strank. Zadovoljni kupci se bodo pogosto vračali in priporočali vaše izdelke ali storitve svojim prijateljem in družini, kar ustvarja močan verižni učinek.
- Skupinski nastop z drugimi kmetijami, na primer prek združenja ali organizacije proizvajalcev ali lokalne akcijske skupine, omogoča lažji dostop do trgov, večjo prepoznavnost in močnejši pogajalski položaj na trgu, saj se kmetije skupaj lažje promovirajo, delijo stroške in si medsebojno nudijo podporo pri prodaji in razvoju novih izdelkov ali storitev.

Sejem ni zgolj prostor za predstavitev izdelkov, temveč je danes pomembna platforma za strokovno izmenjavo znanja, inovacij in mreženja. V času hitrih tehnoloških sprememb, trajnosti in potrošniških navad postaja obisk sejmov strateško pomembna odločitev za posameznike in organizacije, ki želijo ostati konkurenčni, povezani in informirani.

Prednosti strokovnega sejma AGRA

Kaj pridobim z udeležbo na sejmu AGRA, oblikovanem s strokovno tematiko?

1. Strokovne informacije in znanja

Strokovni sejem Agra omogoča neposreden stik z najnovejšimi trendi in tehnološkimi rešitvami na kmetijskem in živilskem

področju. Obiskovalcem so na voljo:

- številna strokovna predavanja, posveti in okrogle mize na temo kmetovanja, gozdarjenja, mehanizacije, storitev, živil, turizma ...;
- predstavitev napredne kmetijske mehanizacije in orodij, digitalnih rešitev za precizno kmetijstvo ...
- Takšen dostop do strokovnih vsebin in neposreden stik z razstavljalci omogočata hitro in poglobljeno razumevanje izzivov in rešitev v panogi.

2. Mreženje in iskanje poslovnih priložnosti

Sejem je stičišče razstavljalcev, strokovnjakov, podjetnikov, kmetov, raziskovalcev in kupcev. Udeležba omogoča:

- sodelovanje na prostorih stanovskih organizacij (KGZS, OZS, GZS ...)
- vzpostavitev novih poslovnih stikov s kupci ali dobavitelji,
- iskanje strateških partnerjev,
- neposredna pogajanja z dobavitelji in kupci.

3. Izmenjava dobrih praks in inovacij

Sodelovanje na strokovnih okroglih mizah, panelih in predstavitev omogoča vpogled v uspešne prakse in raziskovalne projekte ter vpogled v normativno ureditev posameznega področja. Regulatorji sistema, znanost in praktiki – kmetovalci in drugi izvajalci ter vmesni svetovalci in posredniki pridobijo dragocen uvid v:

- dejansko stanje na terenu in potenciala za nove priložnosti,
- rezultate prenosa znanja v prakso,
- spoznavanje in vlogo umetne inteligence in digitalizacije,
- vpliv ali morebitne potrebne spremembe v zakonodaji.

To je ključnega pomena za kmetovalce, znanstvenike, svetovalce in odločevalce, saj omogoča oblikovanje bolj učinkovitih in inovativnih izobraževalnih ali razvojnih pristopov ter razumnejšo normativno ureditev.

4. Aktivna vključitev mladih in spodbujanje zanimanja za kmetovanje

AGRA igra pomembno vlogo pri spodbujanju mladih za poklice prihodnosti, kot je kmetijstvo, ki so tradicionalno manj privlačni, a zelo pomembni. To pomeni, da je sejem tudi prostor za pedagoško delo, promocijo poklicev in krepitev zavedanja o pomenu kmetijskega in živilskega sektorja.

5. Krepitev lokalne identitete in podpore domačemu, lokalnemu, kmečkemu

Obisk sejma pomeni tudi podporo slovenskemu kmetijstvu in živilstvu, pridelovalcem in predelovalcem, kmetijam in podjetjem, storitvenemu in podpornemu sektorju, inovatorjem in svetovalcem, ki delujejo v kmetijstvu in živilstvu. V času globalizacije in preobremenjenosti s ceneniimi produkti z nizko dodano vrednostjo sejem AGRA pomaga promovirati lokalne, kakovostne in trajnostne rešitve.

Končna odločitev

Prisotnost na sejmu: da ali ne? Prisotnost na sejmu je strateška odločitev, ki omogoča posameznikom in podjetjem več kot le predstavitev izdelkov ali storitev. Mnogi se za sodelovanje

odločajo z jasnim ciljem: okrepiti prepoznavnost, razširiti mrežo poslovnih stikov in povečati vrednost svojega dela.

S sodelovanjem na sejmu lahko dosežete:

- izboljšano ekonomiko poslovanja – z novimi priložnostmi za sodelovanje in povečanjem prodaje;
- več prodajnih priložnosti – s predstavitvijo širšemu krogu potencialnih kupcev, partnerjev in investorjev;
- dvig ugleda in vrednosti vaše ponudbe – redna prisotnost na strokovnih dogodkih krepi zaupanje, kredibilnost in prepoznavnost vaše blagovne znamke.

Sejem ni zgolj predstavitev – je priložnost za rast, povezovanje in utrditev vašega mesta na trgu.

Obisk strokovnega sejma, kot je AGRA, ima večdimenzionalno vrednost: od pridobivanja novega znanja, poslovnih priložnosti, prenosa dobrih praks, do razvoja pedagoških pristopov in povezovanja stroke z realnim okoljem. Za predavatelja ali izobraževalca se obisk sejma ne konča na razstavnih prostorih – postane temelj za nadgradnjo vsebin, krepitev strokovnosti in večjo vpetost v aktualne trende.

Sejem je priložnost, v kateri lahko veliko pridobiš, če se pravilno pripraviš.

 Andrejka Krt

demeter ZVEZA BIODINAMIKOV SLOVENIJE
IN
ZDRUŽENJE DEMETER SLOVENIJA
VABITA NA

3. PRAZNIK BIODINAMIKE

sobota
6. september 2025
od 9.00 do 16.00
Pogačarjev trg
Ljubljana

- 9.00 do 16.00 Prodajne stojnice in predstavitev društev
- 10.00 Otvoritev v šotoru
- 10.30 Predavanje ga. Mefe Vrhunc: Seveda, v poštev pride samo biodinamika! Kako začeti?
- 11.00 Vzpostavna delavnica oblikovanja gline za otroke (izven šotoru)
- 12.00 Predavanje Zvone Černelič: Primer dobre prakse biodinamične kmetije Černelič
- 13.00 Predavanje Radovan Šuman: Živali na biodinamični kmetiji

V vmesnem času se boste lahko podprli na kulinarčnih stojnicah in uživali v kulturnem programu.

Spoštljivi do Zemlje že od 1924!

Svetovalec: Most med kmetijo in kupcem

Kako kmetijski svetovalci podpirajo razvoj dopolnilnih dejavnosti in povezujejo proizvajalce s potrošniki

Vloga svetovalca v prenašanju znanja

Kot je že razvidno iz podanega naslova, smo svetovalci za kmečko družino in dopolnilno dejavnost resnično pomemben most med kmetijo in kupcem, pri čemer se usmerjamo predvsem na prenos znanja. Seznanjeni smo z zahtevami, s katerimi se na eni strani srečujejo pridelovalci in nosilci dopolnilnih dejavnosti in na drugi strani potrošniki, za katere se zdi, da so vsako leto bolj zahtevni. Naše delo torej ni le strokovno, temveč tudi izrazito prilagodljivo in usmerjeno k razumevanju obeh strani – kmeta kot proizvajalca in potrošnika kot končnega uporabnika.

Tehnološko znanje in birokratski izzivi

Bistvo dela, ki ga opravljamo svetovalci v odnosu do kmeta, je (kot omenjeno) predvsem v tem, da predajamo tehnološko znanje in informacije o zahtevah ter predpisih, ki jih ima vsaka posamezna dejavnost. Nosilci dejavnosti morajo biti osredotočeni na ustrezno izvedbo in pripravo kakovostnih produktov, medtem ko smo svetovalci tisti, ki usmerjamo postopke, priprave dokumentacije in zakonodajne podlage. Naš tretji pomemben vidik dela je prenos oz. neke vrste prevod predpisov – strnjenih v bolj razumljivo različico. Pri tem gre pogosto za zelo kompleksne vsebine, ki jih je treba prilagoditi tako, da so razumljive tudi tistim, ki niso vešči uradnega jezika zakonodaje.

Spodbuda in motivacija v težkih trenutkih

Zgodi se tudi, da v določenem trenutku zmanjka poguma – bodisi zaradi birokratskih zapletov ali osebnih dvomov. Na tem mestu svetovalci postanemo tudi vir spodbude, opore in motivacije. Osebnostno pa lahko rečem, da uživam pri delu z ljudmi, ki tudi v neprijetnih trenutkih znajo najti svoj „zakaj“ in svojo zgodbo gradijo naprej. To so ljudje, ki kljub številnim oviram ustvarjajo inovativne produkte, ohranjajo podeželje živo in pogosto služijo za zgled drugim.

Spreminjanje potrošniških navad in zahtev

Naša pomembna naloga je tudi poznavanje in raziskovanje navad potrošnikov. Sama sem delovala v kmečkem in mestnem okolju, tako doma kot tudi v tujini, in moram poudariti, da se miselnost in zahtevnost med ljudmi znotraj mestnega in vaškega okolja zelo razlikujeta. Zaradi vedno večjih selitev iz mesta na podeželje se meja med načinoma razmišljanja in dojemanja podeželja precej briše. Slednje res pomeni več kupcev doma na dvoriščih, a hkrati tudi več vprašanj, več pričakovanj in več pozornosti na podrobnosti.

Vedno več ljudem je pomemben izvor hrane, način, kako je ta pridelana, in v naslednji fazi, kako je predelana. Če je bilo še nedolgo nazaj relativno nepomembno, ali je tisti kozarček

vloženih kumaric ali jogurt narejen kar v domači kuhinji na kmetiji, je zdaj vedno več uporabnikov pozornih tudi na to, v kakšnih prostorih in higienskih razmerah nastajajo produkti, ki jih kupujejo. Tak premik zahteva v razmišljanju odziv tudi na pri pridelovalcih – in prav takrat pride do izraza vloga svetovalca kot nekoga, ki pomaga z informacijo, znanjem in povezovanjem z ustreznimi institucijami.

Izzivi rastočih predpisov in zahtev

Poleg vse večjega zavedanja in zahtevnosti kupcev je tudi vedno več predpisov, higienskih zahtev, davčnih obveznosti in drugih malenkosti, ki bremenijo pridelavo in predelavo. Ob neupoštevanju lahko povzročijo velike težave. Opažamo, da prihaja do nesoglasij tudi zato, ker nosilci dejavnosti enostavno ne zmorejo biti na tekočem z vsem, kar se od njih (pogosto na novo) pričakuje. Svetovalci za dopolnilne dejavnosti se pri svojem delu srečujemo tudi z mnogimi – žal nesmiselnimi – primeri, ki razburkajo ali celo zelo ovirajo delovne procese. Vedno znova pa smo veseli, da se ljudje tudi v takih trenutkih obrnejo k nam po nasvet in pomoč.

Žal moram ob tem omeniti tudi dejstvo, da smo že večkrat naleteli na primere, ko je do zapleta prišlo zaradi nepoznavanja zakonodaje s področja dopolnilnih dejavnosti – in to s pri kontrolnih službah. V takih primerih je vloga svetovalca še toliko pomembnejša, saj smo pogosto tisti, ki razjasnimo situacijo, pomagamo pri rešitvi zapleta in vzpostavimo komunikacijo z ustreznimi organi.

Skrb za kakovost in varnost proizvoda

Hkrati smo svetovalci tudi tisti, ki nosilce dejavnosti opozarjamo na pomembnost določenih zahtev, saj slednje vplivajo na samo kakovost proizvodov, ki končajo v rokah potrošnikov. Skrb za dobro higiensko prakso je pomembna, saj imamo vsi skupen cilj, da na police pridejo živila in izdelki, ki so za uživanje varni.

S pomočjo skupnih specialistov za posamezna področja predelave rastlinskih in živalskih surovin redno svetujemo na kmetijah. Zato naj ob tem poudarim: pred ureditvijo prostora se posvetujte s svojim lokalnim svetovalcem oz. svetovalko za dopolnilne dejavnosti, ki vas bo po potrebi povezal oz. povezala z dotičnim področnim specialistom oz. specialistko. S tem se lahko izognete naknadnim preureditvam prostorov, ki bi posledično zahtevali dodatne stroške in zamude pri zagonu dejavnosti.

Izobraževanje in mreženje z delavnicami

Z ogledi dobrih praks, še posebej v tujini, dobimo vpogled v nove načine in predvsem nove možnosti dela na področju

dopolnilnih dejavnosti. Ko kmetijam pridobljeno znanje predajamo na različnih delavnicah, predavanjih in tudi preko tehnoloških listov, te možnosti širimo tudi na naše območje. Delavnice in predavanja, ki jih organiziramo v živo ali po spletu, pokrivajo zelo različne tematike – od predelave mleka, mesa, sadja in zelenjave, turističnih dejavnosti, do dobre higijenske prakse in ekonomike poslovanja.

Opazili smo, da so zelo dobro obiskane praktične delavnice, na katerih udeleženci pridobljeno teoretično znanje kar takoj uporabijo tudi v praksi. Slednje ima poleg pridobivanja novega znanja tudi učinek mreženja. Na koncu tovrstnih delavnic so udeleženci med seboj povezani, razvila pa so se tudi že nekatere nova, večja sodelovanja. Zelo priljubljene so delavnice predelave mleka, mesa, sadja, zelenjave ter tudi peka kruha in peciva. Pri izvedbi takih delavnic igrajo ključno vlogo skupni specialisti za posamezno področje, po potrebi pa si pomagamo tudi z zunanjimi strokovnjaki.

Kmetijsko-gozdarska zbornica vsako leto organizira posvet o dopolnilnih dejavnostih, ki ponuja aktualne informacije z vseh področij, ki vplivajo na dopolnilno dejavnost – zakonodajo, trženje, inovacije in trende v potrošnji.

Prepoznavanje talentov in usmerjanje k priložnostim

S tem, ko smo s kmeti redno v stiku, prepoznavamo mlade in zagnane potenciale in jih lahko usmerimo do ustreznih finančnih spodbud in razpisov kot tudi k prijavi v različne akcije, kot sta npr. »akcija S kmetije za vas« ali »Inovativni mladi kmet / Inovativna mlada kmetica«. Vse te nagrade in priznanja so dosedanjim udeležencem prinesla nov zagon, preboj za nadaljnje delo in potrditev, da delajo prav. Večina preteklih nagrajencev nosi danes vidno vlogo pri razvoju prepoznavnih in uspešnih kmetij.

Prihodnost svetovalnega dela

Način dela se je tako na kmetijah kot tudi v sistemu svetovalne službe z leti spremenil. Svoje prispeva tudi vse lažja dostopnost do informacij. Zdelo bi se, da je svetovalac vse manj potreben, a tudi iz svoje izkušnje lahko rečem, da še zdaleč ni tako. Spekter znanj, za katera je pristojen posamezen svetovalac, je zelo širok – od zakonodaje, podjetništva, trženja, pa vse do osebne podpore kmečkim družinam. Hkrati pa imamo ob sebi tudi druge sodelavce, ki so pristojni za druga področja in tako skupaj ustvarjamo močno podporno mrežo.

Služba vsakega kmetijskega svetovalca – ne samo tistega za dopolnilne dejavnosti – je torej eno veliko sodelovanje: sodelovanje s kolegi, drugimi institucijami in nenazadnje tudi z ministrstvom.

In četudi se včasih najde kdo, ki z našim delom ni zadovoljen, je še vedno več tistih ljudi, ki so na koncu hvaležni za informacije in znanje, ki so ga dobili. Ta občutek in nato tudi videni rezultati, ko je vse pridobljeno preneseno v prakso, je najboljša nagrada za svetovalca. Tako ne glede na vse vemo, da delamo nekaj koristnega – ne samo za posamezno kmetijo, temveč za širšo skupnost in prihodnost podeželja.

 Maja Križnar, KGZS – Zavod Ljubljana

Koordinatorji za kmečko družino in dopolnilne dejavnosti na kmetiji:

KGZS – Zavod Celje

Mestni trg 7, 3310 Žalec

Vesna Mihalič

tel.: 03 710 17 84, 051 414 364, vesna.mihalic@ce.kgzs.si

KGZS – Zavod Kranj

Studenec 5, 4220 Škofja Loka

Vanja Bajd Frelih

tel.: 04/511 2701, 051 684 153, vanja.bajd-frelih@kr.kgzs.si

KGZS – Zavod Ljubljana

Gospodinjska ulica 6, 1000 Ljubljana

Maja Križnar

tel.: 01/513 0718, 041 310 181, maja.kriznar@lj.kgzs.si

KGZS – Maribor

Vinarska ulica 14, 2000 Maribor

Martina Gomzi

tel.: 02 228 49 46, 041/323-458,

martina.gomzi@kmetijski-zavod.si

KGZS – Zavod Murska Sobota

Ulica Štefana Kovača 3, 9231 Beltinci

Ana Petrovič

tel.: 02/542 25 04, 031 703 630, ana.petrovic@kgzs-ms.si

KGZS – Zavod Nova Gorica

Sejmiška pot 1a, 6210 Sežana

Srečko Horvat

tel.: 05/731 2853, 031 666 143, srecko.horvat@go.kgzs.si

KGZS – Zavod Novo mesto

Šmihelska cesta 14, 8000 Novo mesto

Tatjana Škof

tel.: 07/373 05 96, 031 306 183,

tatjana.kmetic-skof@kgzs-zavodnm.si

KGZS – Zavod Ptuj

Ormoška cesta 28, 2250 Ptuj

Mojca Čep

tel.: 02/749 3645, 051 269 640, mojca.cep@kgz-ptuj.si

Dišave iz mesta nad reko

Kmetija Sivček v Divači, »mestu nad reko«, si je nadela ime po sivki, rastlini, katere cvetove so pri pranju perila uporabljali menda že Feničani in Egipčani. Na kmetiji se ukvarjajo s pridelavo in predelavo sivke, nabor izdelkov za čiščenje, pranje, kozmetiko in kulinariko obsega več kot 40 izdelkov – po načelu za vsakogar nekaj.

Pri dopolnilnih dejavnostih na kmetiji nam večinoma najprej pride na misel predelava mleka, mesa, turizem a kmetiji ... vsaj meni. Tokrat pa predstavljamo manj poznano in razširjeno dopolnilno dejavnost, pridelavo in predelavo sivke.

Na kmetiji Sivček pridelujejo sivko na dveh lokacijah na približno 60 arih površin – imajo približno 20.000 rastlin. Poleg nasada pri domu nad kraško Kačno jamo, nad dvorano s pomenljivim imenom Kalvarija (mimogrede, to so pred kratkim odprli za ogled in lahko ogled jame združite z obiskom kmetije Sivček), imajo še nasad v Grižah nad Sežano.

Prve sadike so zasadili leta 2012, ko je v tem videl tržno nišo Stojan Korošec, zdaj žal že pokojni tast sedanjega nosilca dopolnilne dejavnosti Gorana Raimondia. Do nedavnega je velik del dejavnosti vodil tast, po njegovi smrti pa je ob sodelovanju celotne družine, sorodnikov in prijateljev prevzel vajeti v roke Goran.

Paleta njihovih izdelkov iz sivke, ki jih med drugim lahko kupite v njihovi spletni trgovini na spletni strani www.sivcek.si, je pestra: ekološka kozmetika, ekološka čistila, darilni program, ekološko eterično olje sivke, ekološki hidrolat (rožna voda) sivke ter ekološki detergent za pranje perila. V kratkem bodo dali na trg tudi mazilo za tetovaže. Vsi izdelki imajo svoja imena in so poimenovani po družinskih članih. Izdelki so narejeni ročno in imajo bio certifikat, veliko jih ima tudi certifikat vegan. Pridelava in predelava je pod nadzorom Inštituta za kontrolo in certifikacijo I-koncert.

Na kmetiji se ob službenih in šolskih dejavnostih ob pomoči sorodnikov s pridelavo in predelavo sivke ukvarjata Jana in Goran, pomagata pa jima tudi Tai in Lana. (Foto: Marjan Papež)

Sivka, z domačimi imeni lavanda, lavandel, kofendl, lafendl, sivač, špiknada in latinskim **Lavandula angustifolia** za pridelavo ni zahtevna. Kot sredozemska rastlina ji je ljubo suho podnebje, vendar poznamo tudi primere uspešne pridelave v Panonski nižini. Potrebuje odcedna tla. Obrezuje se jo aprila, žanje julija. Zaradi eteričnih olj, ki jih vsebuje, ima širok spekter uporabnosti. Poznamo več kot 30 vrst sivke, življenjska doba grmov pa je tudi več kot 30 let. Na kmetiji Sivček večji del predstavlja hibridna sivka vrste xintermedia, za posebne izdelke pa pridelujejo tudi okrog 10 odstotkov prave sivke **Lavandula angustifolia**. Dišavnica s svojimi sivkastimi listi, nežno vijoličnimi cvetovi in omamnim vonjem je uporabna kot zelišče v kuhi in kozmetiki. Njen vonj prav tako odganja tudi molje. Sivka ima antibakterijski, antibiotični in antivirusni učinek, zato je uporabna tudi v medicini.

Od ideje do nastanka blagovne znamke

Ideja o imenu oziroma blagovni znamki izdelkov Dišave iz mesta nad reko se je porodila na literarnih večerih »Divača, mesto nad reko«, ki jih organizira in vodi znani domači arhitekt in velik borec za ohranitev naravne in kulturne dediščine Stojan Lipolt. Prav v svojih uvodnih predavanjih je omenil sivko kot potencial razvoja kmetijstva na območju Krasa. Ko so razvijali dejavnost, so se redno obračali tudi na javno službo kmetijskega svetovanja v Sežani, kjer sta jim **Srečko Horvat** in **Milena Štolfa** vedno pomagala s konkretnimi informacijami in nasveti.

Na kmetiji Sivček se s strastjo in predanostjo ukvarjajo s svojo dopolnilno dejavnostjo. (Foto: arhiv kmetije Sivček)

»Naša blagovna znamka poleg različnih kozmetičnih proizvodov in ostalih sivkinih proizvodov obsega tudi program sivkinih čistil. Posebej se lahko pohvalimo s tekočim naravnim detergentom za pranje perila Celestin, ki poleg čistega perila nudi tudi blagodejen sivkin vonj v naših omarah s perilom. Dejavnost poteka v okviru družine.

Na začetku smo imeli na naših poljih zasajenih približno 5.000 sadik sivke Budrovka (*Lavandula xintermedia*). Leta 2016 smo nasadili še 10.000 sadik te sorte in eno njivo namenili pravi sivki (*Lavandula Angustifolia*),« opisuje njihovo dejavnost Goran Raimondi.

Večinoma ročno delo

»Rastišče nad Kačno jamo sivki omogoča, da dobiva tudi v najbolj sušnih obdobjih nujno potrebno vlažnost prav iz jamskega podzemlja reke Reke. Že kmalu po zasaditvi prvih sadik smo ugotovili in spoznali, da so prav lega polj, sestava tal, osončenost, temperature in ostale klimatske razmere zagotovila, da ima ta plemenita rastlina tudi na naših poljih dobre pogoje,« pove Raimondi in nadaljuje, »ponosni smo, da smo med redkimi pridelovalci sivke razvili naravna čistila iz sivke. Vsi naši izdelki so ročno narejeni in vsebujejo samo ekološko pridobljene sestavine. Sivko pridelujemo brez kemičnih snovi, večino del na poljih opravimo ročno. Pridelka – vedno bolj cenjeno eterično olje ter sivkino rožno vodo – pridobivamo na klasičen način s parno destilacijo.«

Široka paleta ekoloških izdelkov iz »mesta nad reko«. (Foto: arhiv kmetije Sivček)

In prodaja? Spletna trgovina, sodelovanje z Lipico in parkom Škocjanske jame, veliko kupcev imajo tudi iz bližnje okolice. Pomembno je tudi sodelovanje z domačijo Vrbin, kamor napotijo skupine, ki potrebujejo okrepčilo, oni pa usmerijo skupine na kmetijo Sivček, kjer si lahko ogledajo pridelavo in predelavo sivke in si na delavnicah lahko tudi sami izdelajo milo. »Ta izkušnja je dragocena, je neposredna in pomembna za prodajo, saj udeleženci tudi kasneje posegajo po naših izdelkih in jih priporočijo tudi drugim,« zaključuje Raimondi.

 Marjan Papež

Junija in julija sprejemajo skupine in jim pokažejo pridelavo in predelavo, nastajanje izdelkov, uporabo sivke ter postrežejo sivkine dobrote: sivkin čaj, palačinke in piškote. (Foto: arhiv kmetije Sivček)

Glavni čas žetve sivke je julij. (Foto: arhiv kmetije Sivček)

Kako zaščititi kmetijsko premoženje

Policijski nasveti za varovanje traktorjev, pridelkov in živali

Statistika kaznivih dejanj na podeželju

Policija obravnava na podeželju različna kazniva dejanja, med katerimi so tatvine pridelkov, živali, traktorjev in goljufije. V letih 2016 in 2017 je tako obravnavala okoli 500 primerov letno, v letih 2023 in 2024 pa le še okoli 300 primerov. Z analizo podatkov o obravnavanih primerih je bilo ugotovljeno, da so storilci navedenih kaznivih dejanj tako državljani Slovenije kot tudi organizirane kriminalne združbe, katerih člani so predvsem tuji državljani.

Policija obravnava do 10 tatvin traktorjev na letni ravni. Če upoštevamo, da je v Sloveniji registriranih okoli 120.000 traktorjev, je možnost, da storilci vzamejo prav vaš traktor, majhna. Storilci najpogosteje kradejo traktorje, ki jih je najlažje ukrasti oz. so slabše zavarovani. Za preprečitev tatvine je pomembno, da so traktorji zaklenjeni in da se v njih ne puščajo kontaktni ključi, saj navedeno storilec olajša storitev kaznivega dejanja. Prav tako beležimo v zadnjem času povečanje števila prijav goljufij pri nakupih traktorjev preko interneta iz tujine. Kupci naj pri nakupu po internetu poslušajo s preverjenimi prodajalci in si traktor obvezno ogledajo.

Policija obravnava tudi prijave tatvine pridelkov in živali, saj priložnost dela tatu.

Preventivni ukrepi za zavarovanje premoženja

Policija svetuje, da občani izvajajo ukrepe, s katerimi se preprečujejo tatvine oz. vlomi v objekte. Policija svetuje, da se za zavarovanje premoženja, kjer je to smotno in smiselno (dovozne poti, gospodarski objekti), postavijo video-nadzorni sistemi in sistem luči s senzorjem. Prav tako pri preprečevanju tovrstnih dejanj pomagajo zavarovanje določenega območja s tehničnimi sredstvi (ograjo, vrati). Pomembno je tudi, da so občani pozorni na neznance oz. sumljive osebe, ki se pojavljajo v bližini njihovih kmetij, in druga sumljiva dogajanja v okolici.

Kaj storiti ob odkritju tatvine ali vloma

V primeru, da opazite sledi tatvine oz. vloma, občane spodbujamo, da:

- čim prej obvestite policijsko postajo ali pokličete na interventno številko 113 oz. na anonimno številko 080 1200;
- do prihoda policije ničesar ne premikate ali prijemate zaradi morebitnega poškodovanja ali uničenja sledi, ki bi lahko pripeljale do odkritja storilca kaznivega dejanja;
- si poskušate zapomniti čim več značilnosti storilcev (postavo, starost, obleko, besede, naglas, narečje, registrske številke vozil in druge podrobnosti);
- kadar je to mogoče, kaznivo dejanje posnemite z mobilnim telefonom;
- po kaznivem dejanju opazujte, kam so storilci pobegnili in kako (peš, registrska številka, barva, tip vozila, druga prevozna sredstva);
- v primeru nadlegovanja, groženj z napadom ali celo napada se umaknite na varno in dejanje takoj prijavite policiji;

- ob napadu, kadar je mogoče (bližina hiš, morebitni sprehajalci), s klicem na pomoč opozorite na napad;
- predvsem se po nepotrebnem ne izpostavljajte in poskrbite za svojo varnost.

Prijaviti kaznivo dejanje, predvsem pa poskrbite za osebno varnost

Slovenska policija si nenehno prizadeva vzpostaviti dober odnos z državljani in lokalno skupnostjo, še zlasti pri vprašanjih, povezanih z varnostjo, kajti policijsko delo je lahko učinkovito samo takrat, ko smo v skupnosti prisotni, ko skupaj z ljudmi ugotavljamo težave in odpravljamo vzroke zanje. Ena od oblik našega dela je zato t. i. policijsko delo v skupnosti, pri katerem so v ospredju prav partnersko sodelovanje med državljani in policijo, skupno identificiranje varnostnih problemov in reševanje le-teh. Svojega dela si ne predstavljamo brez pomoči in sodelovanja državljanov, saj je varnost naša skupna dobrina in odgovornost zanje ne more biti prepuščena le policiji. Zato tako občane kot lokalne skupnosti spodbujamo tudi k ustanavljanju lastnih posvetovalnih teles, t. i. varnostnih sosvetov, v katerih lahko sami pomembno vplivajo na odločanje o varnostni problematiki in soustvarjajo ugodne varnostne razmere v svojem okolju, policisti pa jim v okviru zakonskih pooblastil pri tem pomagamo. V Sloveniji je ustanovljenih že skoraj dvesto takih posvetovalnih teles, v katerih lahko občani pridobijo dodatne informacije.

Na sejmu AGRA bo s svojo stojnico sodelovala tudi Policija, na njej pa vam bodo policisti nudili odgovore na vprašanja in konkretne preventivne ukrepe, povezane z odklonskim ravnanjem v lokalnem okolju. Policija v sodelovanju z Kmetijsko-gozdarsko zbornico Slovenije načrtuje dodatne predstavitve preventivnega ravnanja. Na tovrstnih predstavitev bodo lahko slušatelji pridobili dodatne informacije, ki se nanašajo na preventivno ravnanje in obravnavo Policije.

**Gregor Peklar, Uprava kriminalistične policije
Generalne policijske uprave**

Najden in zasežen traktor, ki je bil ukraden v Sloveniji (Foto: Policija)

Kmetje protestirajo proti reformi SKP

Copa-Cogeca opozarja pred razgradnjo skupne kmetijske politike in grozi z »bruseljsko črno sredo«

Evropske kmetijske organizacije so 16. julija 2025 v Bruslju izvedle simbolni protestni pohod proti zgodovinskemu pristopu Evropske komisije glede prihodnjega večletnega finančnega okvirja (VFO) po letu 2027 in skupne kmetijske politike (SKP). Protest je potekal pred predstavitvijo novega finančnega okvirja, s katerim kmetijske organizacije izražajo temeljno nesoglasje.

Ključni očitki Copa-Cogeca

Copa-Cogeca, največja evropska organizacija kmetov in kmetijskih zadrug, katere članica je tudi Kmetijsko-gozdarska zbornica Slovenije, ostro kritizira Komisijo zaradi odločitve o razgradnji »skupnega« značaja SKP. Organizacija opozarja na prikrite proračunske reze pod krinko tako imenovanega »enotnega sklada« in popolno renacionalizacijo, ki jo Komisija upravičuje z domnevno poenostavitvijo upravnih postopkov.

Copa-Cogeca že več mesecev aktivno nasprotuje pristopu, ki temelji zgolj na računovodskih izračunih, in opozarja na politično nedoslednost razgradnje SKP. Zagovarja okrepljen, z inflacijo usklajen proračun, ter SKP, ki zagotavlja predvidljivost in dobro delovanje enotnega trga, saj se kmetijstvo sooča z ogromnimi izzivi.

Kritika pristopa predsednice Ursule von der Leyen

Organizacija posebej kritizira predsednico Ursulo von der Leyen, ki naj bi v ozadju mesece pripravljala radikalen, enostranski in ciničen pristop do EU kmetijstva in njegovega proračuna. Kljub javnim obljubam o vključevanju udeležencev in odprtem dialogu so bili glasovi Evropskega parlamenta in Evropskega sveta v predlogu povsem prezrti.

Copa-Cogeca opozarja, da se za olepšanimi izjavami skriva zaskrbljujoča resnica – spodkopavanje in razgradnja temeljev evropske kmetijske politike. Ta dan označujejo za »bruseljsko črno sredo«, ki prinaša zmanjšanje proračuna, razpad dveh stebrov SKP, izgubo skupnosti in umik Komisije iz njene zgodovinske kmetijske politike.

Največji udarec za družinske kmetije

Najbolj prizadete bodo družinske kmetije, ki predstavljajo temelj evropskega kmetijskega modela. Te kmetije so preživele številne krize, prispevajo k raznolikosti, kakovosti in odpornosti prehranskih sistemov ter so ključne za zeleni prehod, ki ga zahteva Komisija. Prav ob začetku novega zakonodajnega cikla in s prihajajočim sporazumom EU-Mercosur takšen proračunski signal ogroža zaupanje kmetijske skupnosti.

Več kot 6.000 kmetijskih organizacij je v nekaj tednih podpisalo peticijo, s katero izražajo globoko zaskrbljenost in naraščajočo jezo zaradi občutka prezrtosti, čeprav predstavljajo hrbtenico evropske prehranske varnosti.

Poziv k ukrepanju

Copa-Cogeca poziva evropske zakonodajalce, posebej Odbor za kmetijstvo Evropskega parlamenta in kmetijske ministre, da se resno lotijo problematike in spremenijo besede podpore za kmetijstvo v konkretna dejanja.

Predsednik Kmetijsko-gozdarske zbornice Slovenije dr. Jože Podgoršek poudarja, da se slovensko in evropsko kmetijstvo nahajata v prelomnem obdobju, ki zahteva strateško vodenje države, utemeljeno na vsebinskem in mednarodno usklajenem pristopu. Od pristojne politike se pričakuje, da se usmeri k iskanju rešitev znotraj evropskega okvirja, saj je le obstoječa vlada tista, ki lahko v imenu slovenskega kmetijstva zastopa jasne interese pri pogajanjih v Bruslju. Slovenija mora nastopati odločno in enotno ter preprečiti izgubo temeljnih pridobitev za svoje kmete. V središču razprav morajo biti mednarodni dogovori o prihodnosti SKP, ustreznem financiranju, varovanju modela družinskih kmetij ter omogočanju generacijske prenove, saj je kmetijstvo strateški steber trajnostne Evrope.

 Gregor Perič, KGZS

Komu je reja drobnice trn v peti?

Pred dnevi je bil na socialnem omrežju Facebook objavljen zapis, ki napada rejo in rejce drobnice v Sloveniji. Povzemamo odziv Zveze rejcev društev drobnice Slovenije.

V objavi je napisanih veliko neresnic in zavajajočih trditev, ki jih nepoznavalec slovenskega kmetijstva ne prepozna, vplivajo pa na javno mnenje, ki živinoreji že tako ali tako ni naklonjeno, zahvaljujoč glasnim nevladnim organizacijam, ki se razglašajo za zaščitnice živali, in brez dokazov pišejo, kar se jim zahoče, čeprav s tem rušijo prehransko varnost v naši državi.

V zapisu je nekaj trditev o ukrepih kmetijske politike za rejo drobnice, predvsem v zvezi s 'subvencijami'. Vezano dohodkovno podpora, tako imenovano subvencijo na glavo plemenske drobnice, prejme le nosilec kmetijskega gospodarstva, ki redi 14 ali več glav drobnice in izpolnjuje še druge pogoje intervencije, torej te podpore ne dobijo vsi rejci drobnice. Za leto 2024 je ta podpora znašala 21,10 evra na glavo plemenske živali, kar za povprečen slovenski trop zneso 316,50 evra. Tak znesek verjetno ne more biti motiv za odločitev za rejo drobnice.

Povpraševanje po jagnjetini in kozličevini je vedno večje. Predvsem v času velikonočnih in božičnih praznikov je veliko pomanjkanje, saj je povpraševanje po mesu večje od ponudbe. Meso starih ovc se predela v kakovostne suhomesne izdelke in ne gre na odpad. Zelo tudi narašča povpraševanje po izdelkih iz ovčjega in kozjega mleka. Rejci, ki predelujejo mleko v sire in ostale mlečne izdelke, komaj pokrivajo povpraševanje po le-teh in slovenski trg še dolgo ne bo omejen.

Torej glavni namen reje drobnice NI vzdrževanje krajine, temveč gre za resno gospodarsko dejavnost, ki prinaša dohodek in omogoča obstoj velikega števila kmetij predvsem na območjih, kjer druga vrsta kmetijske pridelave ni možna ali pa je zelo otežena. To pomeni tudi ohranjanje poseljenosti v vaseh, ki bi se sicer izpraznile. Te vasi so pogosto na mejnih območjih in so pomembne tudi z vidika varovanja naših meja, kar v sedanjih geostrateških razmerah ponovno postaja pomembno.

V objavi se z rejo drobnice primerja tudi srnjad in jelenjad. Ti res popaseta vse, kar vidita, kar pomeni, da popaseta tudi njive, na katerih se prideluje rastlinska hrana. Kaj bomo jedli, ko tudi pridelkov z naših polj ne bo več zaradi prevelike namnožitve divjih prežvekovalcev, se sprašujejo v Društvu rejcev drobnice Slovenije.

Kmetijstvo kot ohranjevalec biotske raznovrstnosti

Zaraščanje samo po sebi JE težava, kar dokazujejo primeri iz prakse. Na Vipavskem so zaradi ohranjanja biotske raznovrstnosti očistili površine, da se je ponovno naselil hribski škrjanec, in ko se je začelo naravno zaraščanje, je ta ptič spet začel izginjati. Kako so ga ohranili? S pomočjo koz, ki so s pašo očistile zaraščen škrjančev življenjski prostor, in ne divjad. Drugi primer pomena obdelane krajine sta metulja travniški postavnež in veliki frfotavček v Beli krajini, ki sta izginila z zaraščenih površin, ponovno pa sta se pojavila, ko so te površine očistili.

Zaraščanje kot stenj za gozdne požare

Z zaraščanjem se močno poveča nevarnost nastanka gozdnih požarov, čemur smo bili priča pred dvema letoma, ko je gorel Kras, prepuščen naravnemu zaraščanju. Tam ni dovolj drobnice, da bi s pašo odstranjevala lahko vnetljivo podrast, česar divjad očitno ne naredi. Zaradi zaraščanja se tudi zveri vedno bolj približujejo naseljenim območjem in predstavljajo nevarnost ne samo za rejne živali, pač pa tudi za ljudi.

Zveza rejcev društev drobnice Slovenije

Biotska raznovrstnost niso samo gozdovi, grmišča in zaraščena travišča, ampak pa tudi obdelana krajina, pokošeni travniki, popaseni pašniki, obdelane njive, negovan gozd ...

Pomurje – vpogled v dobre prakse mladih kmetov

Predstavniki MKGP, KGZS, ARSKTRP in ZSPM smo se v začetku julija odpravili že na 7. tradicionalno strokovno ekskurzijo s področja dela z mladimi kmeti.

Ekskurzija je namenjena povezovanju institucij, zaposlenih, ki delamo na tem delovnem področju, in v zadnjih treh letih za vpogled v prakso mladih kmetov na različnih koncih naše države. Letos smo izzive in priložnosti mladih kmetov spoznavali v Pomurju. Ekskurzija je omogočila neposreden stik z mladimi prevzemniki kmetij, vpogled v dobre prakse in s tem tudi pridobivanje praktičnih znanj, izkušenj, ki bodo prispevale k oblikovanju učinkovitejših podpornih ukrepov za mlade.

Obiskali smo štiri zelo zanimive in aktivne kmetije, na katerih imajo več različnih dejavnosti, kar je tudi prispevalo k zelo širokemu vpogledu v različne panoge dela mladih kmetov. Govedorejska kmetija Dirnbek-Krajnc v Gornji Radgoni se ukvarja s proizvodnjo mleka, govejih pitancev in predelavo mleka v različne mlečne izdelke. Sadjarsko-poljedelska kmetija Ficko v Rogaševcih se ukvarja s pridelavo sadja in poljščin, predelavo sadja in zelenjave. Turistična kmetija Puhon iz Bogojine se ukvarja s poljedelstvom, vinogradništvom, prašičerejo, predelavo, gostinstvom in turizmom. Ekskurzijo smo zaključili v galeriji vin Panon, kjer se ukvarjajo z ekološkim vinogradništvom, prašičerejo in predelavo mesa.

Vsem obiskanim kmetijam so bile skupne številne značilnosti: usmerjenost v dodano vrednost pridelkov, lastne domače prodajalne, podpora in zaupanje staršev mladim prevzemnikom, zaupanje starejše generacije v odločitve mladih, nadgradnje prevzete kmetije z novimi dograditvami, posodobitvami, novimi proizvodi in skupno delo obeh generacij. Vse kmetije vidijo še nove priložnosti in se z velikim optimizmom in zadovoljstvom ukvarjajo s kmetijstvom, v njihovih predstavitvah smo zaznali veliko pozitivne naravnosti in optimizma.

Ekskurzija je poudarila pomen družinske podpore in povezovanja generacij. Mladi kmetje so s svojo predanostjo, inovativnostjo in spoštovanjem do tradicije dokaz, da se s kmetijstvom lahko preživi in ustvari uspešno delovno mesto. Njihove zgodbe so lahko navdih za razvoj kmetijstva in podeželja.

 Katarina Kupšek, KGZS

DIGI-Rangeland povezuje odročne pašnike

Spodbujanje digitalnih rešitev za kmetovalce v odročnih evropskih regijah

Projekt DIGI-Rangeland gradi mednarodno mrežo za izmenjavo znanja in krepitev digitalnih inovacij v živinoreji

Skupni cilj: izboljšanje kmetijstva na odročnih pašnikih

V začetku leta se je na Škotskem zbralo več kot 40 predstavnikov iz 13 partnerjev držav, da skupaj oblikujejo strateške smernice za projekt DIGI-Rangeland. Namen projekta je izboljšati komunikacijo med kmetovalci, raziskovalci in svetovalnimi službami ter z uporabo digitalnih orodij nasloviti izzive kmetovanja na odročnih pašnikih.

Udeleženci so si na poskusnih kmetijah SRUC Kirkton & Auchtertyre v Crianlarichu ogledali tehnologije v praksi ter sodelovali v delavnicah z lokalnimi kmeti. Nacionalne kontaktne osebe, med njimi tudi predstavniki Kmetijske gozdarske zbornice Slovenije, so bile usposobljene za vodenje delavnic in razvoj lokalnih mrež za učinkovito izmenjavo znanja.

Evropsko partnerstvo za trajnostne pašnike

DIGI-Rangeland deluje na več ravneh – lokalni, nacionalni in evropski – in želi najti ter razširiti ustrezne digitalne in tehnične inovacije (DTI), ki bodo kmetom v pomoč pri trajnostnem upravljanju pašnikov. Do konca januarja 2029 se bo prek terenskih dni in sodelovalnih dogodkov vzpostavila mreža uporabnikov in deležnikov, ki bo povezovala izkušnje z različnih evropskih območij.

Projekt, ki ga financirata Horizon Europe in švicarski SERI, ima skupni proračun več kot 3,4 milijona evrov in vključuje partnerje iz Francije, Romunije, Grčije, Španije, Hrvaške, Slovenije, Bolgarije, Islandije, Norveške, Velike Britanije in Švice. Vodilni partner je francoski institut IDELE.

 Zbornični urad

Partnerji projekta DIGI-Rangeland na obisku na poskusnih kmetijah SRUC Kirkton & v Auchtertyre, Crianlarich, Škotska. Foto: IDELE

Namakanje v Sloveniji in podnebne spremembe

Kako lahko slovensko kmetijstvo premaguje izzive suše in vročinskih valov

Voda je poleg tal in vremenskih razmer ključna naravna danost, ki omogoča življenje večini organizmov. Namakanje kmetijskih zemljišč je tesno povezano s podnebjem, talnimi razmerami in vrsto kulture, ki jo pridelujemo. Slovenija je država, ki ima pestro talno odejo, prav tako pa tudi raznovrstno vremensko dogajanje. Padavin je pri nas skupno sicer dovolj, a njihova razporeditev ne sledi naravnemu ritmu rasti kmetijskih rastlin. Zaradi daljših sušnih obdobjih praviloma primanjkuje vode v tleh pozno spomladi in poleti, ko kulturne rastline potrebujejo tudi največ vode za svojo rast in razvoj ter seveda kakovosten in obilen pridelek. Pomanjkanje padavin in prvi vročinski val sta se pojavila tudi v letošnji pridelovalni sezoni.

Slovenija – bogata z vodo, a z omejenimi namakanimi površinami

Namakanje kmetijskih zemljišč je učinkovit ukrep za prilagajanje kmetijstva na podnebne spremembe. Naša država leži na območju, ki je bogato obdarjeno z vodo, smo ena najbolj vodnatih držav v Evropi, namakamo pa relativno skromen obseg kmetijskih zemljišč. Morda se v tem stavku že skriva del odgovora.

Vremenske razmere in negativna vodna bilanca

Letošnje vremenske razmere so vplivale na negativno vodno bilanco tal v času intenzivne rasti in razvoja vseh kmetijskih kultur. Mesec maj je bil že podpovprečno namočen, kar je pomenilo manjšo zalogo talne vlage za nadaljevanje rastne sezone. Junija, ki je običajno pri nas zelo namočen mesec, je padlo le tretjino padavin dolgoletnega povprečja. Poleg pomanjkanja padavin se je v drugi dekadi junija pojavil tudi prvi daljši vročinski val, ki je z visokimi dnevnimi temperaturami tudi nad 35 °C, jugozahodnim vetrom in nizko zračno vlago vplival na izjemno visoko izhlapevanje iz tal in rastlin (evapotranspiracijo) ter s tem na izrazito negativno vodno bilanco. Visoke temperature ozračja so povzročile vročinski stres pri rastlinah,

Višji delež organske snovi vpliva na več razpoložljive vode v tleh za rastline.

zmanjšal se je proces fotosinteze, rastline so zaprle listne reže, da bi preživele. Vročinski stres je povzročil slabšo rast rastlin in ogrozil pridelek.

Meteorološka vodna bilanca je bila že maja povsod po državi negativna, še bolj pa se je poglobila junija. Zopet se je izkazalo, da se lahko z umetnim dodajanjem vode borimo proti pomanjkanju naravnih padavin in vročinskim udarom.

Zasebni in javni namakalni sistemi

Pri uvedbi namakanja moramo ločiti večje (lokalne ali državne) namakalne sisteme več uporabnikov in manjše zasebne namakalne sisteme.

Zasebni namakalni sistemi

Pri zasebnih namakalnih sistemih je pri kmetovalcih izražen močan interes za namakanje, primanjkuje pa finančnih sredstev za izgradnjo ustreznega vodnega vira (vrtina, zbiralnik, akumulacija) in postavitev namakalnega sistema ter nakup opreme. Čeprav je naložba do določene mere financirana iz intervencij kmetijske politike, mora kmet naložbo izvesti s svojimi sredstvi, kar je za veliko kmetij pri nas previsok strošek. Šele po izvedbi dobi kmet del sredstev povrnjenih. Dodatno odvrča naše kmete od namakanja zapleten in pogosto tudi drag (pridobivanje mnenj, soglasij, analiz) zakonodajni postopek.

Javni namakalni sistemi

Pri javnih namakalnih sistemih je manjši interes za namakanje in skromno izkoriščanje vodnih potencialov posledica lastniške in posestne strukture naših kmetijskih zemljišč,

Namakanje koruze

Kaplično namakanje v sadovnjaku hrušk

največjo oviro pa predstavljajo lastniki kmetijskih zemljišč, ki ležijo na predvidenem območju javnega namakalnega sistema in ne kmetujejo ter nimajo interesa za namakanje, brez njihovih zemljišč pa se po določenih zakonodaje ne more zaokrožiti namakalnega območja in je tudi uvedba namakalnega sistema zato otežena. Nadalje vpliva na odločitev za namakanje usmerjenost naših kmetij, ki je pretežno poljedelska in živinorejska. Zapletena zakonodaja in dolgotrajni postopki pri pridobivanju potrebne dokumentacije (presoja vplivov na okolje traja najmanj eno leto) dodatno otežujejo vzpostavitev večjih namakalnih sistemov. Razmere na trgu kmetijskih pridelkov so zaostrene in ljudje v kmetijstvu ne vidijo poslovne priložnosti, zato je prisotna tudi nezainteresiranost za izgradnjo namakalnih sistemov.

Padavin je dovolj, a so neenakomerno razporejene

Za to, da je delež namakanih kmetijskih površin med najnižjimi v Evropi, je več razlogov: naša država leži na območju z relativno zelo visoko skupno letno količino padavin, ki se giblje od 800 mm na vzhodu do 3.200 mm in tudi več na zahodu države. Skupna količina padavin pri nas ob normalni razporeditvi zadošča za kmetijsko pridelavo, a je zaradi neenakomerne razporeditve in daljših obdobj suš nujno tudi namakanje.

Tehnološki vidiki in celosten pristop

Namakanje je tehnološki ukrep, ki poleg izboljšanja vodne bilance vpliva tudi na znižanje vročinskega stresa pri rastlinah, saj dodana voda tudi ohladi ozračje in zviša relativno vlažnost zraka ter s tem zmanjša izhlapevanje (evapotranspiracijo) iz tal in rastline.

V vročinskem valu se je pokazalo, da so ustrezno obdelana tla z višjim deležem organske mase oziroma humusa bistveno manj občutljiva na pomanjkanje vlage, saj je vodno-zadrževalna kapaciteta tal odvisna od mehanskih lastnosti tal in deleža organske mase v tleh. Z minimalnimi posegi v tla vplivamo na

Na vseh kmetijsko-gozdarskih zavodih v okviru KGZS delujejo zaposleni, ki se ukvarjajo s pridobivanjem soglasij lastnikov zemljišč in nudijo aktivno podporo pri pridobivanju dovoljenj za namakanje in vzpostavljanju zasebnih in javnih namakalnih sistemov.

boljšo strukturo tal, večjo poroznost, boljšo zračnost in manjšo zbitost tal. Zbitost tal vpliva na manjšo zračnost, uničeno strukturo in slabšo infiltracijo vode v tla. Namakanje je le eden od potrebnih ukrepov v suši, v pridelavi pa je pomemben cel niz ukrepov, med drugim tudi zmerno gnojenje, stalna pokritost, dovolj širok kolobar in nenehna skrb za primeren delež organske mase v tleh.

Voda se vrača v naravni krog

Namakanje kmetijskih zemljišč ne predstavlja nepovratne izgube vode, zato bi morali biti postopki pridobitve vseh dovoljenj za namakanje krajši in enostavnejši. Rastline dodano vodo z namakanjem vrnejo nazaj v vodni krog, pretežni del vode v procesu transpiracije preko listnih rež rastlin izhlapi nazaj v ozračje, le neznatni del jo rastlina porabi za svojo rast in razvoj. Skupna količina vode, ki bi jo potrebovali za namakanje v kmetijstvu, je v primerjavi z razpoložljivo vodo neznatna oziroma skoraj zanemarljiva, zato v primerljivih evropskih državah traja postopek pridobitve dovoljenja za namakanje povprečno tri do štiri tedne.

Kmetijstvo in pridelava hrane bi morala imeti pomembno mesto v naši družbi, zato bi tudi na namakanje kot pomemben ukrep prilagajanja na podnebne spremembe morali gledati z veliko naklonjenostjo. Namakanje omogoča višje in stabilnejše pridelke ter tudi pridelke višje kakovosti, izboljša pridelovalni potencial kmetijskih zemljišč in ekonomiko naših kmetij.

 Marko Černe, KGZS - Zavod Ptuj

Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije

**Bodite obveščeni o delu KGZS
na našem Facebook in Instagram profilu!**

**www.facebook.com/zbornicaKGZS
www.instagram.com/kgzs_zbornica**

Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije

**Bodite obveščeni o delu KGZS
in novostih na naši spletni strani!**

Prijavite se na e-novice:
**[www.kgzs.si/
prijava-enovice](http://www.kgzs.si/prijava-enovice)**

Zbirne vloge 2025 uspešno oddane s pomočjo JSKS

Kmetijski svetovalci Javne službe kmetijskega svetovanja (JSKS) pri KGZS so tudi letos uspešno pomagali vsem vlagateljem, ki so potrebovali pomoč pri izpolnjevanju zbirnih vlog.

Od 19. marca do 6. junija 2025 je potekal rok za oddajo zahtevkov za površine in živali v okviru intervencij Strateškega načrta skupne kmetijske politike 2023–2027 za Slovenijo.

V tem roku je bilo oddanih 53.017 zbirnih vlog. Kar 98,2 % vlagateljev se je za pomoč pri izpolnjevanju vlog obrnilo na kmetijske svetovalce. V primerjavi z letom 2024 je bilo število vlog nekoliko manjše – takrat je bilo oddanih 53.749 vlog. Svetovanje in pomoč sta potekala na 73 lokacijah po vsej Sloveniji, pri tem pa je sodelovalo 215 kmetijskih svetovalcev. Zaradi sistematičnega naročanja kmetov in dobrega delovanja vnosne aplikacije, ki jo pripravljajo na ARSKTRP, je vnos vlog pri kmetijskih svetovalcih JSKS potekal brez večjih težav.

Pred začetkom roka za oddajo vlog so svetovalci izvajali informiranje o posameznih intervencijah. Po Sloveniji je bilo organiziranih 117 usposabljanj, od tega 104 v živo in 13 preko spleta.

Kljub temu da gre že za tretje leto izvajanja trenutnega programskega obdobja, je bila kampanja za leto 2025 zahtevna, a s skupnimi močmi ARSKTRP, MKGP, KGZS in seveda vlagateljev uspešno izpeljana in zaključena.

Spremljanje ugotovitev preko SOPOTNIK-a in ključna opozorila

ARSKTRP tudi v letu 2025 nadaljuje uporabo satelitskih posnetkov za preverjanje aktivnosti na kmetijskih površinah. Upravičenci lahko stanje spremljate preko aplikacij SOPOTNIK in fotoSOPOTNIK, dostopnih na: <https://ekmetijstvo.gov.si/farmer-app/>

Za prijavo uporabite podatke, ki ste jih prejeli ob oddaji zbirne vloge. Prvi podatki za leto 2025 bodo v aplikaciji objavljeni avgusta.

Na kaj morate biti še posebej pozorni pri izvajanju intervencij:

- Na zahtevkih zbirne vloge mora biti prijava točna tako glede velikosti kot tudi KMRS in terminov prisotnosti posevka.
- Vsako spremembo na površinah, ki ni v skladu z oddanim zahtevkom na zbirni vlogi, je potrebno sporočiti na ARSKTRP z dopolnitvijo zbirne vloge.
- V primeru nerealiziranih zavez iz zahtevkov na zbirni vlogi, ki so posledica naravnih razmer oz. drugih razmer, na katere ne morete vplivati, je potrebno pisno sporočiti na ARSKTRP kot višjo silo v 15 delovnih dneh na predpisnem obrazcu ter priložiti ustrezna dokazila.
- Z uvedbo pregledov upravičenosti površin s satelitskimi posnetki in potrebe po morebitnem naknadnem dokazovanju izvedenih aktivnosti na površini svetujemo, da v rastni sezoni upravičenci, ki ste tega zmožni, z aplikacijo fotoSOPOTNIK slikate vse posevke in izvedene aktivno-

sti. Prav tako slikajte tudi vse neobičajne dogodke na površinah (slab vznik, poplavljen površine, plazove, pozebe, uničenja po neurjih ...), kar vam bo služilo pri morebitnem dokazovanju višje sile. Slike morajo biti obvezno geolokirane (slika ima podatek o lokaciji in datumu slikanja), kar omogoča aplikacija fotoSOPOTNIK. Slik brez geolokacijskega podatka ARSKTRP ne bo upoštevala. Za nastavitve in uporabo aplikacije fotoSOPOTNIK se obrnite na kmetijske svetovalce.

- Končne rezultate ugotovitev pregledov s pomočjo sistema za spremljanje površin bo ARSKTRP objavila v aplikaciji SOPOTNIK vsaj 14 dni pred zadnjim rokom za spremembe in umike zahtevkov. **Zato redno spremljajte stanje ugotovitev ARSKTRP, še posebej v času pred jesenskim in spomladanskim rokom za podajo izjav oz. predložitev dokazov o izpolnjevanju pogoja upravičenosti ter za spremembe in umike zahtevkov (14. 11. 2025 in 16. 2. 2026) in se pravočasno odzovite vsaj na rdeče označene ugotovitve ARSKTRP!**
- V času po oddaji svojega odziva v aplikacijo SOPOTNIK spremljajte odziv ARSKTRP, ki bo viden v nekaj dneh (običajen odzivni čas je do 5 delovnih dni, lahko tudi kak dan več, če so močno zasedeni). Odziv Agencije bo v obliki spremembe barvne označbe posamezne površine ali pa kot pisni odziv na mestu za komunikacijo med upravičencem in ARSKTRP.

Zbirne vloge, ki so bile oddane pravočasno, so sedaj že v postopku administrativnih kontrol, kontrol na kraju samem in spremljanj preko satelitov, zato na kmetijah poskrbite, da bodo izpolnjene vse zahteve posameznih intervencij ter da se bo kmetovanje izvajalo skladno s prijavo na zbirni vlogi za leto 2025.

dr. Jernej Demšar, KGZS

Pridelava paprike v zavarovanih prostorih

Ključni dejavniki za uspešno pridelavo od sadike do obiranja

Značilnosti pridelave paprike

V pridelavi tržnih vrtnin je paprika zelo zanimiva zelenjava. Je intenzivna vrtnina, ki jo lahko redno pobiramo daljše pridelovalno obdobje. Pridelovalna sezona v zavarovanih prostorih traja v JV Sloveniji od aprila do oktobra. Dinamika pridelave je podrejena njenim lastnostim in zanjo najbolj primernim gojitvenim pogojem. Pri pridelavi paprike moramo že v začetku omeniti, da je pridelava dobre sadike paprike razmeroma draga v primerjavi z drugimi plodovkami, saj paprika v začetni fazi raste počasi. Pridelovalec sadik papriko seje že januarja, ko so temperature še zelo nizke, osvetlitev slaba in je za ogrevanje v tem času potrebno več energije. Ko rastlino presadimo na stalno mesto, je zelo občutljiva za nizke temperature in pridelovalec, ki jo uspe v tem obdobju dobro zaščititi, lahko nato od fenofaze začetka cvetenja sledi zelo intenzivni rasti. Prodaja mora slediti zorenju plodov, saj redno odstranjevanje plodov najbolj stimulira nastavljanja novih cvetov in plodov. Ko je ravnovesje med listi, cvetovi in plodovi vzpostavljeno, je pomembno, da si z ustrezno prehrano prizadevamo ohranjati ravnovesje za stalno in enakomerno proizvodnjo. Vse opisane lastnosti so značilne tudi za ostale plodovke, ki vse potrebujejo razmeroma veliko ročnega dela, a pri papriki je to res zelo pomembno, da ne zmotimo njenega razvoja, saj jo je težko vzpodbuditi nazaj v generativno fazo.

Pridelki in tržna situacija v Sloveniji

Na JV delu Slovenije je paprika ena bolj zastopanih vrtnin in tudi plodovk v pridelavi na kmetijah, ki pridelujejo plodovke za trg. Statistični podatki za Slovenijo kažejo, da smo v letu

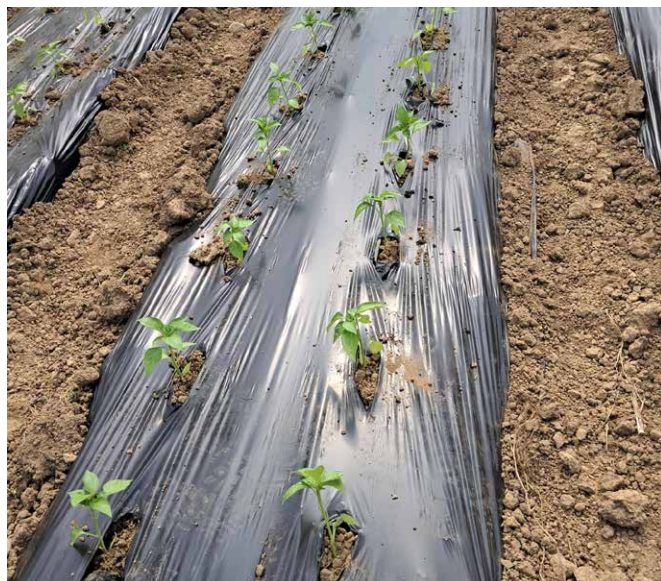
2024 papriko za trg pridelovali na 62 ha. V tržni pridelavi smo po statističnih podatkih dosegli relativno nizke povprečne pridelke, 27 t/ha. V JV Sloveniji, kjer se paprika prideluje izključno v zavarovanih prostorih, je pridelek večji in se giba med 60 in 80 t/ha, zmanjša pa se predvsem zaradi škodljivcev, ki jih je težko držati pod pragom škodljivosti. Pobiranje pridelka se prične v II. dekadi junija, odvisno od vremenskih razmer v pomladnem času, in konča konec oktobra, če prej ni kakšnih večjih težav s škodljivci ali vremenom. V tujini so najintenzivnejši pridelovalci paprike Španci, Italijani in Nizozemci, ki pridelajo od 60 do 180 t/ha. V Španiji na območju Almeria, ki je najbolj poznano po pridelavi zelenjave, dosegajo v modernih rastlinjakih pridelka preko 100 t/ha. Nizozemci v zelo precizni hidroponski pridelavi v 9-mesečnem pobiranju dosežejo pridelke od 150 do 180 t/ha. Glede na dejstvo, da v Sloveniji pridelujemo papriko v tleh in jo pobiramo dobre 4 mesece, smo lahko s pridelki zelo zadovoljni. Pridelovalci bi si predvsem želeli več boljših rešitev za obvladovanje škodljivcev, ki so povezani predvsem z biotičnimi pripravki in ustreznimi sredstvi za varstvo rastlin in biostimulanti.

Sorte in gojitveni sistemi

V Sloveniji se najpogosteje srečujemo s tipi podolgovate, štiriprekatne ali triprekatne bele in zelene paprike, ki dozorita kot rdeča ali oranžna paprika, ter koničaste rumene in zelene paprike. Vse več je v pridelavi tudi debelostenskih paprik, ki so primerne za svežo uporabo. Gojitveni sistemi so večina v determinantnih, nizkih oziroma grmičastih sortimentih. Pridelujemo jo v zavarovanih prostorih in jagodnih tunelih.

Obloženost paprike v sredini junija, ko je prodaja zaostajala za potrebo po obiranju.

Paprika je letos sajena v zavarovane prostore v začetku aprila.

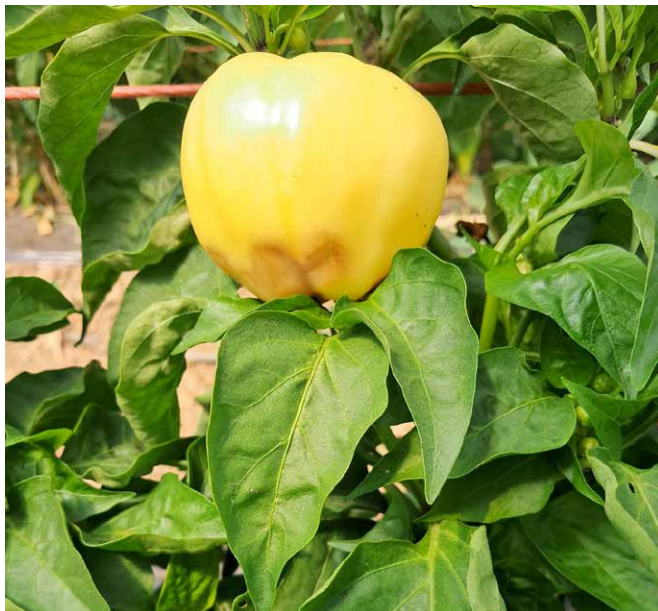
Paprike dosegaajo višine do 0,80 metra in potrebujejo oporo vsaj dodatnih vrvic ali horizontalno napete mreže. Na papriki se ne izvaja veliko gojitvene rezi, običajno se v začetku sezone samo odstrani spodnje poganjke na glavnem steblu oziroma se v času obiranja odstranijo poganjki za boljšo osvetlitev, da zmanjšamo gostoto listja v vrstah. S tem zagotovimo boljšo osvetlitev, boljše oprasovanje in zmanjšamo možnost prerazmnožitve škodljivih organizmov. V juniju letošnjega leta, ko so bile rastline paprike zelo obložene s plodovi, se je ob obiranju polomilo kar nekaj rodnihi vej. Zaradi visokih temperatur in sončnega sevanja je prišlo do težav zaradi ožigov in občutljivosti notranjih plodov na sončno sevanje. Kjer so bile nameščene senčilne mreže in v višjih pridelovalnih objektih, kjer je klima za rastline prijaznejša, je bilo teh poškodb manj.

Klimatski pogoji in osvetlitev

Paprika je sicer zelo heliofilna rastlina. Optimalna osvetlitev za papriko je okoli 30.000 luksov. Pri nas ima običajno svetlobe dovolj, v vročih dneh pa ima paprika lahko težave tudi s premočno osvetlitvijo, zato v poletju težimo k bolj razpršeni svetlobi. Zmanjšanje negativnega vpliva prevelikega sončnega sevanja lahko dosežemo tudi s škropljenjem raznih mineralov glin. Na oblikovanje plodov ima velik vpliv tudi razlika med nočno in dnevno temperaturo. Tuje raziskave kažejo, da ob primerni razliki, ki je okoli 5-8 °C, paprike obilneje rodijo in dajejo bolj kakovostne plodove. Poleti je lahko neugodna tudi situacija z visoko relativno vlažnostjo in visokimi temperaturami, ko se rastline zaradi zmanjšane transpiracije ne morejo dovolj ohladiti. Optimalna temperatura za razvoj paprike je 25 °C + 5-7 °C. Pri temperaturi nad 32 °C rastline rade odvržejo cvetove. Ko je prevroče, na okoli 38 °C, paprika že zaustavi rast. V fiksni plastenjakih je zato pri nas priporočljivo dodatno investirati v možnost hlajenja rastlin z mikrorazpršilci, kar pa je pomembno tudi v času oplodnje, saj je za dobro oplodnjo zelo pomembna tudi vlažnost zraka. Tudi pri prenizki relativni vlažnosti lahko pride do odpadanja cvetov ali komaj oblikovanih plodov, kar zelo vpliva na slabšo rentabilnost. Relativna vlaga naj bi bila vsaj od 60-70 %. Pri pridelavi paprike je zelo pomembna prava količina vode glede na teksturo in vodozadrževalne lastnosti tal. Največ vode paprika potrebuje, ko dokončno oblikuje svojo razvejano steblo in se prične intenzivno oblikovanje plodov – od julija do avgusta (globina korenine je takrat razvita do 30 cm globoko, kc rastline je 1). Pri veliki evapotranspiraciji se je v poletju na lažjih tleh dobro odločiti za zalivanje dvakrat na dan.

Gnojenje in varstvo rastlin

Paprika potrebuje rodovitna tla z velikim deležem organske snovi. Občutljiva je na preveliko koncentracijo vodotopnih hranil in visok EC, zato jo raje dognujemo z manjšimi odmerki, večkrat oziroma ob zalivanju. Vsa hranila so pomembna, a je v začetku pomembno poudarjeno gnojenje s fosforjem (v času formiranja korenine). Zelo je pomembno, da rastline že mlade oblikujejo dober koreninski sistem, saj je v nadaljevanju pridelave težišče na oblikovanju listov in plodov. Dušik vpliva na vegetativno rast in za dober pridelek je ključno, da je vegetativna faza dobro razvita in da amonijski del ionov ne izpodriva kalcija in kalija v preveliki meri, zaradi česar je pomemben delež razmerja med nitrati in amonijskim delom dušika v gnojilu.

Pomanjkanje kalcija in nastanek gnitja plodov na muhi se poveča ob visokih temperaturah in neustreznem zalivanju.

S kalijem in kalcijem poudarjeno gnojimo v obdobju zorenja, in umirjeno z dušikom po oblikovanju začetne vegetativne faze in prehoda v nastavljanje plodov. Paprike, dobro oskrbljene s kalijem, povečujejo odpornost na nizke temperature in škodljive organizme in načeloma povečajo skladiščno sposobnost. Prekomerne količine K pa lahko vplivajo tudi na zmanjšanje roka trajanja na trgovinski polici. Prekomerne količine dušika (predvsem v obliki amonijskega iona) in kalija vplivajo tudi na zmanjševanje sprejemanja kalcija v plod, zaradi česar velikokrat pride do povečanega gnitja na konici plodov tudi pri manj občutljivih kultivarjih. Kalcij se pri visokih temperaturah ne premika, če je prisotna še visoka vlažnost, pa se zmanjšuje še izhlapevanje in z zmanjšanim transpiracijskim tokom vpliva na zmanjšan prenos hranil po rastlini. Pogosto je potrebno premisliti o razmerju hranil vodotopnega gnojila, da ne prekoračimo optimalnih količin hranil in po nepotrebnem ne dvigujemo fosforja in dostopnega dušika v tleh. Paprika potrebuje tudi določeno količino magnezija in žvepla. Prideluje se v večini po tehnoloških navodilih za integrirano pridelavo z vključevanjem biotičnega varstva v okviru domorodnih organizmov, kar je zelo omejujoče.

Letos je zaradi visokih temperatur junija več težav s tripsi in škodo na plodovih zaradi pomanjkanja kalcija. V posevkih so tudi težave s plodovko in koruzno veščo, za kar je nekaj rešitev, je pa nujno spremljati nalet obeh škodljivcev. Večjih težav letos z bakteriozami in virozami k sreči ni. Konec junija so se pričele pojavljati tudi stenice, predvsem zelena stenica in marmorirana smrdljivka, ki bi jih lahko preprečevali le s protiinsektnimi mrežami, saj sredstva za varstvo rastlin niso ustrezno učinkovita in z njimi ne moremo nadzorovati velikih populacij. Količina netrznih plodov se zelo poveča, kar močno vpliva na uspešnost in nadaljevanje pridelave.

Hitra diagnostika mastitisa z metodo qPCR

Najučinkovitejši pristop za vpogled v zdravstveno stanje črede v zvezi s povzročitelji mastitisa je še vedno kombinacija molekularne PCR in klasične bakteriološke preiskave.

Mlečna prireja v Sloveniji – izzivi in priložnosti

Prireja kravjega mleka in predelava le-tega sta pomemben del slovenskega kmetijstva. Leta 2022 so kmetije redile 93.249 krav molznic, mleko pa je predstavljalo več kot 16 % celotne kmetijske proizvodnje. Mlečna panoga postaja vse bolj specializirana – črede so večje, mlečnost narašča, zahteve za kakovost pa so strožje. Kar 91 % mleka se odkupi in obdela v mlekarnah, preostanek porabijo na kmetijah. Z intenzivnejšo rejo pa narašča tudi tveganje za bolezni. Med najpogostejšimi ostaja mastitis (vnetje mlečne žleze), ki povzroča rejcem visoke stroške zaradi zmanjšanja mlečnosti, slabše kakovosti mleka, zdravljenja in izločanja živali iz črede.

Povzročitelji mastitisa pri govedu in diagnostika

Povzročitelje mastitisa delimo na kužne in okoljske. Med pogostejše kužne povzročitelje uvrščamo bakterije *Staphylococcus aureus*, *Streptococcus agalactiae* in *Mycoplasma* spp., med okoljske pa *Streptococcus uberis*, *Streptococcus dysgalactiae*, *Escherichia coli*, *Trueperella pyogenes*, enterokoke, kvasovke in alge iz rodu *Prototheca*. V raziskavi 2677 vzorcev mastičnega mleka (2021–2023) so bili z bakteriološko preiskavo najpogostejše izolirani *S. uberis* (36,7 %), *S. aureus* (21,4 %), *S. dysgalactiae* (6,2 %), kvasovke (5,4 %) in *Enterococcus faecalis* (4,2 %). Povzročitelj najpogostejše vstopa v vime skozi seskov kanal, k nastanku okužbe pa prispevajo tudi slaba higiena, stres, prehrana in zmanjšana odpornost.

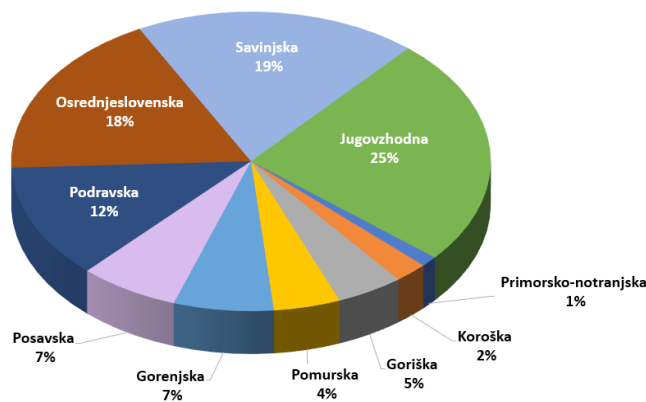
Za odkrivanje mastitisa uporabljamo klinični pregled, california mastitis test (CMT) in laboratorijske preiskave. Najpogostejši znaki so boleče ali pordelo vime ter spremenjeno mleko (grudice, kri). Pri težjih oblikah je krava lahko tudi apatična in ima vročino, kar zahteva hitro ukrepanje. Za potrditev okužbe se odvzame mleko iz posamezne četrti in opravi bakteriološka preiskava z antibiogramom ter preiskava na število somatskih celic.

Vse bolj pa se uveljavlja molekularna metoda PCR v realnem času (qPCR), ki omogoča hitro in natančno zaznavanje povzročiteljev mastitisa tudi v bazenskem mleku z nizko koncentracijo bakterij. S to metodo je mogoče spremljati zdravstveno stanje cele črede.

Analiza rezultatov qPCR v bazenskem mleku na 89 slovenskih kmetijah

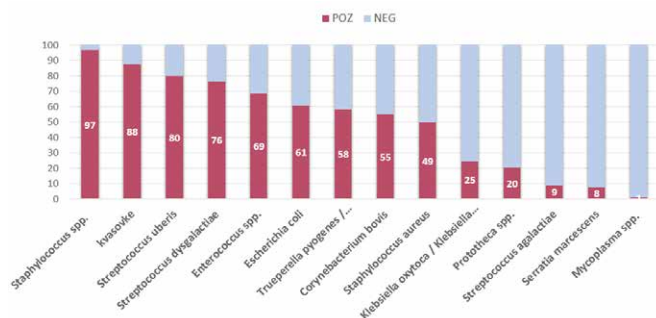
V raziskavi, ki smo jo opravili v okviru raziskovalnega programa »Zdravje živali, okolje in varna hrana« (P4-0092) in bilateralnega projekta »Surovo mleko kot potencialni vir večkratno odpornih bakterij in genov za odpornost« (BI-RS/23-25-007), smo za bazenske vzorce mleka vpeljali laboratorijsko metodo qPCR za ugotavljanje prisotnosti 15 najpogostejših povzro-

teljev mastitisa. Analizirali smo 89 vzorcev mleka z različnih kmetij v Sloveniji, od katerih smo jih 37 % uvrstili med manjše (do 20 krav molznic), 34 % med srednje velike (20–80 krav molznic) in 29 % med velike (nad 80 krav molznic) kmetije. Zastopanost kmetij v raziskavi po regijah je prikazana na sliki 1.

Slika 1: Zastopanost kmetij v raziskavi po regijah

Najpogostejše ugotovljeni povzročitelji so bili stafilokoki (97 %), kvasovke (88 %), *S. uberis* (80 %) in *S. dysgalactiae* (76 %). Pogoste so bile tudi bakterije *E. coli*, enterokoki, *T. pyogenes* in *Corynebacterium bovis*. Bakterijo *S. aureus* smo odkrili v 49 % vzorcev, *S. agalactiae* pa v 9 %. Mikoplazme so bile zelo redke (1 %), bakterija vrste *Mycoplasma bovis* ni bila prisotna. Prisotnost povzročiteljev mastitisa v bazenskih vzorcih mleka je prikazana na sliki 2. Zanimiv pa je podatek, da je večina vzorcev, pozitivnih na *S. agalactiae*, izvirala iz dolenjske regije, kjer smo v zadnjem času na terenu že reševali okužbe, povezane s to bakterijo.

Slika 2: Prisotnost povzročiteljev mastitisa v bazenskem vzorcu mleka z 89 slovenskih kmetij, ugotovljena z metodo qPCR; delež pozitivnih in negativnih kmetij je prikazan v odstotkih. *Mycoplasma bovis* ni prikazana, ker ni bila potrjena na nobeni kmetiji, vključeni v raziskavo.

Odvzem vzorca mleka iz posamezne vimenske četrti za bakteriološko preiskavo. (Foto: Hana Hrovatin)

Vpliv molzne higiene in načina presuševanja na pojavnost povzročiteljev mastitisa

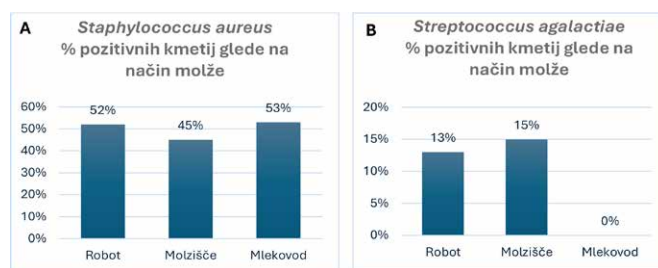
Ugotovili smo, da so na kmetijah, na katerih redno čistijo in razkužujejo vime pred molžo in po njej, imeli bistveno manj povzročiteljev mastitisa v mleku. Med molžo namreč pride do stika vimena tako z rokami ali opremo kot umazanijo, zato je ustrezna higiena za preprečevanje okužb ključna. Največ razlik smo opazili glede stafilokokov: *S. uberis*, *E. coli* in enterokokov – bakterij, ki v praksi povzročajo največ težav. Najslabše rezultate so imele kmetije, na katerih ne izvajajo niti čiščenja niti razkuževanja, medtem ko samo razkuževanje po molži brez čiščenja in razkuževanja pred molžo ni bilo dovolj učinkovito. Čiščenje in razkuževanje pred molžo odstraniti umazanijo s seskov in zmanjšata število bakterij, hkrati pa spodbujata spust mleka. Po molži je vime zaradi odprtih kanalčkov bolj občutljivo, zato je razkuževanje seskov po molži pomembno za zaščito. Kakovostno razkužilo pa neguje kožo in preprečuje razpoke, ki lahko postanejo vstopna točka za okužbo.

Primerjali smo tudi pet različnih pristopov presuševanja: samo z antibiotiki, samo s čepki, presuševanje vseh krav z antibiotiki in čepki, selektivno presuševanje in presuševanje brez uporabe antibiotikov ali čepkov. Rezultati jasno kažejo, da so bili kužni povzročitelji, kot so *S. aureus* in *S. agalactiae*, najmanj prisotni v vzorcih mleka s kmetij, kjer so vse krave presuševali z uporabo tako antibiotikov kot čepkov. Tak pristop nudi dvojno zaščito: antibiotiki pomagajo odpraviti obstoječe okužbe, čepki pa fizično zaprejo seskov kanal in preprečijo vdor novih povzročiteljev v času sušnega obdobja, ko je vime posebej občutljivo.

Molzni sistemi in širjenje okužb

Način molže vpliva na prenos kužnih bakterij, kot sta *S. aureus* in *S. agalactiae*. Analiza odgovorov iz vprašalnikov je potrdila, da je molzni robot posebej problematičen za širjenje

okužb, zlasti za *S. aureus*, deloma tudi za *S. agalactiae*. Bakterija *S. aureus*, ena glavnih kužnih povzročiteljev mastitisa, je bila zaznana na 49 % kmetij, najpogosteje na kmetijah z molznim robotom (52 %) in mlekovodom (53 %) (slika 3 A). Oba sistema uporabljata skupno molzno enoto za vse krave, kar omogoča prenos bakterij z ene živali na drugo. Pri robotih predstavljajo dodatna tveganja tudi nenadzorovani vrstni red molže, odvisnost razkuževanja od nastavitev in oteženo zbiranje sterilnih vzorcev, kar ob pomanjkljivi molzni rutini pospešuje širjenje okužb. Bakterijo *S. agalactiae* pa smo v naši raziskavi pogosteje zaznali na kmetijah z molziščem kot na kmetijah z robotom (slika 3 B). Vzroki so lahko nakup že okuženih živali ali neustrezna molzna rutina pred vzorčenjem. Ker je ta bakterija zelo nalezljiva, je ključno preprečiti vnos novih okuženih krav v rejo oziroma takoj uvesti ukrepe za izkoreninjenje *S. agalactiae*, ki pogosto dajo uspešen rezultat zdravljenja.

Slika 3: Prisotnost kužnega povzročitelja *S. aureus* (A) in *S. agalactiae* (B) v bazenskem vzorcu mleka glede na način molže.

Kaj se lahko naučimo iz te raziskave?

Mastitis ostaja ena največjih zdravstvenih in ekonomskih težav v reji krav molznic. Molekularna metoda qPCR za analizo bazenskega mleka je hitra in zanesljiva za zgodnje odkrivanje kužnih povzročiteljev, zlasti *S. aureus*, *S. agalactiae*, vendar ne omogoča izdelave antibiograma. Najučinkovitejši pristop za vpogled v zdravstveno stanje črede o povzročiteljih mastitisa je še vedno kombinacija molekularne PCR in klasične bakteriološke preiskave.

Poznavanje povzročiteljev mastitisa v reji omogoča izbiro ustreznih ukrepov za preprečevanje in zamejitev okužb, vendar rejci bakteriološke preiskave še vedno premalo uporabljajo. Priporočljivo je testiranje kliničnih mastitisov, novih okužb in krav pred presušitvijo, za splošen vpogled stanja v reji in kontrolo sanacije reje po okužbi pa tudi PCR analiza bazenskega mleka.

 Majda Golob¹, Hana Hrovatin², Tadeja Šavli³ in Darja Kušar¹

¹ Inštitut za mikrobiologijo in parazitologijo, Veterinarska fakulteta, Univerza v Ljubljani, Gerbičeva 60, 1000 Ljubljana

² Animalis, d. o. o., Tržaška cesta 135, 1000 Ljubljana

³ študentka; Veterinarska fakulteta, Univerza v Ljubljani, Gerbičeva 60, 1000 Ljubljana

Dan tehnike 2025 – Naravi prijazna pridelava poljščin

Kmetijsko gozdarski zavod Novo mesto in Mestna občina Krško vabita na dogodek Dan tehnike 2025 z naslovom Naravi prijazna pridelava poljščin, ki bo potekal v soboto, 20. septembra 2025, ob 15. uri na kmetijskih površinah ob gasilskem domu v Velikem Podlogu.

Dogodek bo namenjen predstavitvi sodobne kmetijske tehnike in tehnologij, ki omogočajo učinkovito in trajnostno pridelavo poljščin z manj negativnimi vplivi na okolje. Predstavili se bodo različni ponudniki kmetijske mehanizacije, opreme in repromateriala, namenjenih spravilu pridelka, ohranitveni obdelavi tal, natančnemu gnojenju ter varstvu rastlin.

Obiskovalci si bodo lahko ogledali prikaze delovanja kombajnov za zrnje, gnojenje z organskimi gnojili (cisterne z nizkim izpustom, trosilniki organskih gnojil), ohranitveno obdelavo tal z dopolnilno obdelavo, prikaz delovanja sejalic na ohranitveno obdelanih tleh, prikaz delovanja škropilnic in trosilnikov za mineralna gnojila in prikaz delovanja GNSS naprav. Ob prikazu bodo predstavljene strokovne vsebine o pomenu kmetijskih praks setve vmesnih dosevkov in manj intenzivne obdelave tal, ki pozitivno vplivajo na povečevanje zaloge organskega ogljika v tleh in tako zmanjšuje erozijo tal in zmanjšuje sušni stres na rastline. Strokovne vsebine o tehnologiji skladiščenja in aplikaciji organskih gnojil z zmanjšanjem izgub dušika, izbiri vrst ter sort rastlin v jesenskem času, nastavitvah sejalic (gostota in globina setve glede na vrsto rastlin), varstvu rastlin in gnojenju ter preciznem kmetovanju. Med in po dogodku bodo

lahko obiskovalci pridobili informacije in izmenjali izkušnje z razstavljalci na stojnicah.

Prireditve bo potekala v vsakem vremenu. Za obiskovalce bo poskrbljeno s hrano in pijačo ter prijetnim druženjem. Vljudno vabljeni.

Anže Turk, KGZS – Zavod Novo mesto

*Vabilo na predstavitev naravi prijazne pridelave poljščin
(Foto: Anže Turk, KGZS - Zavod Novo mesto)*

Digitalne tehnologije osvajajo trajne nasade

Dan sadjarsko-vinogradniške tehnike predstavil avtonomne stroje in digitalne rešitve za prihodnost slovenskega sadjarstva

V četrtek, 3. julija 2025, je v sadovnjakih in vinogradih šolskega posestva Biotehniške šole Maribor potekal tradicionalni Dan sadjarsko-vinogradniške tehnike, ki ga je organiziral Kmetijsko-gozdarski zavod Maribor. Dogodek je tudi letos pritegnil številne vinogradnike, sadjarje, strokovnjake in predstavnike proizvajalcev kmetijske mehanizacije. Poleg prikazov delovanja različnih strojev so bile v ospredju tudi sodobne tehnologije in digitalni pristopi, ki si postopoma, a vztrajno utirajo pot v slovensko sadjarstvo in vinogradništvo.

Dogodek je bil po besedah specialista za področje vinogradništva Marka Breznika s Kmetijsko-gozdarskega zavoda Maribor namenjen predvsem vinogradnikom in sadjarjem, ki se vsakodnevno soočajo z izzivi sodobne pridelave. »Cilj dogodka je bil predstaviti stroje in različne tipe mehanizacije, s čimer si lahko uporabniki lažje ustvarijo predstav o možnostih in se na tej osnovi tudi bolj premišljeno odločajo za naložbe v

opremo,« je poudaril Breznik. Ob tem je izpostavil, da postaja ustrezna mehanizacija zaradi podnebnih sprememb in pomanjkanja delovne sile vse bolj aktualna in bo v prihodnosti še pridobivala pomen.

Avtonomni stroji in napredna oprema v ospredju

Glavna tema letošnjega dogodka so bili avtomatizirani stroji in oprema z lastno avtonomijo, ki se lahko po nasadu premikajo samostojno, z minimalnim posredovanjem človeka. Takšne rešitve predstavljajo pomemben korak naprej v smer digitalizacije in optimizacije delovnih procesov na kmetijah, hkrati pa odpirajo nova poglavja v razvoju trajnostne in sodobne kmetijske pridelave.

Čeprav je bil poudarek dogodka predvsem na klasičnih priključkih in strojih, so med obiskovalci veliko zanimanja vzbudili razstavljeni primeri napredne digitalne tehnologije.

Podjetje Termotron je predstavilo avtonomno škroplilnico LJTech S450, ki omogoča varno, natančno in učinkovito škropljenje trajnih nasadov brez prisotnosti človeka v neposredni bližini. Podjetje YieldGap je ponujalo sistem digitalnega načrtovanja gnojenja, temelječ na prostorskih podatkih in vzorčenju tal. V sodelovanju z uporabnikom pripravijo zemljevid proizvodnih con, ki temeljijo na satelitskih posnetkih, topografiji in lokalnih razmerah. Avstrijsko podjetje Greenhive je predstavilo svojo kompaktno, a zmogljivo elektromehansko škroplilnico, zasnovano posebej za trajne nasade. Njihova inovativna rešitev je prilagojena ozkim vrstam in strmim terenom, obenem pa zagotavlja učinkovito varstvo rastlin z natančnim doziranjem. Predstavljen je bil tudi Pletvenik OLMi s patentiranim sistemom Happy Plant, ki zagotavlja sodobno in učinkovito rešitev za mehansko odstranjevanje plevela v trajnih nasadih. Gre za enostranski stroj s kardanskim pogonom, ki za svoje delovanje ne potrebuje hidravličnega sistema.

Prihodnost je že tu in je digitalna

Digitalne tehnologije v sadjarstvu in vinogradništvu niso več le del prihodnosti, temveč postajajo realnost številnih naprednih pridelovalcev. Avtonomni stroji, digitalno podprti

gnojenje in natančno škropljenje niso namenjeni zgolj največjim – s pravilnim pristopom in svetovanjem so lahko dostopni tudi srednje velikim kmetijam. Prikazi na Dnevu sadjarsko-vinogradniške tehnike so jasno pokazali: prihodnost v trajnih nasadih je že tu in je digitalna.

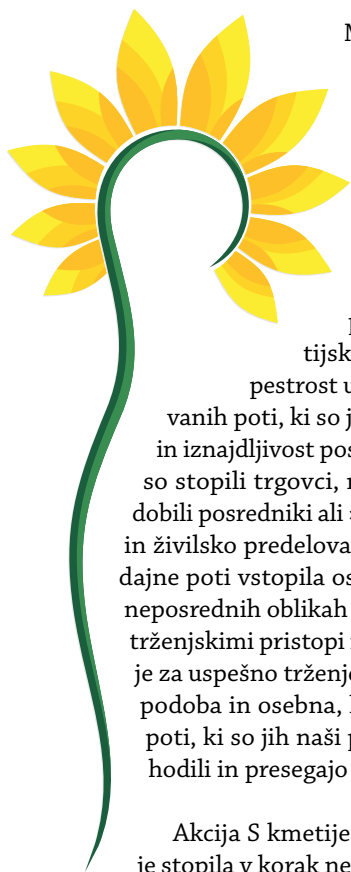

Anja Kac, Gašper Izidor Gomilšek, Andrej Soršak,
Matjaž Lerš, KGZS – Zavod MB

Zlata sončnica slovenskega podeželja

S kmetije za Vas: 30 let srčnih zgodb in lokalnih okusov

Minilo je 30 let, ko so se kmetijski svetovalci in medijske hiše združili v iskanju poti za svetovanje in promocijo slovenskih kmetijskih pridelkov in izdelkov, za kar sem vsem sodelujočim iskreno hvaležna.

Pogled v zgodovino nam na področju trženja in prodaje kmetijskih pridelkov in izdelkov pokaže pestrost ustvarjenih, prehojenih, izoblikovanih poti, ki so jih narekovale družbene razmere in iznajdljivost posameznikov. V blagovno menjavo so stopili trgovci, nato so pri prodaji svoj prostor dobili posredniki ali »mešetarji«, razvile so se zadrage in živilsko predelovalna industrija, na novo je v prodajne poti vstopila osebna prodaja, ki se zaključuje v neposrednih oblikah trženja in prodaje ter opremlja s trženjskimi pristopi in marketinškimi prijemi. Danes je za uspešno trženje in prodajo pomembna celostna podoba in osebna, lastna zgodba. Vse navedeno so poti, ki so jih naši predniki na svojih kmetijah prehodili in presegajo čas izvajanja akcije.

Akcija S kmetije za Vas se je pričela leta 1995 in je stopila v korak neposredne prodaje. Damjan Jerič,

takrat kmetijski svetovalec za agrarno ekonomiko, je avtor prve slovenske brošure o neposredni prodaji kmetijskih izdelkov, ki je mag. Tatjana Čop spodbudilo k razmišljanju, kako pri nas preverjati in promovirati kmetije, ki so se odločale za tovrstno prodajo. Nastala je nagradna akcija S kmetije za Vas. Da je bila zasnovana dobro in koristno, potrjuje prav njena 30-letnica. Ob tej priložnosti je KGZS izdala publikacijo v nakladi 500 izvodov. V njej je orisana pot od začetkov do danes z navedenimi zlatimi primeri in izjavami kmetij, kaj je ta akcija prinesla na njihove kmetije.

V letu 2025 se je za pridobitev zlate sončnice v akciji S kmetije za Vas potegovalo 9 kmetij.

Vsem kmetijam in njihovim članom se ob tem zahvaljujemo za njihov trud in prizadevanja pri ohranjanju kmetovanja in izkazano znanje za uspešno poslovanje. Zlata sončnica ponažarja odlikovanje kmetij za doseženo izvirnost, domiselnost, učinkovitost promocije in prodaje ter celostno podobo kmetije.

Veseli smo, da tako lahko ugledne kmetije kot primere dobrih praks širimo tudi na družbenih omrežjih v partnerstvu z Kmečkim glasom in Portalom Agrobiznis. Skupaj z objavami v Zeleni deželi sodelujočim kmetijam omogočamo, da dosežejo večjo osebno prepoznavnost, širijo krog kupcev, vsem pa s ponosom sporočamo o pomembnem prispevku kmeta in kmetijskega sektorja k skupni blaginji.

Prijavljene kmetije si je ogledala tričlanska komisija in ob tem ocenjevala urejenost kmetije, pristop k trženju, izvirnost in inovativnost ponudbe, uspešnost v načrtovanih poslovnih odločitvah in posebnosti, ki delajo kmetijo edinstveno.

Predstavitev posamezne kmetije v sliki in besedi bo izvedena na sejmu AGRA v Gornji Radgoni 26. avgusta 2025 s pričetkom od 13. uri, v dvorani 1 na sejmišču. Zmagovalna kmetija prejme priznanje zlata sončnica, denarno nagrado v višini 600 evrov in brezplačen oglas v Zeleni deželi v vrednosti 700 evrov. Vse

sodelujoče kmetije prejmejo priznanje za sodelovanje in letni dostop do www.finance.si.

Kmetije so predstavljene tudi v tedniku Kmečki glas in na spletnem portalu www.kmeckiglas.com, na portalu agrobiznis.finance.si, v glasilu KGZS Zelena dežela ter na spletni strani kgzs.si. Krajši videoposnetek o vsaki sodelujoči kmetiji je dostopen na spletni strani ČZD kmečki glas.

 Andrejka Krt, KGZS

Predstavitev kmetij

Kmetija Bračko – Boštjan in Brigita Bračko Sp. Hlapje 22, 2222 Jakobski dol

Kmetija Bračko, obdana z lastnimi vinogradi, leži na vrhu griča, s katerega se razprostira enkratni pogled na Pohorje, Kozjak in avstrijske Koralpe. Tu vinogradniško vinarsko tradicijo nadaljuje že četrta generacija. Boštjan je kmetijo prevzel pri 26 letih, in kot pravi sam, »kakor je možu najboljša kombinacija žena, je vinogradništvu in vinarstvu najboljša kombinacija turizem«. Žena Brigita je nosilka dopolnilne dejavnosti turizem na kmetiji. K dobrim poslovnim odnosom in rezultatom prispevajo tudi roke štirih otrok in Boštjanovih staršev.

Kmetija Bračko se ponaša z vrhunskimi vini: laški in renski rizling, sauvignon, rumeni muškati, sivi pinot, chardonnay, zweigelt. Pridelujejo sveža, sadna, sortno tipična vina, ki so zorjena v lesenih sodih. Lesena pa je tudi stavba, v kateri izvajajo turistično dejavnost. Sobam daje poseben čar les iz

različnih vrst sadnega drevja, ki je nekoč rastle na gričih, kjer danes najdemo vinograde. Tako lahko izbirate med orehovo, jablanovo, slivovo, hruškovo in češnjevo sobo. V tako naravnem ambientu srčni gostitelji obiskovalcem ponudijo jedi, ki jih pripravljajo po recepturah svojih prednikov. Karkoli poskusite z njihovega krožnika, je sveže, lokalno oziroma pridelano in predelano na kmetiji. Še zlasti tuji gostje so presenečeni, da jim hrana postrežejo ob različnih časih oziroma da so člani kmetije gostom vedno na razpolago.

Družina Bračko ni brez načrtov, da svojim gostom omogočijo dobro počutje in okušanje narave v vseh pogledih. V prihodnje nameravajo urediti nekaj glamping hišic in pohodne poti. Nadaljevali bodo že dobro utečene »Dneve odprtih vrat«, ki jih v povprečju obišče 600 ljudi dnevno. Kmetija ima tudi skrbno urejeno spletno stran, na kateri objavljajo novice in aktualne dogodke na kmetiji, rezervacija pa sprejemajo tudi prek spletnih omrežij.

Kmetija Božičeva 1847 – Mirjam Bratož Podnanos 7, 5272 Podnanos

Mirjam Bratož je iz ljubezni do narave in njenih plodov pred desetimi leti na domači kmetiji uredila nasad šipka in vrtnic za predelavo v okviru dopolnilne dejavnosti na kmetiji. Iz šipka pripravlja čaje, šipkovo marmelado in šipkov sirup; iz vrtnic pa liker, sirup, rožni džem, rožni žele in hidrolat. Po tradicionalni metodi pripravlja grozdno žganje, ki je osnova za rožni liker in šipkov liker z vrtnico. Mirjam je po poklicu učiteljica in svoje znanje, pridobljeno v praksi, z veseljem deli

obiskovalcem delavnic za pripravo izdelkov na kmetiji v lično urejenem prostoru, ki je nekoč služil kot skedenj. Svoje izdelke prodaja obiskovalcem doma na kmetiji, v okoliške javne zavode in na priložnostnih dogodkih na tržnici. Ljubiteljica narave s pridom nabira in uporabi v naravi zrastle zelišča, iz katerih pripravlja tinkture iz koprive, bezga, materine dušice, kraškega šetraj, ščetice ... ponudbo lastnih izdelkov je obogatila tudi z ginom iz čistega alkohola in zdravilnih rastlin: brina, angelike, koriandra, kraškega šetraj, citrusov, vrtnice.

Mirjam pove: »Najprej je bila zabava in strast do novih področij. Potem ugotoviš, da je to tradicija oziroma pridobivanje

znanj, ki so na kmetijah vedno bila. Danes je to prihodek, ki je sicer podvržen naravnim zakonitostim – pomeni, da ni stabilen, je pa dober priboljšek k družinskemu proračunu.« Ima tudi še veliko novih načrtov, in sicer izvajanje delavnic

z degustacijami žganih pijač, na katerih bodo predstavili njihovo uporabo v koktajlih in drugih pijačah, v okviru obiskov nasada pa delavnice obiranja šipka in spoznavanja rodnega kraja slovenske himne.

Kmetija Iz gozda – Robert Brožič Gornji Zemon 15, 6250 Ilirska Bistrica

Mladi prevzemnik Robert in njegova žena Sara sta obudila kmetijo, ki tako rekoč živi sredi gozda. »Iz gozda je zgodba manjše kmetije, ki je prerasla v blagovno znamko družine, ki živi in diha z naravo. Iz gozda ponuja naravne proizvode marljivih rok,« pove Sara. Uredili so nasad s 125 orehovimi drevesi in nasad zelišč. Vsa polja, posejana z zelišči, ročno obdelujejo, nabirajo in sušijo naravno. Ohranjen imajo visokodebelni sadovnjak. Njihova ponudba obsega čiste čaje in čajne mešanice, sadne marmelade iz vrtnega sadja: sliv, črne murve, jagod, češenj, fig; nadalje jabolčni sok tin ledene čaje ter sezonsko ponudbo lubenic, jabolk in krompirja. Njihov glavni in zelo iskan izdelek je ledeni čaj iz štirih vrst mete, melise in bezga. Čaji imajo zanimiva imena, ki

povedo, čemu služijo: Koprična moč, Ajdina čistost, Melisina pomiritev, Rmanova tolažba ... Sončna serenada čaj iz štirih met, melise in ognjič je na Dobrotah slovenskih kmetij prejel zlato priznanje. Za prodajo imajo лично urejeno spletno trgovino, njihove izdelke pa lahko kupite tudi na domu in okoliških tržnicah, trgovinah ter gostilnah. V tem letu so prodajni asortima obogatili s sadnimi sirupi iz bezga, melise in mete, v načrtu pa imajo še pridobitev dveh novih vrst dopolnilne dejavnosti na kmetiji, in sicer proizvodnjo rastlinskega olja in predelavo semen oreha ter peko kruha in potic ter peciva in slaščic. Na kmetiji izvajajo delavnice za šolske otroke »Naberi in skuhaj si svoj čaj«, povezali pa so se tudi s TIC Ilirska Bistrica s ponudbo turističnega produkta, obisk in ustvarjanje na kmetiji. Začeli so sodelovati tudi na čezmejnih brzi, da na svoji kmetiji ponudijo postanke z okrepčili za kolesarje.

Kmetija Dolinar – Krainer: Iza Dolinar Krainer Kupljenik 1a, 4263 Bohinjska Bela

Izza in Lojze sta se kmetovanja lotila pred tridesetimi leti na majhni zapuščeni kmetiji, ki pa nudi čudovit razgled na Bled, Julijce in Karavanke in je odlična izhodiščna točka za pohodnike. Prav v tem in njihovi srčni kulturi ter želji sodelovanja z

ljudmi je nastal ekološki biser, ki ga opeva tudi tujina. Danes obsega njihova kmetija 7 hektarjev obdelovalnih kmetijskih zemljišč, gospodarijo z enajstimi hektari gozda ter redijo koze in ovce. Na mestu stare kmečke hiše sta uredila prostore za dopolnilno dejavnost turizem na kmetiji – turistična kmetija z nastanitvijo s štirimi apartmaji in eno sobo s kategorizacijo štirih jabolk. S tem sta uresničila svoje želje »biti blizu sočlo-

veku«. Nosilka dopolnilne dejavnosti, gospa Izza, pove, da je kar 99 % gostov iz tujine, praktično z vseh celin, ki se radi vračajo. Navdušeni so nad zelenjem, rožami, da lahko zunaj sedijo in poslušajo čričke, da se lahko preizkušajo pri dnevnih opravilih na njivi, v hlevu in pri pripravi jedi. Na podstrešju imajo netopirje, ki jih je gostja in znanstvena raziskovalka iz Nizozemske razvrstila v pet različnih vrst.

Ob večerih gostom zaigrata tudi mož Lojze na harmoniko in najmlajši sin Matija, ki se ukvarja z metal glasbo. Lojze, sicer

upokojeni profesor psihologije, je ljubitelj narodnozabavne glasbe in pove, da je njegova skladba Voljča polka, pesem s pomembnim sporočilom, nastala ob molži drobnice.

Na turistični kmetiji Dolinar – Krainer se zavedajo pomena ohranjanja kulturne krajine, sonaravnega kmetovanja in si prizadevajo to spoštovanje do narave in tradicije prenesti tudi na goste, še zlasti na tiste, ki prihajajo iz velikih mest in nimajo možnosti, da bi bili v vsakodnevem stiku z naravnim okoljem.

Kmetija Jazbec – Majda Jazbec

Drožanje 13, 8290 Sevnica

Kmetija Jazbec je živinorejska kmetija z dolgoletno tradicijo, ki se nahaja na hribovskem območju Semiča. Tradicija kmetovanja se lepo prenaša iz roda v rod. Kmetija obsega 50 hektarjev kmetijskih površin, letno redijo okoli 150 pitancev pasme šarole za prirejo mesa in 120 kokoši nesnic za lastno porabo v okviru dopolnilnih dejavnosti, stranke pa lahko dnevno sveža jajca kupijo pri njih na domu ali na Jajcematu v Sevnici.

Nosilka dopolnilnih dejavnosti na kmetiji Majda Jazbec pove: »Za peko kruha, potic, piškotov in testenin smo se na kmetiji odločili zato, ker imamo svoje surovine in si s tem ustvarimo mesečni dohodek za tekoče izdatke na kmetiji.« V lično urejenih prostorih za peko, degustacijo in prodajo so kasneje pričeli tudi izvajati delavnice peke kruha in peciva. Skrbno aranžirani prodajni proizvodi z njihove kmetije tako obsegajo kar 11 vrst piškotov: to so pirini, 7 vrst kruha, 6 vrst potic in 6 vrst testenin. Vsi izdelki so redno v ponudbi na

domu, v prodajalnah Kmečke zadruge Sevnica, javnih zavodih in enkrat tedensko na tržnici v Sevnici.

Kmetija Jazbec je v svojem okolju ustvarila prepoznavno blagovno znamko in si omogočila stabilno poslovanje za preživetje dveh generacij. V prostoru dobro sodeluje z različnimi institucijami in se povezuje v stanovska združenja. Skrb, da vsako leto nekaj obnovijo ali dogradijo, bodo izvajali tudi v prihodnje. Prva nabava bo nov stroj za proizvodnjo kruha in ureditev promocijsko darilnega cekarja z njihovim logotipom, napolnjenega z dobrotami s kmetije. Njihovi izdelki so preverjeni tudi v okviru teritorialne blagovne znamke Sevnica premium, ki je zagotovilo za vrhunske domače izdelke, izdelane po tradicionalnih postopkih. Majda k temu doda: »Vsak naš izdelek nosi oznako Sevnica premium, kar potrjuje, da je domače, je pristno, je vredno, je naše.«

Večina njihovih strank veliko pozornost namenja kakovosti in sledljivosti, zato si na kmetiji lahko ogledajo celotno verigo – od polja do izdelka. Zanimanje za njihove izdelke presega načrtovane cilje, kar potrjuje, da so na pravi poti.

Kmetija Kapl – Viktor Kapl

Dražen Vrh 56, 2232 Sveta Ana

Turistična kmetija Kapl se nahaja pri Sveti Ani v osrčju Slovenskih goric. Na manjši kmetiji so dodatni vir dohodka poiskali v oživitvi 170 let stare lesene hiše – cimprača, ki je bila obnovljena in restavrirana pod strokovnim nadzorom ZVKD Maribor. Stavba je pridobila status lokalnega muzeja z možnostjo bivanja. V njej tako turistom nudijo pobeg v preteklost. Hiša je opremljena z originalnim pohištvom izpred več kot 100 let, z ogrevanjem in kuhanjem na drva. Gostje doživijo življenje tako, kot so ga živeli naši predniki, in se z otroki ali vnuki radi vračajo. Zanimiva je za obiske osnovnošolskih otrok ter splošno. Najbolj zanimiva je tako imenovana »horror room« – soba na podstrešju z zgodbo iz preteklosti, ki je dejansko služila zaprti sobi za posebne primere in je danes primerna za bivanje za bolj pogumne goste.

Leta 2023 so v sodelovanju s Pokrajinskim muzejem Maribor uredili notranjo zbirko starih predmetov in orodij. Pred dvema letoma pa so pričeli tudi organizirati delavnice peke slovenjgoriške gibanice.

»V prihodnje načrtujemo širitev ponudbe s poudarkom na večdnevni programih za družine, šolske skupine in pare, ki iščejo digitalni detox in doživetje

kulturne dediščine. Poseben poudarek bo na organiziranih tematskih vikendih, kot na primer »vintage vikend« ali »kmečka avantura za otroke«. Na področju trženja želijo vzpostaviti partnerska sodelovanja z eko in trajnostnimi platformami ter razširiti prisotnost na družbenih omrežjih, vključujoč kratke video vsebine in osebne zgodbe gostov,« je o razvoju povedal Viktor Kapl.

Kmetija Pr' Gabršek – Jože Kropivšek

Češnjice v Tuhinju 3a, 1219 laze v Tuhinju

Živinorejska kmetija Pr' Gabršek leži pod južnim pobočjem Menine planine. »Krave se prehranjujejo z raznoliko mešanico trav in gorskih zelišč na dnevni travniški paši. Poleti živino ženemo na Menino planino na gorsko pašo. Poleg izjemne krme so deležne svežega zraka, čiste vode, velike količine gibanja in sončnih žarkov,« s ponosom pove bodoči prevzemnik kmetije Kristjan, ki skupaj z očetom Jožetom opravljata zunanja kmetijska opravila, kot so odgon in paša živine, molža, skrb za urejenost gospodarskih poslopij ... Vse namolzeno mleko predelajo doma v lastni sirarnici ali na planini v vrhunske mlečne izdelke: poltrde in mehke sire, skuto, sadne in navadne jogurte, sir za žar, Trnič ... Ta del prevzemajo oziroma izvajajo ženske roke, gospodarjeva žena Helena in njuna hči Sonja. Posebnost, po kateri lahko rečemo, da je kmetija postala še

posebej prepoznavna, pa je izdelovanje sira Trnič. Gre za trdi sir, ki ga izdelujejo po tradicionalnem receptu pastirjev iz Velike planine. Narejen je iz skute, kislega mleka, posnete smetane in soli. Pastirji so ga nekoč izdelovali v parih, saj s svojo obliko ponazarjajo ženske prsi. Na Veliki planini nad Kamnikom se je izdelovanje trniča ohranilo prav po zaslugi Sonje Kropivšek in danes predstavlja enega najbolj prepoznavnih spominkov Velike planine. Zanj so prejeli zlato priznanje v ocenjevanju kakovosti na Dobrotah slovenskih kmetij.

Uspešno gospodarjenje zagotavlja na kmetiji stabilno delo in socialno varnost štirim kmečkim zavarovancem, ki so ne samo promotor zglednega medgeneracijskega dela in sobivanja na kmetiji, ampak tudi odličnega vključevanja in sodelovanja v lokalnem okolju. Vključujejo se v razna društva, skrbijo za promocijo kraja in ozaveščajo javnost o kmetijstvu, ohranjanju nesnovne kulturne dediščine in s prikazi v okviru delavnic širijo znanje o tradicionalnih kmečkih opravilih.

Kmetija Ravničan – Vladimir Ravničan

Boharina 20, 3214 Zreče

Na obronkih Pohorja, le streljaj od smučišča in term, leži kmetija, na kateri čas teče počasneje in vsak grizljaj pripoveduje zgodbo. Tu, kjer se gozd prepleta s travniki, Milena in Vladimir že tri desetletja odpirata vrata svoje izletniške kmetije gostom, ki iščejo nekaj več kot le obed – pristno izkušnjo, domačnost in okus, ki ostane v spominu. Njihove specialitete so pravi poklon domačiji: odojek izpod peke, ribe na žaru, bogata gobova juha, sirovi štruklji, sočna svinjska pečenka ... Posebno mesto med sladlicami zavzema jabolčna prepognjenka – kvašeno testo, polnjeno z jabolki in skuto, postreženo s toplino in ponosom kot hišna sladica. Vse suhe mesnine pridelajo sami, tako tudi mlad sir z orehi, medtem ko ostale sire po potrebi dokupijo. Tudi kruh pečejo sami. Ko gost reče, da že dolgo ni jedel česa tako domačega, vedo, da so uspeli.

Na kmetiji se vse začne in konča pri zemlji. Vladimir in Milena obdelujeta 8 hektarjev površin, od tega 6,5 hektarja polj, kjer raste krompir in krma za njihove živali. Poleg tega imajo še 10 hektarjev gozda, ki ne služi le kot vir lesa za ogrevanje, temveč tudi kot dragocen del naravnega kroga, v katerem kmetija živi. Kar pridelata, tudi predelata in postrežeta na izletniški kmetiji gostom, ki so pretežno Slovenci, pa tudi iz sosednje Hrvaške. Gospodinja Milena, ki je svoje kuharske veščine pridobila v hotelski kuhinji na Rogli, pove: »Začetki so bili polni izzivov. Birokracija, urejanje prostorov po HACCP standardih, iskanje gostov ... A nikoli nisva obžalovala odločitve,« pravi Milena. Poleg tega se ukvarjajo s predelavo lesa in izdelavo palet, kar jim omogoča dodatno stabilnost. Letos načrtujejo pomembne novosti: ureditev nove kuhinje in prekritje celotnega poslopja.

Kmetija Veberič – Simon Veberič

Stavešinski Vrh 48, 9245 Spodnji Ivanjci

Simon in Suzana Veberič Simenčič sta na manjši kmetiji uspešno ustvarila blagovno znamko Alchemia Pannonica, ki je zrastle iz ljubezni do narave, naključnega trenutka na delavnici in neustavljive želje, da ustvarita nekaj drugečnega. Nekaj svojega.

Na 5 hektarjih zemlje, kjer se prepletajo vinogradi, kostanjev in orehov gaj, njive in zeliščni vrtovi, danes raste od 60 do 70 različnih vrst zelišč. Njihov vrt je leta 2021 dobil posebno obliko – obliko metulja, simbola preobrazbe, življenja in naravnega ravnovesja.

„Na tej poti je veliko ročnega dela,“ pravita sogovornika. „Gre za iskanje ravnotežja – kdaj nabrati, kdaj destilirati, kako pripraviti izdelek, ki ohranja največ zdravilnih lastnosti. Ni bližnjic, vse moraš narediti v pravem trenutku.“ In čeprav gre za majhno kmetijo, je njuna vizija jasna: dokazati, da tudi

takšna kmetija lahko preživi in celo uspeva, če gradi na znanju, kakovosti in pristni zgodbi.

Za letošnje leto načrtujeta nakup strojev za obdelavo zeliščnih vrtov – trenutno namreč vse poteka ročno. V naslednjih petih letih pa želita urediti: infrastrukturo za obiskovalce in delavnice, tematske programe za skupine (npr. team building), redne svetovalne in izobraževalne vsebine, povečati proizvodnjo in predelavo; skratka doseči, da dejavnost omogoči dohodek vsaj za polno zaposleno osebo.

V okviru dopolnilne dejavnosti na kmetiji predelave zelišč strankam ponujajo čaje in čajne mešanice za dobro počutje: Teta iz Amerike za ženske, Dihaj z mano – čaj za prehladna obdobja ..., eterična olja in hidrolate: iz mete, melise, rimske kamilice, citronke, rožne pelargonije, cveta bazilike, citronske mete, sivke. Za skupine izvajajo razne delavnice za pripravo in uporabo zelišč ter svetovanja. Vsi njihovi izdelki se prodajo neposredno končnim potrošnikom na domu, preko spletne prodaje in na tržnicah.

Rodovitni stroki strokovnosti

63. Mednarodni kmetijsko-živilski sejem AGRA bo v Gornji Radgoni osveževal z novostmi od 23. do 28. avgusta!

Najpomembnejši tovrstni sejem v širši regiji, pravi praznik mednarodnega in medgeneracijskega povezovanja, bo predstavil prebojne tehnologije vodilnih svetovnih proizvajalcev in inovativnih mladih podjetij. Prinesel bo nova spoznanja in praktične nasvete, krepil podeželje, skrbel za boljši pridelek in varno hrano ter spodbujal samooskrbo. Zabaval bo s tekmovalni in glasbo, razvajal z izbrano kulinariko in vini. Skupaj z državo partnerico sejma AGRA – Srbijo – bo novosti predstavilo preko 1700 razstavljalcev iz več kot 30 držav.

Dogodek bo potekal pod častnim pokroviteljstvom predsednice Republike Slovenije dr. Nataše Pirc Musar.

Sejem bo živ s strokovnimi razstavami živali

Obiskovalci boste lahko od blizu spoznali slovenske avtohtone pasme, od cikastega goveda in belokranjske pramenke do bovške ovce, drežniške koze, štajerske kokoši in kranjske čebele. Razstava govedi bo prikazala pitovni program. Očarala vas bo eleganca posavskih, haflinških, lipicanskih in slovenskih hladnokrvnih konj, bosanskega planinskega konja in ljutomerskega kasača. Kot posebni gostje se bodo predstavili islandski konji in Kobilarna Lipica. Navdušilo vas bo preskakovanje zaprek. Občudovali boste raznolikost slovenskih avtohtonih, tradicionalnih in tujerodnih pasem ovc in koz. S tiskanimi gradivi in projekcijami bodo predstavljene prednosti slovenske reje prašičev. Za najmlajše in vse mlade po srcu bo nepogrešljiv obisk Vrtca malih živali.

Vabi vas zelena oaza znanja permakulturnega centra

S strokovnim vodenjem in praktičnimi nasveti vam bodo postregli: vrt Biotehniške šole Rakičan, vrt Fakultete za kmetijstvo in biosistemske vede Maribor, ekološki poligon Zveze društev ekoloških kmetov Slovenije, permakulturno-biodinamični vrt ter ekološka hiška Permakulturnega društva Slovenije in semenarske hiše Amarant, vzorčni čebelnjak z nasadom medovitih rastlin, gozdno-parkovni nasad Zavoda za gozdove Slovenije in kozolec podnebnih ciljev. V medenem hramu in

paviljonu Čebelji svet se boste lahko z vsemi čutili poglobili v kraljestvo čebel.

Dediščina, ki je oblikovala sedanost – nov muzej starih kmečkih orodij

Muzej posveča posebno pozornost opraviлом in orodjem, ki so zaznamovala Pomurje. Ogledali si boste lahko lesene pluge, brane, srpe in kose, cepce in prve mlatilnice na »gepelj«, preproste stiskalnice za bučno olje, kolovrate, trlice za lomljenje stebel, glavnike za razčesavanje vlaken in statve za lan. Tu so tudi lesene grablje, ostve in vozovi, pinje za izdelavo masla, ročna koruzna luščila, pletene košare (jerbasi) ...

Odličnosti je ime AGRA

Na sejmu bodo podeljena priznanja najboljšim z ocenjevanj kakovosti pod okriljem sejma AGRA: mesu in mesnim izdelkom, sokovom, brezalkoholnim pijačam in embalaranim vodam, mleku in mlečnim izdelkom, vrhunskim vinom ocenjevanja »Vino Slovenija Gornja Radgona« in 15. ocenjevanja BIO vin, medu ter kmetijske mehanizacije in opreme. Mnoge nagrajene izdelke in vina boste lahko na sejmu poskusili ter preizkusili najnovejšo mehanizacijo.

Sejem AGRA bo mednarodno zabaven tudi s prvim agra festom

Dobre volje poln bo že otvoritveni dan s kulturnim nastopom, ki ga pripravlja sejemska država partnerica Srbija. V zgodnjem popoldnevu se bo nadaljeval z AGRA FEST-om, ki je namenjen promociji in popularizaciji domače glasbe. Mlade, še neveljavljene narodnozabavne glasbene skupine bodo na njem predstavile svoje glasbene izvedbe in se potegovala za naslov Agrine narodno zabavne skupine leta. V sklopu glasbenega dogajanja bo potekalo tekmovanje v plesanju polke.

V nedeljo bo na sporedu 25. Državno sekaško tekmovanje lastnikov gozdov in FENDT tekmovanje v vlečenju vrvi za najmočnejše slovenske fante.

Vedro stanovsko druženje obeta v torek poleg bogatega vinskega dogajanja dan kmetijsko-gozdarske zbornice in v sredo dan Zadružne zveze Slovenije.

Vse sejemske dni bodo odlične izdelke ponujale Agrina tržnica in tržnice mladih kmetov ter podeželske mladine. Vrstila se bodo srečanja kmečkih žena in deklet, evropskega in slovenskega reda viteзов vina, someljejev ... Okušali boste lahko nagrajena vina »Vino Slovenija Gornja Radgona 2025« z Vinsko kraljico Slovenije 2025 Nino Polanec.

Prijazno vabljeni!

Izbrano iz programa dogajanja Agra 2025

VSAK DAN

9.00–18.00 / **Vodeni ogledi po Permakulturnem centru Pomurskega sejma**

09.00–18.00 / paviljon za prašičerejo, hala D1
Predstavitev pasme krškopoljski prašič

Nedelja, ponedeljek in sredo 14.00 in 16.00, četrtek ob 14.00 / Vinski hram
Vodena pokušnja vin z ocenjevanja vin Vino Slovenija Gornja Radgona 2025 z vinsko kraljico Slovenije 2025

Ponedeljek, torek in sredo 11.30–12.30 in 13.30–14.30 / Demonstracijski prostor
Demonstracija varnega dela z motorno žago, ZGS

Ponedeljek, 11.00–13.00 in 15.00–16.00, torek 15.00–17.00, sredo 12.00–14.00 in 16.00–18.00, četrtek 10.00–12.00 / Maneža
Revija razstavljenih konj in vožnje s konjsko vprego

Ponedeljek, 13.00–15.00 in torek 13.00–14.30 / Maneža
Preskakovanje zaprek kot športna disciplina konjenišтва

SOBOTA, 23. 8. 2025

dan podeželske mladine in oračev

10.00 / Prireditveni prostor pred upravo
Otvoritev 63. mednarodnega kmetijsko-živilskega sejma AGRA (Dogodek poteka pod častnim pokroviteljstvom predsednice Republike Slovenije dr. Nataše Pirc Musar)

10.00–18.00 / Hala A, razstavni prostor ZSPM
Tržnica društev podeželske mladine

12.00 / Gozdno parkovni nasad
Svečana zasaditev drevesa v čast državi partnerici Srbiji

12.00–13.00 in 15.00–16.00 / Maneža
Predstavitev lipancev Kobilarne Lipica

12.00–17.00 / Dvorana 5
Zeliščni Forum Republike Slovenije 2025

12.00–14.00 / Dvorana 1
Konferenca: Gospodarsko sodelovanje Slovenija – Srbija

13.00–15.00 / Dvorana 2
Okrogla miza: »Turizem na podeželju«, KGZS

15.30–17.30 / Prireditveni prostor pred upravo
Ples maskot
Tekmovanje v plesanju polke

16.00 / Maneža
Povorka traktorjev ter predstavitev državnega tekmovanja oračev in tekmovanja za pokal Pomurskega sejma

NEDELJA, 24. 8. 2025

dan čebelarjev, gozdarjev in gozda, mladih kmetov, kmetijske tehnike, rejcev avtohtonih pasem živali in kmetijsko-živilskega šolstva

9.00–18.00 / Hala A, razstavni prostor ZSPM
Tržnica mladih kmetov

10.00 / Demonstracijski prostor
25. državno sekaško tekmovanje lastnikov gozdov, ZGS

10.00–11.00 / Prireditveni prostor pred upravo
Svečana razglasitev in podelitev priznanj 24. ocenjevanja medu z mednarodno udeležbo

11.00–12.30 / Dvorana 4
Posvet: Priložnosti in izzivi aktivnega gospodarjenja v zasebnih gozdovih Slovenije

11.30–12.30 in 13.30–14.30 / Maneža
Predstavitev lipancev Kobilarne Lipica

12.30–13.30 / Maneža
Revija slovenskih avtohtonih pasem s strokovnim komentarjem in podelitev priznanj

12.30–14.30 / Dvorana 2
Prilagoditve gozdarskega informacijskega sistema in storitve javne gozdarske službe za lastnike drobne gozdne posesti zaradi potreb EUDR, MKGP

13.00–15.00 / paviljon za prašičerejo
Krškopoljski prašič – Črno-bela harmonija s Krškega polja

13.30–14.30 / Maneža
Predstavitev lipancev Kobilarne Lipica

14.00–15.00 / Dvorana 4
Solidarnost na podeželju – predstavitev fundacije Srce podeželja, KGZS

15.00–16.00 / Prireditveni prostor pred upravo
Kronanje 2. Gozdarske kraljice Slovenije

15.00–16.30 / Dvorana 4
Predavanje: Vpliv stresa na življenje kmeta in iskanje rešitev, KGZS

15.00–16.00 / Maneža
FENDT Tekmovanje v vleki vrvi za najmočnejše slovenske fante

16.00–17.00 / Dvorana 2
Svečana razglasitev in podelitev priznanj 43. mednarodnega ocenjevanja kmetijske mehanizacije in opreme

17.00 / Maneža
Podelitev priznanj in nagrad 25. državnega sekaškega tekmovanja lastnikov gozdov, ZGS

PONEDELJEK, 25. 8. 2025

dan govedorejcev, dan živilcev, dan gastronomije, dan ekološkega kmetijstva, dan veterinarjev

9.30–11.30 / Dvorana 1
Posvet o Viziji: Naše kmetijstvo in hrana 2040, MKGP

10.00–11.30 / dvorana 4
Preventivno ravnanje kmetov za zaščito pridelkov, živine in premoženja pred krajami, KGZS, Policija

10.00–12.30 / Dvorana 3
Seja sveta Sklada kmetijskih zemljišč in gozdov

10.00–13.00 / Dvorana 2
Veterinarski posvet

10.00–13.00 / Dvorana 5
Strokovni posvet Pomen genomske selekcije za razvoj in prirejo mleka v govedoreji in podelitev priznanj, KGZS

12.00–13.30 / Dvorana 4
OK-Tour-de-AGRA: Primerni stroji v ohranitvenem kmetijstvu (OK), voden obisk ključnih razstavljalcev

12.00–15.00 / Dvorana 1
Posvet: Satelitske tehnologije za kmetijstvo prihodnosti, MGTŠ

13.00–15.00 / Dvorana 3
Aktivnosti MKGP, AVK in Varuha pri preprečevanju nedovoljenih ravnanj v verigi preskrbe s hrano, MKGP

13.15–14.00 / Dvorana 2

GeoCOOL-FOOD – ocena potenciala za hladno skladiščenje hrane z rabo plitve geotermalne energije, GeoZS, IJS, Bf UL

13.30–15.30 / Dvorana 5

Zelenjadarski posvet, GZS - ZKŽP

14.00–14.45 / Dvorana 4

Predstavitel Projekta EIP GNOJEVKA: Optimizacija biološke razgradnje gnojevke

14.30–16.30 / Dvorana 2

Srečanje SIP s poslovnimi partnerji

15.00 / Prireditveni prostor pred upravo
Svečana razglasitev rezultatov in podelitev priznanj 29. mednarodnega ocenjevanja sadnih sokov, brezalkoholnih pijač in embaliranih vod, 39. mednarodnega ocenjevanja mleka in mlečnih izdelkov, 46. mednarodnega ocenjevanja mesa in mesnih izdelkov

15.30–19.00 / Dvorana 1

Kako finančna stabilnost vpliva na razvoj kmetije?, ZSPM

TOREK, 26. 8. 2025

dan Kmetijsko-gozdarske zbornice Slovenije, turističnih kmetij, vinogradnikov in vinarjev, konjerejcev, pasme konj haflinger, ljutomerskega kasača, sadjarjev, someliejev in Madžarske

10.00–11.00 / Vinski hram

Srečanje Združenja slovenskega reda viteзов vina

10.00–11.30 / Dvorana 2

Posledica uvedbe Evropske uredbe o krčenju gozdov za kmetijstvo, MKGP

10.00–11.30 / Dvorana 3

Interaktivna delavnica: Kako do slovenskih izboljševalcev tal in biostimulantov

10.00–12.00 / Prireditveni prostor pred upravo

Srečanje ob dnevu Kmetijsko-gozdarske zbornice Slovenije

10.00–12.30 / Dvorana 1

Okroglo miza: Vinski turizem v Sloveniji, MGTŠ

10.00–13.00 / Dvorana 4

Predstavitel monitoringa SOPOTNIK, ARSKTRP

10.00–14.30

Predstavitve razstavljenih in gostujočih konj in podelitev priznanj (SHL, ljutomerski kasač, haflinger, bosanski planinski konj, lipicanec, islandski konj, posavec),

11.00–13.00 / Hala D1, prašičerejski paviljon

Kviz za mlade: Prašičereja 2025, KGZS

11.15–12.15 / Vinski hram

Srečanje Evropskega reda viteзов vina

11.30–12.00 / vzorčni nasadi N4 –

sejemski vinograd

Demontracija čiščenja ESCE

12.00–14.00 / Dvorana 5

Sadjarški posvet: Upravljanje tveganj v sadjarstvu, GZS - ZKŽP

12.30–14.00 / Dvorana 2

Seja Komisije Državnega sveta za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano

12.30–13.15 / Vinski hram

Srečanje sommelierjev

13.00–14.30 / Dvorana 1

Podelitev priznanj S kmetije za vas, KGZS

13.30–14.30 / Vinski hram

Vođena pokušnja šampionskih vin z ocenjevanja vin VINO Slovenija Gornja Radgona 2025

14.30–16.30 / Dvorana 2

Okrogla miza: Precizno kmetijstvo

14.30–16.30 / Dvorana 5

Madžarsko-slovenski poslovni forum

15.00 / Prireditveni prostor pred upravo
Svečana razglasitev rezultatov in podelitev medalj 51. odprtega državnega ocenjevanja vin in 15. odprtega državnega ocenjevanja BIO vin

SREDA, 27. 8. 2025

dan slovenskih zadružnikov, prašičerejcev, rejcev drobnice, zamejskih Slovencev in avstrijske Štajerske

10.00–11.30 / Dvorana 3

Srečanje z zamejskimi Slovenci, MKGP, ZSPM in KGZS

10.00–12.00 / Dvorana 2

Strokovno predavanje in podelitev priznanj zglednim prašičerejcem, KGZS

10.00–14.00 / Prireditveni prostor pred upravo

Podelitev priznanj Zadružne zveze Slovenije

10.00–17.00 / Dvorana 5

Meet4Business AGRA 2025, Regionalna razvojna agencija za Podravje – Maribor

10.00–12.00: tematska predavanja
Agro turizem, 12.30–17.00: bilateralna poslovna srečanja

10.30–12.30 / Dvorana 4

Kalkulacija stroškov škode na rejnih živalih ob napadu velikih zveri (dr. Stane Kavčič), Zveza društev rejcev drobnice Slovenije in Biotehniška fakulteta, Oddelek za zootehniko

12.30–14.30 / Dvorana 2

Srečanje partnerjev SRIP HRANA, GZS - ZKŽP

13.00–13.45 / Dvorana 4

Predstavitel Projekta EIP GNOJEVKA: Optimizacija biološke razgradnje gnojevke

13.00 / Hala C3, razstavljeni prostor Relax in Radia Slovenske gorice

Žrebanje nagrad

14.00 / Dvorana 1

Srečanje avstrijske Štajerske

14.00–15.00 / Maneža

Predstavitel dela pastirskih psov avtohtone pasme kraški ovčar in podelitev priznanj

14.00–16.00 / Dvorana 4

Krškopoljski prašič – Črno-bela harmonija s Krškega polja, KGZS in društvo rejcev

15.00–16.00 / Maneža

Predstavitel pasem ovac in koz, ki jih redimo v Sloveniji, prikaz striženja ovac, obrezovanja parkljev in rokovanja z drobnico, prikaz dela ovčarskega psa border collija, modna revija oblačil iz ovčje volne, Podelitev priznanj MKGP za najboljše reje, Zveza društev rejcev drobnice Slovenije

ČETRTEK, 29. 8. 2024

dan pridelovalcev zelenjave, semenarjev, sejmskih vrtov in traktorjev Steyr

10.00–12.00 / Dvorana 2

Strokovni posvet z naslovom Geografske označbe obrtnih in industrijskih izdelkov – priložnost za slovensko rokodelstvo, MGTŠ

10.00–12.30 / Dvorana 3

Zaključni dogodek projekta Na deželo po delo... Ali je res tako?, ZSPM

10.00–13.00 / Dvorana 1

Hrana in znanje: Smernice za šole prihodnosti, GZS - ZKŽP

13.00 / Prireditveni prostor pred upravo
15. srečanje starodobnih traktorjev Steyr

Organizator si pridržuje pravico do spremembe programa.

MOS – priložnost za promocijo in dostop do strank

Tudi letos imajo člani KGZS možnost ceneje sodelovati na sejmu

Bliža se največji in najbolj tradicionalen sejem na Celjskem sejmu – MOS 2025, ki bo letos potekal med **17. in 21. septembrom**. Sejem, ki se ponaša s 57-letno tradicijo, velja za najpomembnejšo poslovno-sejemsko prireditev v regiji, kjer se srečajo podjetniki, inovacije in priložnosti za poslovno rast.

Trajnost je rdeča nit letošnjega sejma MOS, ki se celostno prepleta skozi vsa njegova ključna področja. V segmentu MOS turizem & gastronomija bo tako poseben poudarek namenjen **zelenemu in lokalnemu turizmu, trajnostnim rešitvam ter lokalno in ekološko pridelani hrani**.

Z zadovoljstvom ugotavljamo, da se na sejmu MOS že vrsto let uspešno predstavljajo številni naši stalni razstavljalci. Po njihovih besedah so si na sejmu **ustvarili krog zvestih kupcev**, ki se redno vračajo in jih prepoznavajo kot zaupanja vredne ponudnike. To potrjuje, da MOS ni le odlična priložnost za promocijo, temveč tudi učinkovit kanal za dolgoročno gradnjo odnosa s strankami.

Sejem MOS v številkah (2024):

- več kot **650 razstavljalcev** iz različnih panog
- predstavljeno več kot **1.100 blagovnih znamk**
- obiskalo ga je skoraj **65.000 domačin in tujih obiskovalcev**

- **preko 90 odstotkov razstavljalcev je izkušnjo ocenilo kot zelo uspešno**, saj so sejem prepoznali kot ključni dogodek za širitev poslovanja in mreženje

Več o sejmu si lahko preberete na spletni strani Celjskega sejma <https://ce-sejem.si/sejmi/mos/za-razstavljalce/>. Prosimo, da izpolnjen [pravilnik o sodelovanju](#) pravočasno pošljete po pošti na naslov Celjski sejem d.d., Dečkova cesta 1, 3000 Celje ali na e-naslov: irena.skorja@ce-sejem.si

Pohitite s prijavo, saj je število razstavnih prostorov z lesenim pultom omejeno!

Z veseljem se odzovemo na vaša vprašanja in se veselimo priložnosti sodelovanja.

Kontaktna oseba Irena Škorja
Celjskega sejma: E-pošta: irena.skorja@ce-sejem.si
Telefon: 03 54 33 183 ali 041 858 969

Posebna ponudba za člane KGZS:

Lesen pult s steno + 6 m² razstavnega prostora samo 587 € (brez DDV) za 5 dni sejma.

Rok za prijavo: 15. avgust 2025.

Ustvarite krog zvestih kupcev!

 Celjski sejem

57. MOS

17.–21. SEPTEMBER 2025

Kakovost s podeželja: naj vas prepoznajo tudi v mestu

Imate kakovostne domače izdelke ali storitve? Predstavite jih obiskovalcem na sejmu Narava-zdravje 2025 na Gospodarskem razstavišču v Ljubljani pod okriljem KGZS.

Sejem Narava-zdravje bo med 2. in 5. oktobrom 2025 na Gospodarskem razstavišču v Ljubljani že 55. leto zapored združil ponudnike in obiskovalce, ki jim je skupna skrb za zdrav življenjski slog, kakovostno prehrano in odgovoren odnos do narave. Sejem je pomembna priložnost za predstavitev domačih pridelkov, izdelkov in storitev s podeželja širši javnosti. Tudi letos na Kmetijsko-gozdarski zbornici Slovenije omogočamo skupinski nastop kmetij z dopolnilnimi dejavnostmi po ugodnejših pogojih.

Zakaj je sodelovanje na sejmu Narava-zdravje dobra priložnost za vašo kmetijo?

Na KGZS se zavedamo, kako pomembno vlogo imajo dopolnilne dejavnosti pri razvoju in ohranjanju slovenskega podeželja. Gre za enega ključnih načinov, kako lahko kmetije, zlasti manjše, povečajo prihodke, razvijajo podjetniško pot in ostanejo konkurenčne.

Z organiziranim skupnim nastopom na sejmu Narava-zdravje želimo pokazati, kaj vse zmore slovenski kmet – ne le pridelati, temveč tudi predelati, razviti in ponuditi trgu. Letos smo pripravili še posebej ugodno ponudbo za sodelovanje, saj si želimo, da bi bila skupna predstavitev čim številnejša in kakovostna.

Sejem Narava-zdravje v Ljubljani vsako leto obišče več tisoč obiskovalcev iz vse Slovenije in je odlična priložnost za neposreden stik s kupci, ki iščejo domače, naravne in kakovostne izdelke. Mnogi obiskovalci so mestni potrošniki, ki želijo vedeti, kdo ustvarja izdelek, kako je bil pridelan in predelan. Obiskovalci cenijo osebni pristop, izvor izdelkov in zaupanje, ki ga vzpostavi stik s kmetom kot ponudnikom.

Na KGZS želimo skupaj s kmeti povečati prepoznavnost podeželskega podjetništva. S skupnim nastopom na sejmu krepimo zaupanje in gradimo spoštovanje do domače pridelave in podeželskega znanja.

Več informacij o prijavi za razstavljalce in programu sejma je na voljo na spletni strani www.narava-zdravje.si.

Prijava na sejem Narava-zdravje pod okriljem KGZS

Kdo se lahko prijavi?

Kmetije, ki ponujajo izdelke ali storitve v okviru dopolnilne dejavnosti in so člani KGZS z urejenimi obveznostmi.

Rok za prijavo: **29. avgust 2025**

Prijava je možna le za celotno trajanje sejma (2.–5. oktober 2025, 4 dni).

Kako se prijavite?

Prijavnico lahko dobite na www.kgzs.si ali www.narava-zdravje.si/za-razstavljalce/prijava-na-sejem

Izpolnjeno prijavnico pošljite po pošti na naslov Gospodarsko razstavišče, d. o. o., Dunajska cesta 18, 1000 Ljubljana ali po e-pošti na narava.zdravje@gr-sejem.si

Pogoji za sodelovanje:

- Članstvo v KGZS in poravnane obveznosti
- Urejena dokumentacija za prodajo na sejmu
- Prijava do roka

Kontaktna oseba KGZS:
Robert Peklaj
robert.peklaj@kgzs.si
tel.: 041 779 132

Kontaktna oseba Gospodarskega razstavišča:
Aljaž Škarabot
aljaz.skarabot@gr-sejem.si
tel.: 051 620 522

Sejem Narava-zdravje

2.–5. oktober 2025, Gospodarsko razstavišče, Ljubljana

Osrednji sejem o zdravju, prehrani in trajnostnem načinu življenja, teme v ospredju:

- Zdravje in dobro počutje
- Zdrava prehrana in lokalni izdelki
- Okolje, narava in trajnostne rešitve

Približno 20.000 obiskovalcev v 4 sejmskih dneh.
Istočasno tudi sejem BIOEXO – razstava eksotičnih živali.

Narava-zdravje

Vabljeni na skupinski nastop kmetij z dopolnilnimi dejavnostmi po ugodnejših pogojih s KGZS!

2.–5. oktober 2025

Gospodarsko razstavišče, Ljubljana

www.narava-zdravje.si

Živi in pusti živeti

Stigma o duševnem zdravju

Duševno zdravje je stanje dobrega počutja, ki ga potrebujemo za vsakodnevno reševanje težav, izzivov in drugih situacij, ki jih srečujemo v življenju tako na delu kot doma v družini in krogu prijateljev in znancev. Zdrav duh v zdravem telesu.

Predsodki o duševnem zdravju

- Govoriti o čustvih je izraz šibkosti.
- Psihoterapevt ti opere možgane.
- Si depresiven? Pojdi raje delat, kot da jamraš, boš videl, kako te bo minilo.
- Za ozdravitev je bolje iti v naravo kot k terapevtu.
- Če imaš psihične težave, raje ne povej nikomur, ker je to sramotno.
- Vsi terapevti so šarlatani, samo denar pobirajo.
- Imaš psihične težave, verjetno si nor.
- Stiske moraš reševati sam, ne pa da si breme drugim.
- Moški nimajo težav v duševnem zdravju, to se tiče samo žensk.

Predsodki, ki jih imamo o duševnem zdravju, so še vedno prisotni. Predvsem v kmečkem okolju, kjer še vedno kot vrednota prevladuje opravljeno delo na kmetiji, ki je vredno več kot lastno zdravje in vsa ostala opravila, ki se pogosto štejejo kot postranska.

Z zavedanjem pomembnosti osebnega telesnega in duševnega zdravja se situacija spreminja. Ko postanemo pozorni, koliko časa in truda vložimo v svoje zdravje, se zavedamo, da premalo. Še posebej v situacijah, ko že nastopi neka bolezen. Če je ta fizične narave, pogosto odreagiramo hitreje, saj nas telo z bolečino, omejeno gibljivostjo ali kakšnim drugim stanjem na to opozori. Ko pa gre za duševno zdravje, odlašamo. Še vedno nam je nerodno povedati najbližjim. Bojimo se odziva, da bodo rekli, da to ni nič, naj se spravim k sebi, da ne bodo razumeli,

in druge reakcije, ki zanikajo moje počutje in ga poskušajo ignorirati, saj je njim bolj nerodno kot nam.

Tesnoba, stiske, tiščanje v prsih, negativne misli, napletanje zgodb s slabim koncem, nespečnost, pretiran negativizem, nervoza, strahovi in druga stanja so resni in vplivajo na naš vsakdan. Zaradi njih smo lahko bolj zadržani, živčni, nestrpni, prestrašeni, neprespani, imamo izbruhe jeze, v afektu izrečemo besede, za katere nam je kasneje žal, in druga razdiralna vedenja. Pogosto duševne stiske nastopijo ob fizičnih izzivih, poškodbah in boleznih. Ko sami doživimo nemoč, osamljenost, občutek, da ne zmoremo toliko kot v preteklosti, in ko nastopi občutek, da nimamo kontrole nad stanjem ali telesom.

Pogovorite se z nami in sami preverite, ali stereotipi držijo

JR za podintervencijo izmenjava znanja in prenos informacij s področja psihosocialnih tematik za leto 2025

Sofinancira
Evropska unija

SKUPNA
KMETIJSKA
POLITIKA

Za več informacij se lahko obrnete na:
Lucija Pinterič, vodja psihosocialne podpore na Kmetijsko-gozdarski zbornici Slovenije
070 444 202 / lucija.pinteric@kgzs.si

Mladi kmetje brez filtra. Odprta razprava o resnici na terenu.

Volja je, a zidovi rastejo. Kaj mlade kmete res teži?

Izidor Jelenc, podpredsednik KGZS

Zala Tomašič, poslanka v Evropskem parlamentu

Robert Golc, društvo Slovenski kmet

Eva Golob, predsednica ZSPM

Miha Štular, kmet

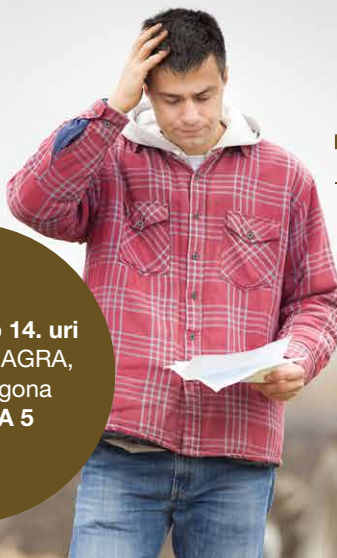
Primož Pevec, kmet

Matevž Pretner, kmet

Pridi povedat na glas, kar si že dolgo misliš.
Prihodnost kmetijstva se začne s tabo!

24. avgust ob 14. uri
v času sejma AGRA,
Gornja Radgona
DVORANA 5

Kmetijsko gozdarska
zbornica Slovenije

Nagradna uganka

Začetnice besed dajo geslo. Geslo pošljite do 10. septembra na naslov: Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije, uređništvo Zelene dežele, Gospodinjska 6, 1000 Ljubljana, s pripisom NAGRADNA UGANKA.

Rešitev lahko pošljete tudi po elektronski pošti na naslov zelena.dezela@kgzs.si s pripisom NAGRADNA UGANKA.

Med pravnimi odgovori bomo izžrebali pet nagrajencev, ki bodo prejeli praktične nagrade. Geslo prejšnje uganke je bilo **ZAČETEK POLETJA**. Med prispelimi odgovori smo izžrebali pet nagrajencev. To so: Ivica Hirtl, Sveta Trojica; Boris Stojčevski, Medvode; Jožica Jeršič, Srednja vas; Marinka Kocjan, Ljubljana, Alisa Medved, Srpenica. Čestitamo!

Stranski pridelek pri pridelavi žita					
Italijanski otok v Sredozemskem morju					
Del jadrnice					
Državna blagajna					
Podzemna železnica					
Največja kopenska žival					
Ozka soteska					
Ena od arabskih držav					
Odprtina v zidu					
Vodna žival					
Voz po tirih					
Grški bog ljubezni					
Spravilo žita					

Nagradna križanka

	AVTOR: MARJAN GRABNER	BITKA JE VOJAŠKI ?	DESNi PRITOK SAVE V SRBIJI	BLEDA AFRISKA ANTILOPA	NAŠ NEKDANJI SMUČAR (PETER)	OLGA KACJAN	NJIVSKI PLEVEL	NEVARNA PADAVINA OB NEURJU
	ŠKRTOST							
	IZVOR, POKOLENJE							
	ŠVEDSKA IGRAŁKA (LENA)					ANTON CEHOV		
	ANGLEŠKA PIVNICA					MEJAŠINJA		
	NAJVEČJE TURŠKO JEZERO				JAMAJŠKA GLASBA			
					TRATA			
							ZAKUP ZEMLJIŠČA V PRAVU	NAJVEČJE MESTO V PAKISTANU
	PREVOZNIK S PLOVILOM IZ HĹODOV, FŁSAR	SIRIJA Z MEZO-POTAMIJO	IZDELO-VALEC KĹOBAS	OTO VRHOVNIK	STARO-GERMANSKO PLEME	UPANJE		
OCENA DOBRO V ŠOLI								
							BOSANSKI PISATELJ SAMO-KOVLJIA VARIANTA	
USTANOVA, KJER ŽIVIJO REDOVNIKI IN NUNE						MEŠKI SLIKAR (DIEGO) ITALIJANSKI PRIDIGAR		
ZMOTA, ZABĹODA						BIVŠI HRV. PREMIER (IVO) FIZ. POJAV, REFRAKCIJA		
NITAST IZRASTEK NA GLAVI				KRATICA, OKRAJŠAVA			VELEMESTO V JUŽNI TURČIJI	
				AZIJSKA DIVJA KOZA			VELIKA PAPIGA	
OBLIKO-VALCI VIOLIN IZ CREMONE					ROVNICA			DRAGICA ČADEŽ REKA V ŠVICI IN FRANCIJI
					ŠKOTSKI OVČAR			
RELIGIJA				DRŽAVA V INDIJSKEM OCEANU			IT. RADIO-TELEVIZIJA KĐOR HRANI HRČKE	
				KRAJ V DOLINI MEDIJE				
ANGELINA JOLIE		KIJIN MODEL AVTA				VANJO HRANIMO OBLEKE		OBISK RAZSTAVE
		STAR IZRAZ ZA VIOLINO				MEHIŠKI NAČO SIR AMERIŠKI IGRALEC AFFLECK		RIBIŠKA VRVICA
GROBO DOMAČE SUKNO, RAŠEVINA				ŠKODO-ŽELJNOST NEKDANJI NOGOMETAŠ KARIČ			POKOJNI SAKSOFO-NIST (ANDY) OPIS, PRIKAZ	
							ŠTAJERSKA ZABAVA	
GLASILO KMETIJSKO-GOZDAR-SKE ZBORNICE	ITALIJANSKO-JAPONSKA RISANKA O PIŠČANČKU						IZUMRLI VZHODNI SLOVAN	
	BABICA V ŠTAJER. NAREČJU	ŠPANSKI KOLESAR (ENRIC)						
NARKOZA					VETRNi JOPIČ S KAPUČO EVĐEN JURIČ			LADKO KOROSEČ
								RAFKO IRGOLIČ
UREJE-VALEC NOHTOV NA ROKI						ŠPANSKO MESTO V ANDALUZIJI		
ZEVSOVA HČI						ŠVEDSKA PISATELJICA LINDGREN		MEDNA-RODNI KMETIJSKO-ZIVILSKI SEJEM

POMOČ: ASTREJA - Zevsova hči v grški mitologiji, NACHO - omaka iz topljenega sira, masla, moke, mleka in začimb, SAVONAROLA, Girolamo - italijanski dominikanski pridigar in verski reformator

Geslo križanke pošljite do 15. septembra na naslov Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije, uredništvo Zelene dežele, Gospodinjska 6, 1000 Ljubljana, s pripisom NAGRADNA KRIŽANKA. Odgovor lahko pošljete tudi po elektronski pošti na naslov zelena.dezela@kgzs.si, seveda s pripisom NAGRADNA KRIŽANKA in vašimi podatki. Med pravnimi odgovori bomo izžrebali pet nagrajencev, ki bodo prejeli praktične nagrade. Med prispelimi odgovori (pravilna rešitev je bila KMETIJSKI ZAKONI) bodo praktično nagrado prejeli: Minka Bačič, Medvode; Jože Cirnski, Jesenice na Dolenjskem; Liljana Ojsteršek, Laško; Igor Ornik, Benedikt; Sandra Vidmar Godec, Kranj. Čestitamo!

Vabljeni na tradicionalno romanje na Ponikvo in Slom v nedeljo, 12. oktobra 2025!

Letos bo minilo že dvaindvajset let, odkar poteka na Ponikvi in Slomu, rojstnem kraju Antona Martina Slomška, vseslovensko srečanje kmetov. Slomšek je zavetnik kmetov, slovenskega kmetijstva in kmetijskega slovstva. »**Večnosti cena sedanji je čas**« je Slomškova misel, ki so jo izbrali člani organizacijskega odbora srečanja za vodilo letošnjega dogodka. Z njo želimo utrditi zavedanje pomena kmetov in kmetijstva ter njihovega poslanstva pridelave in prireje hrane, odgovornega ravnanja z zemljo in gospodarjenja z naravnimi viri, ohranjanja podeželskih skupnosti ter gradnjo temeljev za življenje prihodnjih generacij.

Vera in skupnost sta pomembna podpora in uteha za premagovanje izzivov, posebej v kmetijstvu. Letošnje **22. vseslovensko srečanje kmetov** se bo **v nedeljo, 12. oktobra 2025**, pričelo v cerkvi sv. Martina na Ponikvi. **Ob 12. uri** bo ob somaševanju drugih duhovnikov in sodelovanju predstavnikov evangeličanske cerkve mašo daroval upokojeni ljubljanski nadškof **msgr. dr. Anton Stres**. Med mašo bo potekal prinos darov pred oltar, s čimer kmetje simbolično izrazijo hvaležnost do plodov, ki jih ob njihovem delu daje narava.

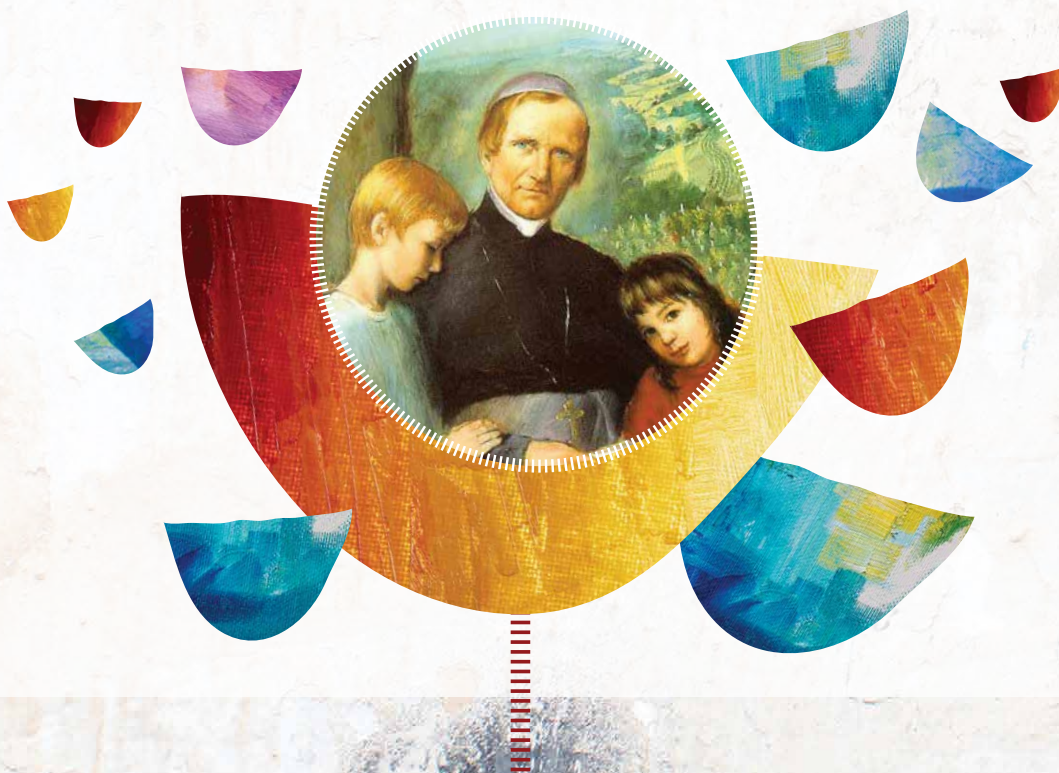
Ob 14. uri bomo druženje nadaljevali s slavnostno akademijo pred Slomškovo rojstno hišo na Slomu. Zbrane bo nagovorila predsednica Republike Slovenije **Nataša Pirc Musar**, poseben gost dogodka bo župnik **Martin Golob**. Druženje na vsebinsko in glasbeno bogatem dogodku bomo zaključili s pogostitvijo.

Tradicionalni golaž in dobrote s kmetij bodo pripravili člani prostovoljnega gasilskega društva Ponikva ter članice okoliških društev kmečkih žena ob sodelovanju učencev Srednje kmetijske šole Šentjur.

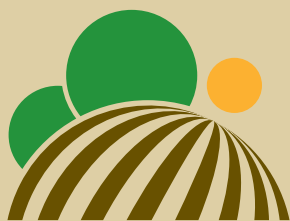
Na Slomu bo možen ogled hiše, kjer se je **leta 1800** rodil **Anton Martin Slomšek**. V njej je prikazana življenjska pot velikega duhovnika, vzgojitelja in narodnega buditelja. Pri izvedbi srečanja poleg Kmetijsko-gozdarske zbornice Slovenije sodelujejo občina Šentjur pri Celju, župnija Ponikva in številni prostovoljci.

Za tiste, ki bi se srečanja radi udeležili in nimajo prevoza, bodo nekatere območne enote Kmetijsko-gozdarske zbornice Slovenije organizirale avtobusne prevoze. Kontaktne številke za prijave do zasedbe mest: **Novo mesto** — 07 373 05 70 / **Brežice** — 07 490 22 10 ali 041 319 603 / **Celje in Slovenj Gradec** — 03 42 55 510 / **Kočevje** — 01 837 32 54 ali 041 310 168 / **Nova Gorica** — 05 335 12 33 / **Koper** — 031 666 143 / **Kranj** — 04 280 46 24 / **Ljubljana** — 01 513 07 00 / **Maribor** — 02 228 49 13 / **Murska Sobota** — 02 539 14 10 / **Postojna** — 05 720 04 30 ali 051 683 364 / **Ptuj** — 02 749 36 10 ali 041 332 624.

Lepo vabljeni in vnaprej hvala za vaš prispevek k prijetnemu vzdušju na tem zahvalnem srečanju!

Za razvoj slovenskega podeželja

Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije

Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije
Gospodinjiska ulica 6, 1000 Ljubljana

tel.: **01 / 513 66 00**
e-pošta: **kgzs@kgzs.si**
splet: **www.kgzs.si**
FB: **@zbornicaKGZS**